

Pla d'usos del nou Teatre Municipal Ateneu

Sant Just Desvern

Pla d'usos del nou Teatre Municipal Ateneu

Sant Just Desvern

SUMARI

---

1. INTRODUCCIÓ	7
1.1 Presentació	7
1.2 Objectiu i continguts	7
1.3 Metodologia	10
2. DIAGNÒSTIC ESTRATÈGIC	13
2.1 Context territorial	13
2.2 Context històric i polític	14
2.3 Context sociodemogràfic	15
2.4 Mirada a una pròpia realitat cultural	20
2.4.1 L'Illa Cultural de l'Ateneu	23
2.4.2 La xarxa d'equipaments culturals	27
2.4.4 El projecte de rehabilitació del Teatre Municipal Ateneu	34
2.6. Resum del diagnòstic estratègic	41
3. PROCÉS PARTICIPATIU I ENTREVISTES CONSULTIVES	43
3.1 Participació i públics	44
3.2 Equipament escenicomusical	45
3.3 Model de governança	47
3.4 Propostes de programació	48
3.5 Dotació pressupostària	50
3.6 Resum de les sessions participatives	52
4. PLA D'USOS I PROPOSTA DE GESTIÓ	53
4.1 Principis i objectius	53
4.2 Organització i model de gestió	55
4.3 Previsió de recursos humans	57
4.4 Pla d'activitats i programació estable	63
4.5 Programació i activitat externa i programació no professional municipal	71
4.6 Públics i desenvolupament d'audiències. Difusió i Comunicació	72
4.7 Pressupost de funcionament anual	76
4.7.1 Pressupost de despeses	77
4.7.2 Pressupost d'ingressos	79
4.8 Integració dins el SPEEM	80

4.9 Pautes per a una programació de ciutat.....	82
4.10 Resum del Pla d'usos.....	87
5. ANNEXOS.....	90
6. CRÈDITS.....	94

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Presentació

Sant Just Desvern ha fet un esforç important darrerament en la creació i recuperació d'espais culturals per a la ciutat i manté un conjunt d'entitats molt importants, tot molt necessari per a la seva població degut al creixement de les últimes dècades.

Ara, amb la remodelació del Teatre Municipal Ateneu, la ciutat dona un important pas en l'àmbit de la xarxa d'equipaments culturals de la ciutat.

El Teatre Municipal Ateneu (TMA) significarà poder disposar d'un equipament escènic i musical local multifuncional per a la ciutat des d'una perspectiva completament pública, que eixamplarà la seva programació cultural.

L'Ajuntament, en paral·lel a la licitació de la remodelació, va demanar suport i assessorament al CERC (Centre d'Estudis i Recursos Culturals) de la Diputació de Barcelona per poder implementar millor la nova dimensió cultural que oferirà aquest equipament municipal a la ciutat. Per això s'ha elaborat aquest pla d'usos que defineix el projecte del teatre i ofereix unes orientacions i propostes en la programació i gestió de l'equipament.

Ahora, també ha d'ajudar a poder planificar i preparar la seva estratègia d'obertura i el seu desenvolupament, amb una programació estable, un personal estructural i un pressupost anual orientatiu, que ha de tenir en compte les necessitats i les propostes del teixit associatiu encaixades en l'espai, una programació per a persones adultes i famílies, i una proposta educativa per tal de poder oferir un millor i fecund programa cultural a la ciutat des del seu inici.

1.2 Objectiu i continguts

L'objectiu del treball és redactar un pla d'usos amb recomanacions i orientacions per a la gestió d'aquest nou equipament escenicomusical municipal. Per elaborar-ho s'ha tingut en compte la realitat associativa i cultural del municipi, i aquest temps d'aturada i tancament de l'edifici per a la remodelació ha estat un període propici per confeccionar-ho.

En aquesta reflexió també s'ha de valorar la història de l'espai, gestionat i programat per l'entitat de l'Ateneu des del 1918. Aquest bagatge ha de ser

integrat, com també els anys de gestió municipal, perquè aporten el substrat d'aquest nou espai municipal que ha d'oferir una programació professional estable per al públic general i familiar i també escolar, complementada per la programació comunitària, de proximitat i de les entitats i els agents culturals.

D'aquesta manera, aquesta proposta de pla d'usos vol ser una recomanació basada en criteris de professionalitat, qualitat de gestió i dades objectives d'altres espais per ajudar a articular uns bons fonaments a partir dels quals desenvolupar una millor estratègia cultural en matèria d'arts escèniques i musicals a Sant Just Desvern.

Una proposta que sorgeix també de la voluntat d'adequar el nou equipament als estàndards en equipaments escenicomusicals vigents, d'una banda, i de l'altra, d'escoltar les expectatives i necessitats del teixit d'entitats i dels/les agents culturals de la pròpia ciutat.

En aquest procés també s'ha tingut en compte la gran i dinàmica producció d'activitat cultural de la ciutat, fet que s'ha tingut present per les seves particularitats, necessitats, voluntats i política cultural exercida fins ara.

L'objectiu és donar eines i recomanacions per aconseguir una millor gestió del calendari i dels recursos públics assignats. Aconsellar sobre les dotacions de personal necessàries i sobre la possibilitat de compartir una programació de ciutat del Teatre Municipal Ateneu amb la resta d'equipaments del municipi, i que esporàdicament també pugui anar més enllà de la ciutat.

El nou Teatre Municipal Ateneu tindrà una configuració i una dotació escenotècnica bàsica que permetrà fer-hi activitats escèniques i musicals en diferents formats i integrats en els diversos cicles i temporades. Per això, la proposta d'usos ha de ser suficientment àmplia i eclèctica, tot explorant des de la vessant més comunitària sorgida de la pròpia ciutat fins a la més professional per configurar un ventall de programació molt variada.

Per tot l'exposat, podem afirmar que l'objectiu d'aquest Pla d'usos és:

Dotar a l'Ajuntament de Sant Just Desvern d'una proposta d'usos oberta i flexible que estableixi el marc funcional i estructural del nou Teatre Municipal Ateneu, un cop feta aquesta important i completa remodelació i reconstrucció.

Aquest estudi es fa en base a un diagnòstic estratègic, el qual serà el fonament on construirem el pla de viabilitat, d'usos i d'activitats, i es faran alhora recomanacions de recursos humans i de pressupost, i s'establirà quin pot ser el millor model de gestió per a l'equipament escenicomusical municipal.

Els continguts del document del Pla d'usos del nou Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern està dividits en dos blocs (més un apartat d'annexos i bibliografia):

- **Diagnòstic estratègic:** Anàlisi del context territorial i sociodemogràfic de Sant Just Desvern i tota l'Illa Cultural de l'Ateneu, més l'entorn sectorial de la cultura i les arts escenicomusicals, la seva proximitat amb Barcelona i dins la comarca del Baix Llobregat, i una exposició de l'activitat, els equipaments i els possibles públics. També s'hi explica el projecte de rehabilitació del nou Teatre Municipal Ateneu dins l'Illa Cultural de l'Ateneu.
- **Pla d'usos:** una proposta estratègica de futur de l'equipament, incloent les activitats, els recursos humans necessaris, un pressupost bàsic anual i un model de gestió per a un bon funcionament de l'equipament municipal.
- **Annexos i bibliografia:** inclou tota la bibliografia consultada, els estudis previs sobre el Teatre Municipal Ateneu i les dades treballades.

Aquest document és una proposta que pretén ajudar a fer una bona gestió de l'equipament basada en l'experiència i l'expertesa, que ha consultat els diversos agents culturals del municipi, tot analitzant diferents usos i promovent-ne de nous, per tal d'encaixar-ho tot en un calendari de programació eclèctica i variada de l'equipament municipal, amb una previsió de costos de funcionament de l'equipament.

La intenció és oferir un document per tal que els referents municipals tinguin el màxim d'eines al seu abast i poder decidir en l'apartat de programació, recursos tècnics i humans, administració (contractació i licitacions), calendari, comunicació i política de públics, i venda i gestió d'entrades i l'establiment dels seus preus.

Aquesta proposta de pla d'usos de l'equipament municipal s'ha treballat paral·lelament a la resolució de la licitació i l'inici de les obres de la rehabilitació.

1.3 Metodologia

Un cop feta la recopilació de tota la documentació disponible sobre l'activitat cultural de la ciutat, i sobre l'equipament en qüestió, s'han fet una sèrie de visites a la xarxa d'equipaments culturals, i a la pròpia Illa Cultural on es troba el Teatre Municipal Ateneu.

En aquest procés participatiu, s'ha fet un conjunt d'entrevistes presencials i per videoconferència amb més de 80 agents culturals i entitats de la ciutat, per tal de recollir els seus punts de vista i les seves aportacions.

En totes les reunions s'ha pretès escoltar i també fer pedagogia sobre el projecte de l'equipament que es rehabilitarà, les seves possibilitats i alhora descobrir i endreçar les expectatives per construir un pla d'usos realista, eficient i que serveixi a les persones responsables de l'equipament municipal.

Els encontres s'han estructurat en tres eixos principals de contingut o de debat:

- Com serà el nou Teatre Municipal Ateneu que es posarà en marxa el 2023 o el 2024?
- Què hi volem fer i que s'hi pot fer, tenint en compte l'espai, l'escenari i la dotació tècnica?
- Com s'hauria d'estructurar i gestionar per tal que el seu funcionament fos l'idoni com a mínim durant les tres primeres temporades?

Per tant, per confeccionar aquest Pla d'usos del nou Teatre Municipal Ateneu, s'ha tingut en compte la visió i els suggeriments de l'equip de govern i l'oposició, el personal tècnic municipal de referència i direccions d'altres serveis, les entitats que hi han fet activitats i les de futur, i tots els agents culturals, també privats, i educatius implicats i il·lusionats en aquest projecte que hi han volgut participar.

També s'ha escoltat d'una manera molt especial l'entitat de l'Ateneu, tant l'antiga com la nova Junta Directiva (escollida en Assemblea General Ordinària celebrada el 12 de març de 2022), com a coneixedores de l'espai i la seva trajectòria, i que ara ostentarà un veïnatge imprescindible i complementari a l'oferta cultural del nou Teatre Municipal Ateneu.

També s'ha parlat amb diferents membres de les seccions de l'Ateneu, amb actors i actrius de la ciutat, amb agents culturals i educatius, amb representants del Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) i altres agents actius de Sant Just Desvern.

L'objectiu d'aquest ampli treball de camp ha estat recollir el màxim de sensibilitats i opinions sobre el que s'espera d'aquest nou equipament per tal de confeccionar un document constructiu i realista, i tot un seguit de recomanacions per al nou Teatre Municipal Ateneu fonamentades en la realitat i la particularitat del municipi.

A la part final, hi trobarem la bibliografia consultada, que inclou els estudis previs elaborats per les consultores PoliPrograma i Bissap sobre la reestructuració interior, viabilitat econòmica i línies d'activitat i propostes de model de gestió del Teatre Municipal Ateneu. Aquests treballs van servir de fonament per confeccionar el projecte d'arranjament o remodelació a càrrec de l'enginyeria Emilio Pérez.

2. DIAGNÒSTIC ESTRATÈGIC

2.1 Context territorial

Sant Just Desvern és un municipi de 19.379 habitants (2021) ubicat a la comarca del Baix Llobregat, i situat a la vessant sud-oest de la serra de Collserola. El terme municipal ocupa una extensió de 7,78 km² i més de la meitat de la superfície (57%) és sòl forestal i agrícola que forma part del Parc Natural de Collserola.

El municipi compta amb més de 7.500 habitatges, és molt compacte pel que fa als seus barris. Cal destacar, però, Mas Lluí, a la perifèria, amb una superfície extensa, tocant de Sant Feliu de Llobregat, que queda més allunyat del centre, fet a tenir en compte.

L'antiga conca hidrogràfica de la riera determina encara avui la seva forma, que apunta cap a la desembocadura del Llobregat. Els límits per la part de muntanya els protagonitzen la penya del Moro (275 m), el turó de Sant Pere Màrtir (399 m.), el turó de la Coscollera (362 m.), el puig Aguilar (387 m) i el turó d'en Merlès (416 m., alçada màxima del municipi).

Font: SITMUN, Sistemes d'Informació Territorial Municipal, Diputació de Barcelona.
<http://sitmun.diba.cat/sitmun2/visor.jsp?app=1&ter=228>

Sant Just Desvern està travessat per grans vies de comunicació, i els seus transport públics són principalment l'autobús i el Trambaix.

La Serra de Collserola dona un gran valor estètic a la ciutat, i ajuda a l'impacte positiu sobre la vida dels seus habitants, les seves possibilitats d'oci i mediambientals, com es pot apreciar en la anterior imatge.

2.2 Context històric i polític

A finals del segle XIX, Sant Just Desvern comptava amb una població d'un miler d'habitants i ja tenia una escola pública sufragada pel comú. A partir del 1914, la urbanització de terrenys a l'entorn de la Rambla va facilitar el gran creixement constructiu i l'arribada de diners dels barcelonins, que volien grans cases entre la carretera i el carrer de la Creu.

La implantació de la fàbrica de ciment Sanson (1917-20 fins el 1968) va fer que aquells que vivien de l'agricultura descobrissin una nova realitat que era tenir un salari fix. El 1917 també es crea l'Ateneu, i entre aquest fet històric i transcendent fins el 1925 es posa en marxa la seva escola, els cinemes Jardí i el propi Ateneu, la qual cosa va significar (ara que estem en el centenari d'aquella època brillant 1917-25) un gran pas per a Sant Just Desvern, com pot estar passant actualment, cent anys després.

Tot aquest creixement econòmic també comportarà un creixement demogràfic i una convivència entre la 'colònia estiuenca', amb torres i cases, i els habitants que hi viuen tot l'any. L'Ateneu conviurà amb el Colomar i el Casino, destinats a les classes més populars de la població, i també amb el club de futbol (amb un nou camp), el Cor, els cinemes..., i s'hi afegeix la Secció Excursionista Ateneu Santjustenc (SEAS), l'Agrupació Sardanista, la secció de teatre de l'Ateneu, el grup excursionista Els Isards, una petita biblioteca i les escoles Núria.

En el període republicà cal destacar la municipalització de les escoles de l'Ateneu, i la supervivència de l'entitat durant la postguerra, la qual generava la majoria de l'activitat cultural del poble, que es complementava des de la parròquia. Cal mencionar en aquest moment també el Cinema Texas, que va instal·lar-se a la carretera el 1955.

Sobre el 1960 la població estimada era de 5.000 habitants. A partir de 1964 es refunda la SEAS, el 1965 la Diputació construeix una biblioteca pública al Parador i posteriorment, una cooperativa de pares fundarà una escola catalana a l'Ateneu.

Podem afirmar que l'Ajuntament en l'època de la fi del règim i els anys de la transició concentrava la seva presència en la vida associativa més dins l'àmbit de l'esport, mentre el món de la cultura és liderat per l'Ateneu, que té una iniciativa i una activitat molt ferma, ja que en aquells moments els ajuntaments tenien poc protagonisme al respecte.

El novembre de 1978, però, l'Ajuntament adquireix la masia de Can Ginestar amb la intenció de fer-hi una casa de cultura. La primera entitat que s'hi va instal·lar va ser la Rondalla, concretament a les Golfes. Després de l'estiu del 79 la recent estrenada Escola d'Adults hi va començar el curs 1979-1980 fent classes a la capella i en habitacions. El 1981 s'hi va instal·lar el Carrau Blau, i va començar a funcionar el taller d'Aprenentatge Narcís Montoriol.

La dècada dels 80 es dedica a consolidar els serveis que ofereix Can Ginestar amb una biblioteca, l'Escola Permanent d'Adults i el CNL, Ràdio Desvern i l'Arxiu Municipal. El 1985 es pren la decisió de llogar la Sala Gran a l'Ateneu, encara que abans ja s'havia fet més tímidament, i comença el viatge cap a la compra i la remodelació actual del teatre municipal.

Els 90 donen a la ciutat la sala d'exposicions El Cellar, la posada en marxa del Centre Cívic Salvador Espriu i el Casal de Joves. A partir del 27 d'abril de 2003 s'inaugura la nova biblioteca a Can Ginestar, s'amplia la ràdio i comencen a funcionar La Vagoneta (Carrau Blau) i el Centre Cívic Maragall. El 2013 s'hi ha d'afegir el nou equipament de Les Escoles.

En la darrera dècada hem d'afegir el Centre Social per a la Gent Gran El Mil·lenari i el Centre Cívic Soledat Sans, i en un futur, després de la remodelació, s'incorporarà la Masia Can Freixes el 2024 de manera parcial, i hi ha en projecte un nou equipament veïnal a la zona de Bellssoleig.

2.3. Context sociodemogràfic

Sant Just Desvern, com alguns municipis sobre tot de l'àrea de Barcelona, ha vist créixer la seva població notòriament en aquestes darreres dècades, però també s'ha de tenir en compte que la seva població va envellint-se a un ritme força accelerat.

Les persones que arriben al municipi, provinents de la pròpia ciutat de Barcelona i d'altres comarques de Catalunya, hi cerquen un ambient tranquil i familiar. Ens trobem, doncs, amb un municipi en el qual una part important de la població és nouvinguda, però es tracta de persones coneixedores de la llengua i la cultura catalana i, per tant, en principi, adaptades als costums tradicionals del municipi, i amb possibilitats de consumir la cultura que ofereixi la ciutat.

En la darrera dècada, Sant Just Desvern ha crescut tres vegades més que la mitjana de Catalunya, però també que la comarca del Baix Llobregat i la província de Barcelona i, com dèiem, en aquests últims anys el creixement està molt per sobre de la mitjana a Catalunya (12,3% enfront el 3,7%).

Gràfic 1. Evolució de la població 2000-2020

Sant Just Desvern	Població
2000	14.030
2001	14.182
2002	14.557
2003	14.809
2004	14.910
2005	15.282
2006	15.327
2007	15.391
2008	15.365
2009	15.811
2010	15.923
2011	16.253
2012	15.874
2013	16.859
2014	16.389
2015	16.631
2016	16.927
2017	17.201
2018	17.494
2019	17.805
2020	18.670

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Pel que fa al nombre d'habitants, si tenim en compte que el 2017 la població de Sant Just Desvern era de 17.201 habitants, apreciem que en 4 anys, fins el 2021 (19.379 habitants), la població ha crescut de 2.000 habitants i escaig (principalment en dues zones, Mas Lluí i la carretera direcció Sant Feliu del Llobregat), fet que ens fa pensar que en els propers anys, la ciutat sobrepassarà els 20.000 habitants.

Gràfic 2. Comparativa territorial. Evolució de la població 2000-2020

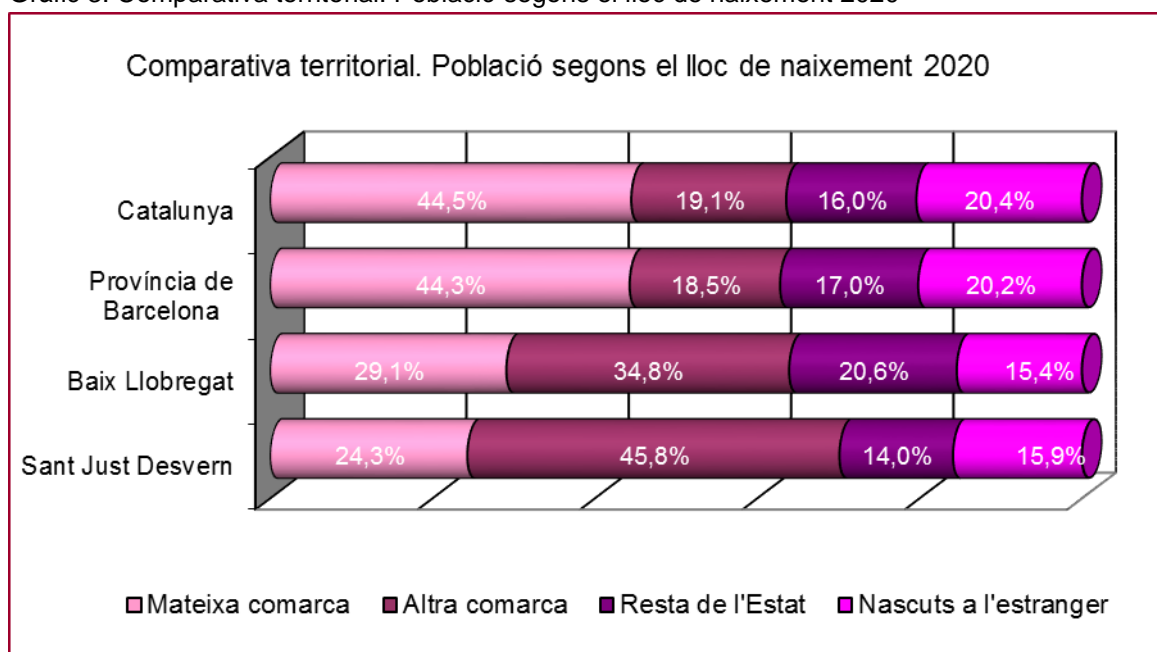
	2005	2010	2015	2020
Sant Just Desvern	15.282	15.923	16.631	18.670
Baix Llobregat	757.814	798.468	806.651	834.653
Província de Barcelona	5.226.354	5.511.147	5.523.922	5.743.402
Catalunya	6.995.206	7.512.381	7.504.008	7.780.479

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya. (IDESCAT)

Així, doncs, en les dues últimes dècades, hi ha hagut un increment de la població molt important, on majoritàriament els nousvinguts són catalans i una part d'estrangers de països europeus més desenvolupats econòmicament.

Cal destacar, pel seu nombre, la comunitat alemanya i, per tant, la ciutat manté un índex de variabilitat molt alt pel que fa al lloc de naixement. Però és referma també el fet que Sant Just Desvern és un municipi que des de fa temps ha anat rebent un gran flux d'immigrants majoritàriament provinents d'altres comarques catalanes, on la gran majoria ha acabat fent-hi la seva llar i s'han establert en aquesta ciutat en creixement.

Gràfic 3. Comparativa territorial. Població segons el lloc de naixement 2020

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Amb aquesta capa important de població nouvinguda, com dèiem més amunt, es pot pressuposar que un cop establerts al municipi, els nous habitants, coneixedors de la llengua i la cultura catalana, els sigui més fàcil adaptar-se a les propostes i les activitats que els pugui oferir el municipi. Amb tot, això no significa d'entrada una participació activa automàtica, i els primers anys solen quedar allunyats de tota l'acció cultural i ciutadana del municipi. Per això és important des del consistori apropar la cultura i les activitats culturals perquè la relació amb elles sigui més coneguda i fluida per tota la ciutadania.

Per tant, Sant Just Desvern podria aprofitar aquesta singularitat molt més accentuada que en els municipis del seu entorn, com són Esplugues de Llobregat (46.777 habitants), Sant Feliu de Llobregat (45.463) i Sant Joan Despí (34.130) per tal d'oferir a la seva població un confort i una proposta cultural que és més difícil de trobar als municipis limítrofes, i també tenir en compte tot aquest públic potencial que està a l'entorn dels 150.000 ciutadans i ciutadanes.

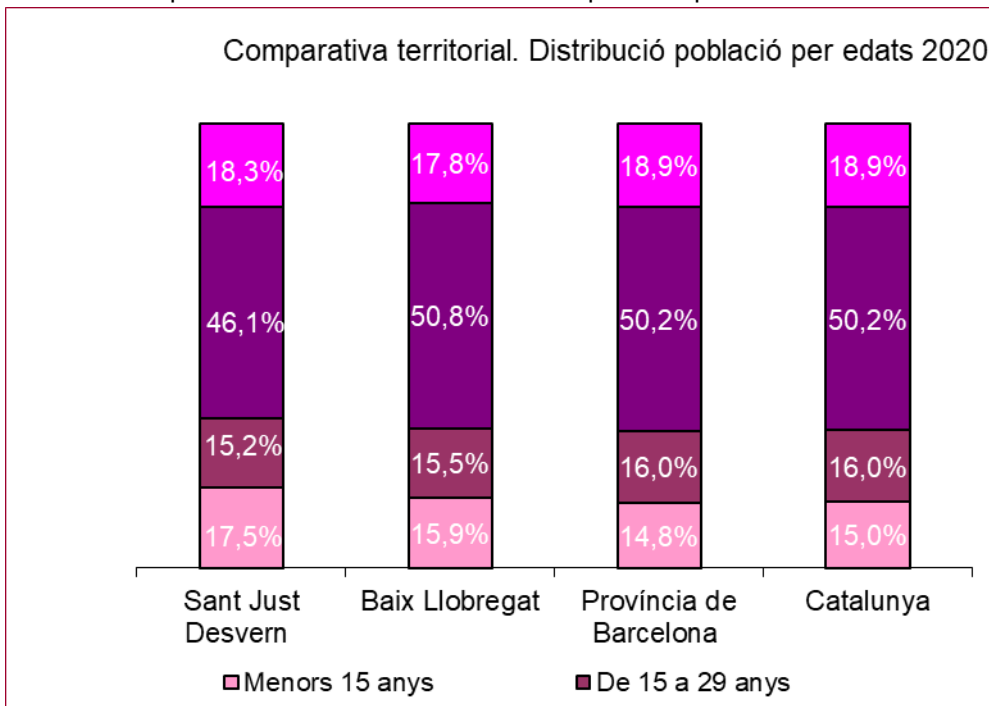
La piràmide d'edats marca clarament l'envelliment de la població en una dinàmica en sintonia amb la resta de Catalunya i la resta d'Europa. Aquest fet i les seves dades pressuposen un repte per al municipi perquè la campana de la piràmide de població amb els anys es va invertint. Aquesta realitat suposa que serveis com la cultura, que es proposen des de l'Ajuntament, han d'adaptar els seus recursos i les seves infraestructures a les necessitats de cada moment. Així mateix, aquest envelliment poblacional requerirà un tractament i una programació específica.

Cal afegir també que la població de Sant Just Desvern és majoritàriament benestant amb alts índexs de formació, un atur baix i amb serveis particulars coberts, malgrat hi puguin haver alguns focus problemàtics amb determinades exigències culturals i formatives que demanaran un augment de serveis.

Els infants, la joventut i els majors de 65 anys són franges de pes social molt semblants en la ciutat, mentre que els adults signifiquen una mica menys de la meitat de la població. En les dades de Sant Just Desvern, destaca el 2 % i escaig més de menors de 15 anys, en comparació amb la resta de municipis, ja sigui la comarca o de Catalunya.

Gràfic 4. Comparativa territorial. Distribució de la població per edats

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona.

Amb tot, la campana de la piràmide de població a poc a poc anirà invertint-se i els serveis, i la cultura especialment, assumits pels ajuntaments, hauran d'adaptar-se a les noves necessitats de la població, com s'ha posat de manifest també més amunt. Una altra dada rellevant és que el 2020 van néixer a la ciutat 161 nounats, enfront les 228 defuncions.

Sant Just Desvern és un municipi amb un nivell econòmic relativament alt dins el seu context, amb una [renda per habitant](#) pròxima als 30.000 €, mentre que la mitjana de la província és molt més baixa, amb una activitat laboral majoritàriament dins el sector serveis, aspecte molt comú a la comarca, encara que Sant Just Desvern té el tant per cent més alt, i també torna a destacar amb la seva baixa taxa d'atur, que el 2021 era de 8,4 % (el 2013 era del 9,39 % i el 2019 de 6,1 %), mentre que la província de Barcelona ostentava un 13,2 %.

El 2020 la població estrangera a Sant Just Desvern era de 2.292, i les persones residents a l'estranger eren 573. Una majoria de població immigrant de la Unió Europea prové d'Alemanya, seguida, amb força distància, d'Itàlia i de França, i podem afirmar que aquesta població manté bones relacions amb el municipi i s'ha integrat de manera satisfactòria, però aquest fet tampoc permet garantir una participació activa, sinó que s'ha de treballar la seva integració sobretot cultural amb estratègies singulars i adaptades a cada segment de població.

Sant Just Desvern és un municipi amb un nivell econòmic relativament alt dins el seu context, com dèiem. El teixit empresarial del municipi està format majoritàriament per petites i mitjanes empreses, amb un perfil molt emprenedor. La seva activitat laboral és majoritàriament del sector de serveis i hi ha una proliferació de les noves tecnologies, pòsit en el qual podem construir una reeixida programació cultural per ser consumida per la ciutadania.

Hem vist com el municipi ha sofert una forta transformació en les darreres dècades que es tradueix en un increment de la població i de la superfície construïda, malgrat que segueix tenint la serra de Collserola en el seu punt de mira i una història molt viscuda i reconeguda. Tots aquests fets objectius comporten poder afirmar que la seva població té un nivell de confort, benestar i formació força alt per afrontar un increment de la programació cultural satisfactòriament.

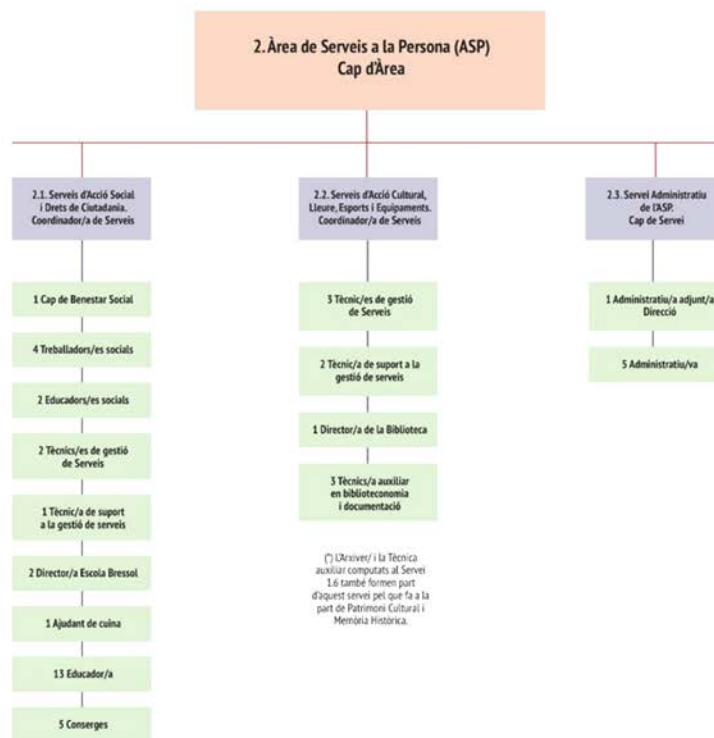
2.4 Mirada a una pròpia realitat cultural

Una mirada a vista d'ocell a la realitat cultural de Sant Just Desvern comporta apreciar la seva riquesa en contingut, varietat i quantitat d'activitats culturals. També és cert que compta amb moltes entitats, i l'Illa Cultural de l'Ateneu té una concentració de programació, creació, formació i dinamització força important, i també una història que la fan digna de centrar-hi la nostra atenció més microscòpica.

El conjunt d'equipaments culturals i socials repartits per la ciutat tenen dos focus d'atenció important: Can Ginestar i l'Illa Cultural de l'Ateneu. Aquests motors impulsors desenvolupen una part molt important de l'acció cultural de la ciutat, que ha d'estar orientada cap els eixos proposats des de l'Ajuntament de Sant Just Desvern. Aquest ha de ser l'agent que lidera i impulsa, a més d'acompanyar amb la política cultural al territori. Alhora proposa i coordina tot el contingut dels equipaments culturals a través de l'Àrea de Serveis a la Persona (ASP).

L'organigrama tècnic de l'Ajuntament en aquesta mandat, 2019-2023, està compost per l'Alcaldia-Presidència, la Gerència i tres Àrees: Serveis Generals i Econòmics (ASGE), Territori, Habitatge i Medi Ambient (ATHIMA) i Serveis a la Persona (ASP), amb la següent distribució concreta:

Organigrama tècnic de l'Ajuntament de Sant Just Desvern 2019-2023

En aquesta estructura es pot apreciar un organigrama al servei dels equipaments culturals, que com hem exposat, han crescut en les darreres dècades, però és difícil visualitzar la coordinació dins l'àrea, el possible treball conjunt i coordinat de l'equip de programació i la possibilitat de crear sinèrgies entre ells. Aquest any, però, s'ha recuperat l'espai de coordinació entre direccions d'equipaments i s'ha incorporat una nova eina de coordinació: l'agenda oberta compartida que es troba en fase pilot.

A més, aquest compacte equip rep el suport de serveis externalitzats sobretot per a les programacions a l'aire lliure com la Festa Major, Festes de Tardor, Carnestoltes, Nadal, Revetlla de Sant Joan i Flama del Canigó, Sant Jordi, Castanyada... a més dels serveis a equipaments com Arts Plàstiques per a infants i per a adults, Consergeries de Can Ginestar, Centre Cívic Maragall i Salvador Espriu, Mas Lluí, etc.

D'aquesta manera, al personal municipal estable i estructural (amb tres persones tècniques i de suport a esdeveniments i dues direccions de serveis culturals, Biblioteca i Arxiu) se li ha de sumar tot aquell inscrit a serveis culturals externalitzats, i per tant, hi ha una part molt significativa de treballadors i treballadores de l'àmbit de cultura que no treballen directament per l'ajuntament,

sinó que estan contractats per empreses privades que han guanyat els concursos corresponents.

Recursos econòmics

Pel que fa al pressupost de Cultura, es pot apreciar que el 2006-2007-2008 hi va haver un fort impuls que va gairebé fins els 4 milions d'euros, i el 2010 té una greu caiguda que s'estabilitza a l'entorn dels 2 milions d'euros fins al 2017 (2.047.743,66€ en un pressupost total de l'Ajuntament de 24.884.873,84€, amb més de 100€ per habitant en cultura). El Pressupost total per al 2022 és de 34,1 M €, el que suposa una lleu recuperació.

En aquesta reflexió també caldrà afegir la distinció entre la part que s'aplica a l'estructura de personal i els equipaments, i aquella que va destinada a les activitats, oferta cultural i entitats, que també programen a través del suport de les subvencions (capítol IV). I la importància de les inversions en els equipaments, especialment, en els escenicomusicals.

D'aquesta manera, podem afirmar que Sant Just Desvern ha mantingut tradicionalment una relació dinàmica i constructiva envers la cultura, que sempre ha estat important en la seva vida quotidiana i al llarg dels anys ha conservat un hàbitat d'entitats culturals molt important.

Les entitats culturals mantenen un fort vincle amb la ciutat i podem afirmar que són un imprescindible motor cultural, amb molt dinamisme, però subratllar que algunes d'elles han tingut una davallada en quan a persones que hi estan associades o vinculades, com passa a molts municipis de Catalunya. Ara bé, a l'altre costat de la balança, també podem parlar de les entitats que han aconseguit revitalitzar-se amb noves incorporacions a través d'incorporar al seu projecte noves propostes per acostar-se a nous públics.

Una gran part de la programació de les activitats culturals públiques de la ciutat estan executades i programades per les entitats. En aquestes programacions s'hi pot apreciar una dispersió i una amalgama que en cap moment poden cobrir les expectatives de tots els públics de la ciutat.

Sant Just Desvern fins ara ha procurat recuperar i consolidar les festes tradicionals, i ara està en un tram avançat de consolidar la xarxa d'equipaments culturals. Aquests s'han de dotar de contingut global i d'estructura de gestió amb una mirada a mitjà termini que consolidi una evident i eficaç millora. A més, de tenir un fort creixement en els serveis culturals interdisciplinaris i coordinats a la ciutat, la qual cosa pot donar com a resultat una programació global, variada,

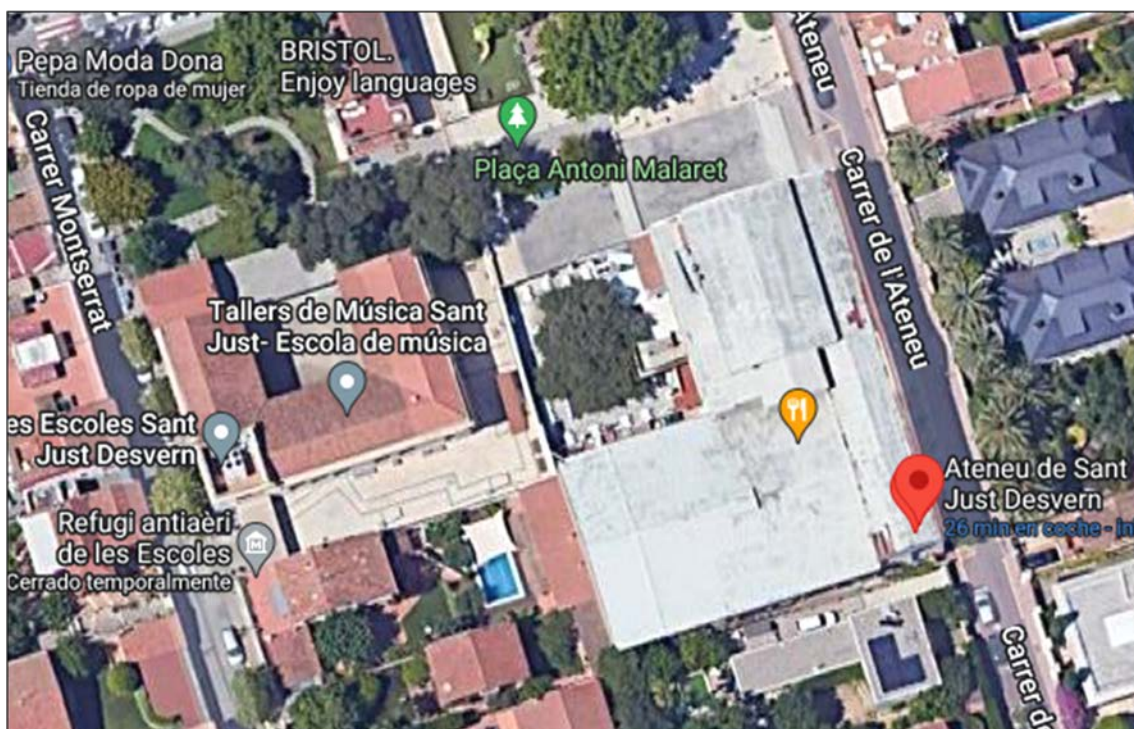
eclectica i coordinada per eixamplar públics, poder arribar a molts més i poder-los segmentar correctament.

Per tant, serà bo que amb l'arribada del nou Teatre Municipal Ateneu a la ciutat es pugui redimensionar el pressupost per les necessitats estructurals, els serveis externalitzats i la programació d'accions culturals promoguda des de l'Ajuntament.

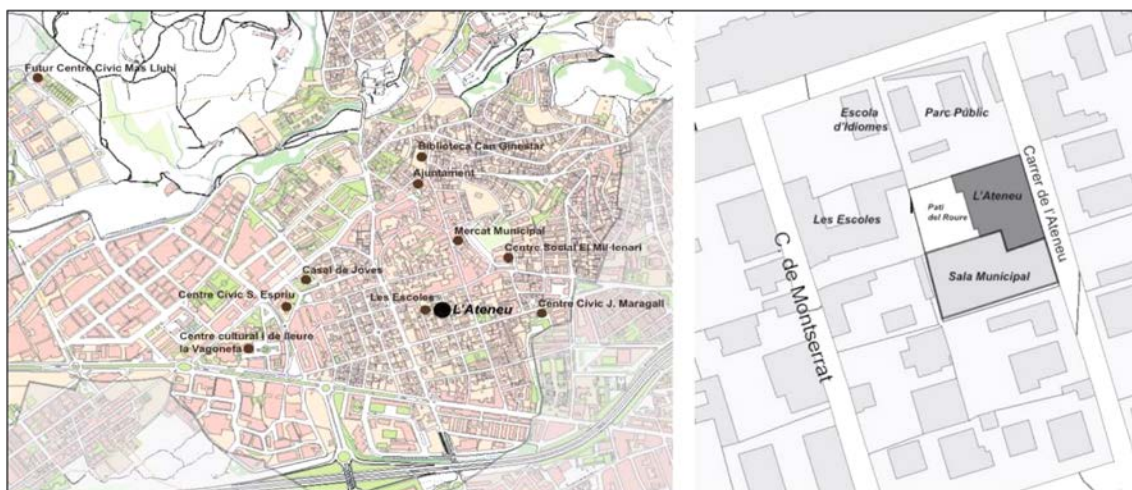
2.4.1 L'Illa Cultural de l'Ateneu

Com en moltes ciutats de Catalunya, amb l'esforç i la implicació personal de la ciutadania, el juny de 1918 es va constituir l'Ateneu Santjustenc, amb la vista posada en la cultura. El 1924 es van posar en marxa Les Escoles de l'Ateneu, sota el patrocini de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. El 1929 es va inaugurar el nou edifici de planta baixa format per la sala gran de ball, el cinema i el cafè social. Va ser el lloc on s'hi van celebrar els balls de la Festa Major i s'hi feien sessions de cinema mut.

El 1957 es van aixecar els dos pisos i el 1968, amb motiu del cinquantenari, es fa la segona sala per a 190 espectadors/es. El 1993, aquesta vegada coincidint amb el 75è aniversari, s'amplia l'escenari i es fa una nova platea de parquet de la Sala Gran de l'Ateneu.

En aquestes imatges presentem la localització i emplaçament del Teatre Ateneu respecte la resta d'equipaments de la zona. Com es podrà apreciar en la imatge posterior, la totalitat de l'edifici de l'Ateneu té tres parts diferenciades: L'actual teatre municipal, l'entitat l'Ateneu i el Pati del Roure, utilitzat actualment com a terrassa d'estiu per part del restaurant.

Cal remarcar també que en aquest edifici, que configura una gran illa cultural, si hi sumem Les Escoles, un centre de formació d'idiomes i el parc.

En la dècada dels 70, l'Ajuntament va evitar que fos un magatzem de mobles. Entre el 1985 i el 2000, amb diferent intensitat, el consistori va estar el llogater del teatre, i va durar fins al 2017. En aquest llarg període, en els anys noranta es va ampliar l'escenari per les necessitats escèniques de l'Esbart de l'Ateneu de Sant Just. El 2000 s'hi va instal·lar una nova calefacció i es va renovar la instal·lació elèctrica com a teatre municipal.

Serà a finals del 2017 quan l'Ajuntament adquireix la sala, amb una superfície útil de 987,34 m². Fins a aquell moment era utilitzada per les escoles Canigó, Montseny, Montserrat, Madre Sacramento, EEI Childre'ns Park, Americana i l'Institut Sant Just; les escoles de dansa M. Roig, Estudi de dansa Tutuguri i la de Renata Ramos; entitats com Justeatre i els balls de saló, i algunes entitats com la Casa Regional Extremadura, les seccions de l'Ateneu, Associacions de veïns, etc., i s'hi feien els Pastorets, més alguns concerts i actes institucionals com a usos que es gestionaven des dels Serveis Municipals.

Amb la compra del teatre històric a l'entitat Ateneu per part de l'Ajuntament, es va possibilitar la rehabilitació d'aquest espai privat emblemàtic del municipi al centre de la ciutat, i també va ajudar a l'entitat a millorar les seves instal·lacions, per tal que aquesta singular i viva illa cultural seguís donant fruits socials, pedagògics i culturals.

Aquesta realitat exposada, pot tenir algunes limitacions com el teatre municipal té una mancança de metres quadrats i d'espais per a l'equipament escènic i musical, i el fet d'estar al centre de la ciutat farà que s'hagi d'estudiar molt bé la mobilitat i l'aparcament al seu entorn.

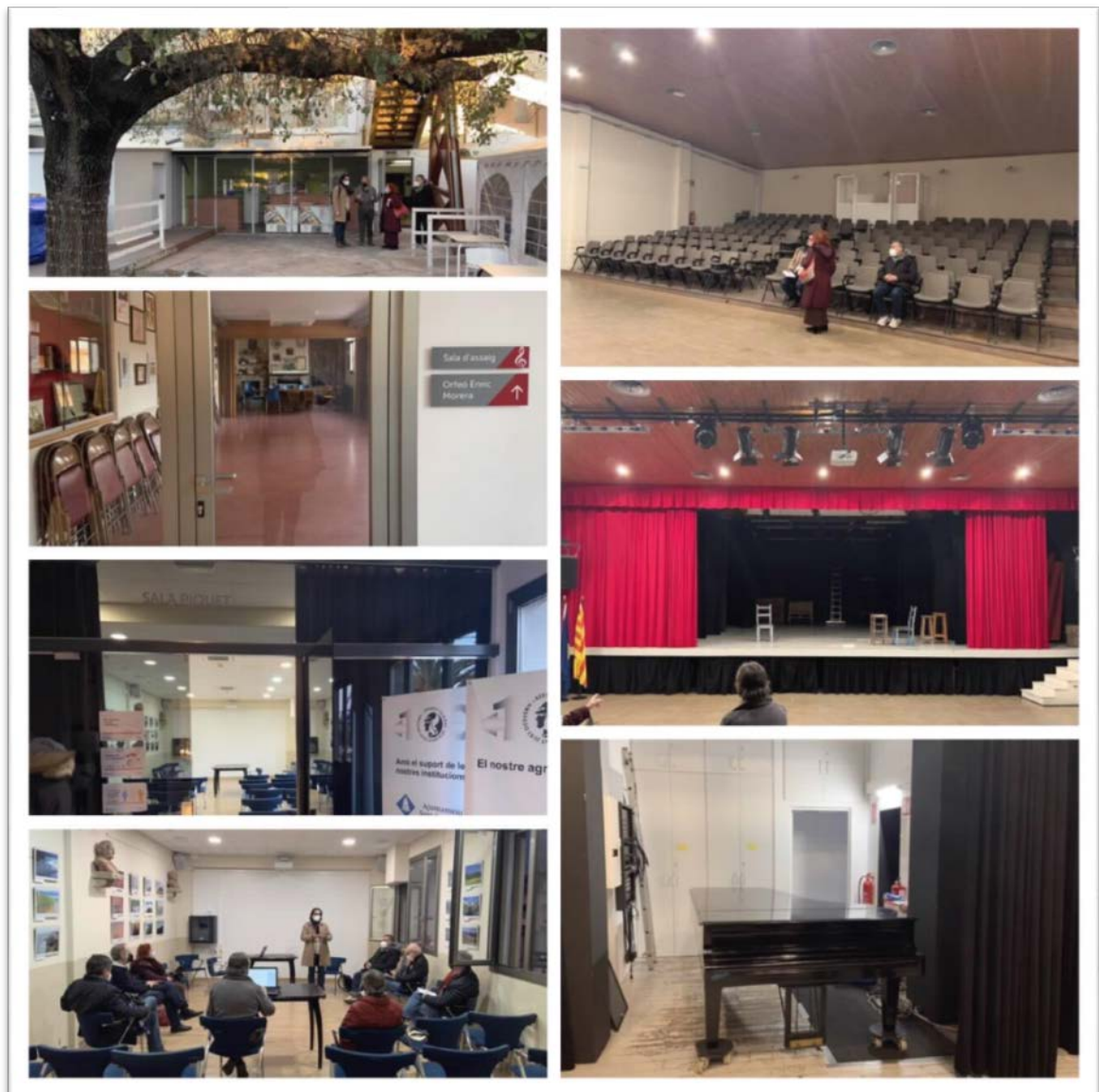
Amb tot, amb els diners de la compra del Teatre Ateneu, l'anterior Junta Directiva de l'entitat va fer possible que a l'edifici privat s'hi realitzessin unes reformes molt necessàries, i d'aquesta manera complementar l'oferta d'espais de la ciutat per a la seva activitat i oferta cultural. Ara la nova junta, i amb l'arribada del nou Teatre Municipal Ateneu, hauria de potenciar la coordinació perquè aquesta illa cultural fes eixamplar exponencialment les possibilitats i les múltiples col·laboracions culturals per la ciutat.

En les quatre imatges anteriors, fetes el 2021, es pot apreciar l'estat de la platea, el vestíbul i l'escenari, més la façana abans de la rehabilitació. La reconstrucció

farà que el nou Teatre Municipal Ateneu s'ajusti a la normativa vigent escenicomusical en els apartats d'accessibilitat, instal·lacions elèctriques, climatologia, coberta i accessos, camerinos, escenari, platea, lavabos, magatzems i protecció contra incendis.

El fet que aquesta sala ja sigui de titularitat pública, al costat de l'Ateneu, amb dues sales com la Cinquantenari i la Piquet, totalment rehabilitades per a la ciutat, s'ha d'apreciar com un actiu cultural molt important. Així mateix, abans de la compra per part de l'Ajuntament, ja hi havia una gestió de la Sala Municipal de l'Ateneu, per tant, tot el procés s'ha fet de manera força gradual.

En la imatge de més amunt podem veure la Sala Cinquantenari, amb el seu piano de cua, la qual té una capacitat en la seva platea per a 190 espectadors/es i una superfície de 515 m² en total (128 m² d'escenari), la Sala Piquet de 55 m², la Sala Orfeó de 68 m² i el Pati del Roure de l'entitat l'Ateneu, espais tots ells amb moltes

possibilitats per formar un bon complex escenicomusical complementari. I és que com s'ha esmentat, el nou Teatre Municipal Ateneu pot ser una oportunitat per tal de re parcel·lar i articular una xarxa d'equipaments que, ben coordinada, pot oferir grans programacions a la ciutat.

2.4.2 La xarxa d'equipaments culturals

Per arribar a la xarxa d'equipaments culturals actual, s'ha de tenir en compte que Sant Just Desvern té una idiosincràsia de poble amb moltes associacions, i per aquesta raó quan el 1979 es constitueix el primer ajuntament democràtic, la ciutat ja compta amb tres equipaments com són l'Ateneu i el Cinema Texas, ambdues privades, i la Biblioteca pública del Parador, de la Diputació de Barcelona.

El novembre de 1978 es va comprar la masia de can Ginestar i la primera entitat que s'hi va instal·lar va ser la Rondalla, concretament a les Golfes. Després de l'estiu del 79 la recent estrenada Escola d'Adults hi va començar el curs 1979-1980 fent classes a la capella i en habitacions que no tenien cap mena de calefacció. El 1981 s'hi va instal·lar el Carrau Blau (es traslladen el 2003), i va començar a funcionar el taller d'Aprenentatge Narcís Montoriol.

El 23 d'abril de 1983 s'inaugura a la primera planta la Biblioteca Popular traslladada del Parador, el 30 de desembre es crea el Patronat Municipal de Cultura, Esports i Joventut (dissolt el 1994) però tanca el Cinema Texas. A partir d'aquest any, l'Ajuntament lloga la Sala Gran de l'Ateneu, acord que serà confirmat el 2000. El 2 de març de 1984 Ràdio Desvern, 98.1 de la F.M., inicia les seves emissions regulars des de les golfes.

El 1985 s'afegeix a la planta baixa el Cafè, l'antic celler s'ha reconvertit en una sala d'actes i d'exposicions, i les golfes s'han convertit en un niu d'entitats com el Club de karts de coixinets, el GERP, l'Agrupació Sardanista, la Rondalla Sant Just i el Grup d'Astronomia.

El setembre de 1986 s'inicien els cursos de català (posteriorment integrats al CNL Roses). Al primer pis hi funciona l'aula d'informàtica del Taller Municipal d'Aprenentatge d'Oficis, un centre de Formació Ocupacional col·laborador de l'I.N.E.M. que ocupa l'espai dels porxos fent cursos de mecànica industrial, mecànica de fluids -pneumàtica i hidràulica-, informàtica aplicada i llenguatges de programació.

A partir del 1989 hi funciona també l'Escola Taller Daniel Cardona i Civit i l'Arxiu Municipal. El 1992 es posa en marxa el Centre Cívic Salvador Espriu i el 1999 el nou Casal de Joves.

El 2003 s'inaugura la nova biblioteca a Can Ginestar, amb el nom de Biblioteca Joan Margarit a partir de 2011 i on s'hi pot consultar el seu fons, s'amplia la ràdio municipal, entra en funcionament La Vagoneta, que inicialment no tenia una funció cultural, però té un auditori amb entrada directa amb moltes possibilitats, i es posa en marxa el Centre Cívic Maragall. El 2007 s'inaugura una reforma integral de Can Ginestar, i el 2013 comencen a funcionar Les Escoles. És centre de formació permanent.

A continuació s'exposa a grans trets els equipaments que són bàsicament culturals de la ciutat:

➤ **Casa de Cultura Can Ginestar**

Masia d'estil modernista, situada enmig d'un bell jardí en una finca tancada per un mur d'inspiració gaudiniana. A Can Ginestar hi podem trobar l'Arxiu Històric Municipal, la Biblioteca Joan Margarit, el Celler de Can Ginestar com a sala d'Exposicions, els tallers d'arts plàstiques per a persones adultes, espais per a les entitats, una cafeteria i l'emissora municipal ubicada sota els jardins.

Els objectius principals de l'equipament són la divulgació i promoció del patrimoni, el foment de la lectura, la formació i difusió de les arts plàstiques i visuals, i el foment de la cultura popular, a més de ser un espai aglutinador d'entitats culturals, tant per les seues que hi resideixen com per les activitats públiques que s'hi desenvolupen.

Aquest espai és una ròtula important de la ciutat i s'hi centralitzen i concentren bona part dels serveis culturals, tots al bell mig de la ciutat. També ha ajudat a propiciar l'intercanvi i el dinamisme cultural de Sant Just Desvern en la darrera dècada. Però ara, actualment, degut al creixement de la ciutat, seran necessàries altres artèries o nòduls a la ciutat.

➤ **Biblioteca Joan Margarit**

Un centre obert a tothom, viu i dinàmic que ofereix a la ciutadania accés a la informació, la cultura i el coneixement. Hi trobem un espai especial per a infants, àrea de consulta, accés gratuït a internet i ordinadors personals de treball, àrea de música i imatge, àrea de revistes i premsa diària, serveis de préstec, d'informació i d'autoaprenentatge.

De ben segur, és l'equipament més utilitzat pels santjustencs i santjustenques, i més de la meitat de la població total disposa del carnet bibliotecari i ofereix com a programació: Hora del Conte / Baby contes,

Clubs de lectura, el Cicle de lectura Novembre literari, Dia Mundial de la Poesia, presentacions de llibres, activitats de formació i visites escolars.

➤ **Centres Cívics Joan Maragall i Salvador Espriu**

Equipaments adreçats a entitats, col·lectius i ciutadania en general per desenvolupar-hi activitats socials i culturals. Compten amb una programació estable i sales polivalents, equipades amb mitjans audiovisuals.

Donen servei sobretot a les entitats per tal que disposin d'una seu, i d'aquesta manera tenir un despatx compartit amb ordinadors i telèfon. A més el C.C. Joan Maragall disposa d'una sala dedicada a les noves tecnologies, on s'imparteixen tallers i cursos, i la ciutadania pot accedir de manera gratuïta a la xarxa d'Internet.

La sala polivalent del C.C. Salvador Espriu, utilitzada per a activitats relacionades amb la dansa i el ball popular, i assaigs de grups de música. L'equipament Salvador Espriu és un espai de trobada de gent gran del barri i també hi ha alguns Serveis Municipals d'atenció directa a la ciutadania.

➤ **Casal de Joves**

Equipament que té per objectiu dinamitzar la població juvenil i facilitar la seva socialització, el treball en grup i la interacció entre les persones joves de Sant Just Desvern. Espai, també, per fer-hi conferències, tallers, projeccions de cinema, esport, música, festes... Hi trobem serveis d'informació i acompanyament adreçats als i les joves.

➤ **La Vagoneta**

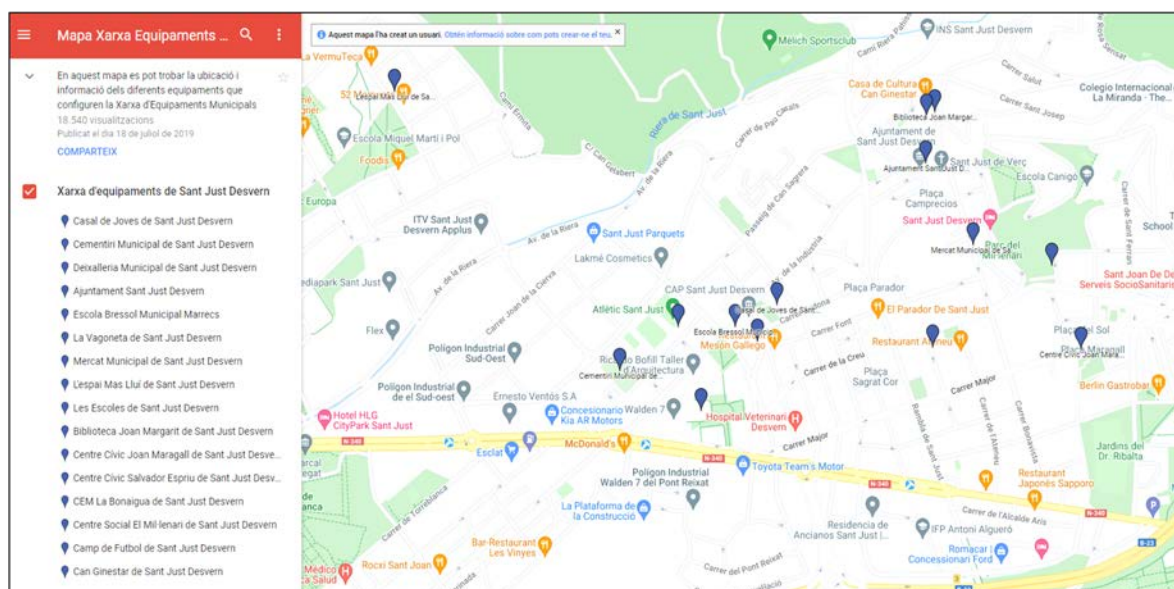
L'espai està preparat perquè els infants aprenguin jugant, experimentant, gaudint i imaginant. També és un espai de trobada on les famílies poden compartir aspectes relacionats amb la criança i l'educació dels seus fills i les seves filles. Disposa d'un auditori amb entrada pròpia i separada de l'edifici principal, amb moltes possibilitats i molt poc utilitzat, i és la seu de la Casa Regional de Extremadura, així com l'espai on hi trobem el servei d'arts plàstiques per a infants.

➤ **Centre Social per a la Gent Gran El Mil·lenari**

Equipament situat al centre de Sant Just Desvern. Disposa d'una programació periòdica d'activitats preferentment per a persones grans, d'una sala de lectura, sala d'internet i sales polivalents per a activitats lliures o dirigides. També s'ofereixen serveis de perruqueria i podologia.

➤ L'Espai Mas Lluí

Equipament per desenvolupar-hi activitats socials i actualment l'ocupa una entitat. Disposa d'una sala amb capacitat d'aforament per a 26 persones. És d'ús públic per la ciutadania i la gestiona l'Ajuntament. Aquest espai durant la redacció del document ha estat substituït per l'equipament Soledat Sans.

Els espais a l'aire lliure també juguen un paper important en la dinàmica cultural de la ciutat.

Per tant, podem afirmar que Sant Just Desvern ofereix actualment una xarxa força completa i diferenciada, i proporciona una oferta diversa de serveis culturals de qualitat. Ara, a l'actual lideratge de Can Ginestar, hi haurem d'afegir l'Illa Cultural de l'Ateneu, amb el nou Teatre Municipal Ateneu.

2.4.3 El teixit associatiu i l'activitat cultural

Sant Just Desvern és una ciutat rica amb entitats ciutadanes, amb més de 150 (2021) donades d'alta al registre local d'entitats, encara que no totes estan actives. D'elles, unes 60 corresponen a una finalitat principalment cultural (el 2013 eren a l'entorn de 50), percentatges que també es donen en altres ciutats del Baix Llobregat. Però la fortalesa de Sant Just Desvern rau en el percentatge d'entitats per cada 1.000 habitants, i aquest és un punt a tenir en compte a l'hora d'analitzar la vida cultural de la ciutat, ja que es pot apreciar que és una ciutat activa i cohesionadora, encara que hi ha certes dificultats per arribar a tota la població i, per tant, a tots els públics.

Pel que fa al seu context històric, cal assenyalar que les primeres associacions que podem datar al darrer quart del segle XIX són el Cor lo Pom de Flors, la Lira,

el Casino i el Colomar, la qual cosa ens diu que en aquell moment existia un fort moviment associatiu, que sorgia dels moviments obrers i de la germanor d'Anselm Clavé, a l'entorn dels quals també s'hi ha de sumar les associacions parroquials.

Quan analitzem la població en general, podem apreciar poca participació i manca d'arrelament en les activitats (baixa ocupació a les mateixes i davallada de socis i sòcies en les entitats), les entitats focalitzen un tipus de programació, i això provoca que hi hagi una escassa oferta fora de les festivitats, sense una programació estable professional durant tota la temporada d'espectacles, de setembre a juny, com durant el curs escolar.

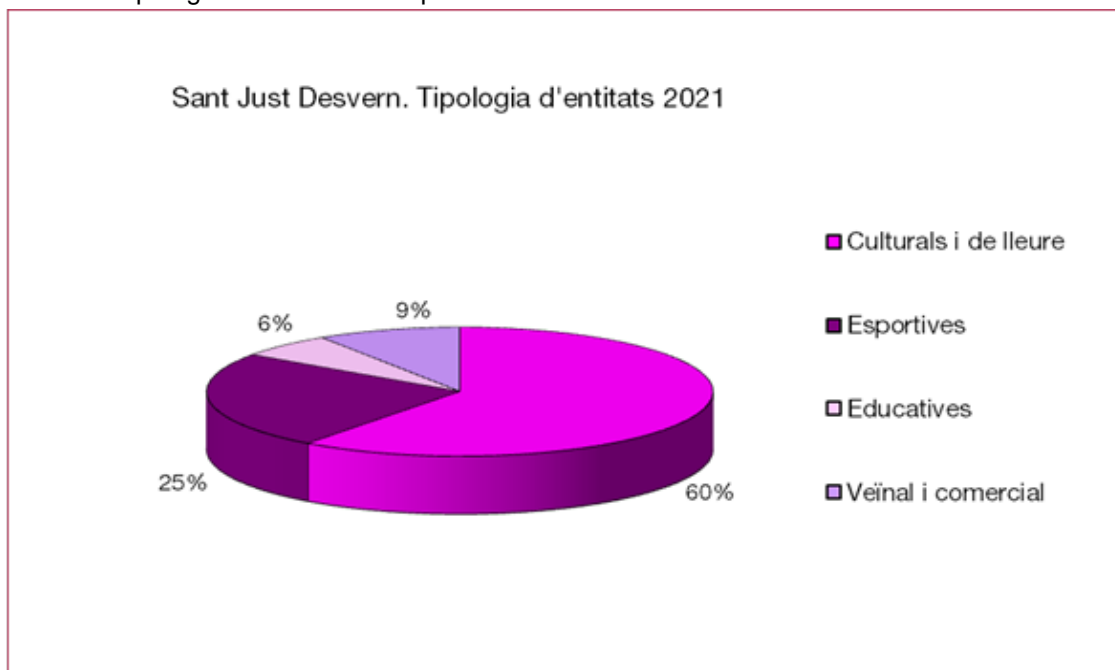
Per tant, es fa necessària una acció cultural, creada amb les entitats i dotada d'uns criteris de programació professional per a públic general, familiar i escolar que es desenvolupi tot l'any i tingui una visió molt transversal.

Les entitats i l'ajuntament han d'unir esforços per oferir una bona programació cultural a la ciutat, de manera conjunta i coordinada, que tingui com a finalitat el confort i la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes. La programació hauria de ser plural i de qualitat, per a molts públics, i la seva valoració s'hauria de sustentar en un sistema d'indicadors objectius.

Com és lògic, una ciutat com Sant Just Desvern no pot cobrir les necessitats culturals absolutes de tothom i, en aquest sentit, la proximitat de la ciutat de Barcelona pot ser també una virtut, de cara a poder accedir a tipologies d'esdeveniments que no és possible acollir a la ciutat, com les òperes del Gran Teatre del Liceu, els concerts de música clàssica de L'Auditori o els macroconcerts del Palau Sant Jordi.

Ara bé, sí caldria treballar àmbits culturals molts arrelats a la ciutat com són les arts visuals, les arts escèniques i l'audiovisual i multimèdia de proximitat, i s'hauria de fer amb companyia de les entitats i els agents privats per tal de poder oferir una oferta molt global i completa.

Gràfic 6. Tipologia d'entitats municipals

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades a la pàgina web de l'Ajuntament de Sant Just Desvern. Directori d'entitats. <http://entitats.santjust.net/>

L'Ajuntament recolza, especialment econòmicament però també amb material, a les entitats ja que dona suport a les produccions i programacions, i facilita també espais per tal que s'hi puguin desenvolupar. En aquest sentit, les entitats assumeixen una bona part de la responsabilitat programadora de la ciutat, la qual cosa pot fer que la línia artística no tingui una estratègia i visió global de municipi, i el consistori només se centri en la part de difusió i comunicació, i d'una manera puntual.

Ara bé, en una ciutat com Sant Just Desvern, les entitats no han de ser agents isolats autònoms, sinó que es fa necessària la implicació municipal per tal de marcar una política cultural pròpia i general.

Per tant, aquesta progressió en la programació cultural municipal que s'impulsarà a través del nou Teatre Municipal Ateneu, tant en qualitat com en quantitat, ha de procurar implicar, esperonar i potenciar el màxim d'entitats possibles de la ciutat dins la seva xarxa d'equipaments municipals de cara a oferir una programació escenicomusical que pugui arribar a tots els públics.

Aquesta programació cultural a l'alça i més intensa, ha de comptar amb el suport econòmic del públic. Aquesta nova orientació no hauria de ser difícil si la cultura esdevé un motor del benestar per a la seva ciutadania, que la valora, l'aprecia, la necessita i provoca un sentiment als i les assistents i els espectadors/es de certa complicitat i orgull de pertinença en el conglomerat de polítiques culturals

de la ciutat, gràcies a les interaccions que generen, el valor que produeixen i el gaudi que ofereixen.

A més, com és el cas, poblacions amb cert grau de poder adquisitiu i amb alts nivells formatius, la demanda de béns i serveis culturals, programacions i activitats que resultin atractives, és més alta. Alhora també s'ha de treballar perquè la cultura arribi a tothom, amb una democratització cultural que ha d'obrir les portes de totes les activitats a tots els públics del municipi, i ha d'establir-se unes línies de suport a la creació artística i les entitats tot contemplant un creixent progressió del pressupost de cultura de la ciutat.

Del llistat d'entitats, les quals tenen una relació amb la cultura, no totes van programar alguna activitat a la Sala Municipal l'Ateneu (SMA). La majoria de seccions de l'Ateneu sí que hi han tingut una relació més o menys intensa, segons l'activitat, però de la resta, com dèiem més amunt, només algunes hi haurien fet alguns tipus d'activitat.

Llistat d'entitats de lleure i culturals de la ciutat:

AE MARTIN LUTHER KING
AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA SANT JUST
AMICS DEL BARRI SUD
ANC-SJPLI
ASSOCIACIÓ CAVALTOMBS SANT JUST
ASSOCIACIÓ GENERACIÓ DEL 48
BANDANDARÀ
CASA REGIONAL D'EXTREMADURA
CENTRE D'ESTUDIS SANTJUSTENCOS
CLUB D'ESPLAI ARA MATEIX
COLLA GEGANTERA DE SANT JUST
COL·LECTIU PLAÇA DE LA PAU
COMISSIÓ FESTES DEL BARRI NORD
COORDINADORA PER LA LLENGUA. CAL
DIMONIS APAGALLUMS DE CAMA BLANCA
EL DRAC DE SANT JUST
GRUP DE GRALLERS
GRUP D'AMICS DE LES MOTOS HISTÒRIQUES
GRUP ESPELEOLÒGIC RATS PENATS. GERP
LA SALA
MARE MEVA
OMNIUM CULTURAL
SJ DESVERN-HORB AM NECKAR, AMICS

ATENEU i les seves seccions

ARTENEU (pintura)
BALL DE SALÓ
COR JOVE "CORAGGIO"
COR LO POM DE FLORS
ELS PASTORETS
ESBART DE SANT JUST
ESCOLA DE MÚSICA
GRUP DE CANT GREGORIÀ
PROJECTE D'ANIMACIÓ LECTORA
JUSTEATRE
LA VALL DE VERÇ
ORFEÓ ENRIC MORERA
SEAS
SECCIÓ CULTURA
SECCIÓ BILLAR
TAMBORET, ESCOLA DE TEATRE
VÍDEO PRODUCCIONS VERN

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades a la pàgina web de l'Ajuntament de Sant Just Desvern. Directori d'entitats: <http://entitats.santjust.net/>

Les seccions de l'Ateneu han realitzat sempre les seves activitats obertes al públic a la Sala Gran, mentre altres eren organitzades pel propi Ateneu, i la resta d'entitats hi feien actes aïllats, que mai van arribar a conformar una programació estable i cohesionada.

Fins al 2016 es van programar espectacles, moltes d'elles a la Sala Cinquantenari, a partir d'una iniciativa de la Federació d'Ateneus i el Departament de Cultura, per dur espectacles amateurs i de qualitat als escenaris dels ateneus.

També s'hi va fer algun musical... Aquesta programació es va complementar amb nous cicles com el Documental del mes, recitals de poesia amb tast de vins, cicles de jazz i de música clàssica, el cicle Gaudí de cinema català, etc. Aquestes propostes sempre eren d'agents externs i l'Ateneu calendaritzava i aportava alguns recursos per fer-les possible.

Les obres en l'edifici de l'Ateneu van acabar al començament del 2019, i la celebració del centenari va clausurar aquesta etapa a l'espera de les obres que han de donar una nova projecció al nou Teatre Municipal Ateneu. El 2021, l'Ateneu compta a un total de 417 socis i sòcies.

2.4.4 El projecte de rehabilitació del Teatre Municipal Ateneu

L'equipament del Teatre Municipal Ateneu té, doncs, el pòsit centenari i el fet que molts santjustencs i santjustenques l'han trepitjat, ja sigui l'escenari i/o la platea. Ara, però, aquest teatre, com gairebé la majoria d'espais d'aquestes característiques, s'està adequant a les necessitats i exigències actuals, i el Teatre Municipal Ateneu, després de la reforma, es convertirà en un espai escenicomusical accessible, còmode i ben dotat tècnicament perquè l'únic límit artístic sigui les mesures del seu escenari, el pressupost i l'aforament.

La licitació de l'obra de rehabilitació del Teatre Municipal Ateneu està resolta i adjudicada des del maig de 2022 de maig, i la durada del contracte serà de 16 mesos. Per tant, les previsions serien que al setembre-octubre del 2023 es pogués fer el lliurament de l'edifici a l'Ajuntament.

La licitació d'obres es van dividir en tres lots: l'obra civil, és a dir, la part més física de la caixa de l'Ateneu, una segona que era l'adequació del propi Ateneu, una nova organització que permetés més flexibilitat i posada al dia dels problemes històrics, més una dotació de nou material escenotècnic, i una última que fa referència a la climatització i el confort, concretament. El total del cost econòmic és de 2.498.581,63 € amb IVA inclòs.

El projecte va ser encarregat a l'empresa Escenotècnic Enginyeria Escènica S. L. i en la seva memòria del març de 2021 hi podem trobar la descripció funcional i tècnica de l'estructura de la platea i les seves butaques, la maquinària i el vestuari escènic, i la infraestructura d'il·luminació espectacular.

Aquest equipament tindrà dues característiques pròpies i poc habituals en els teatres de Catalunya: una platea de 192 butaques reversibles o abatibles, i unes

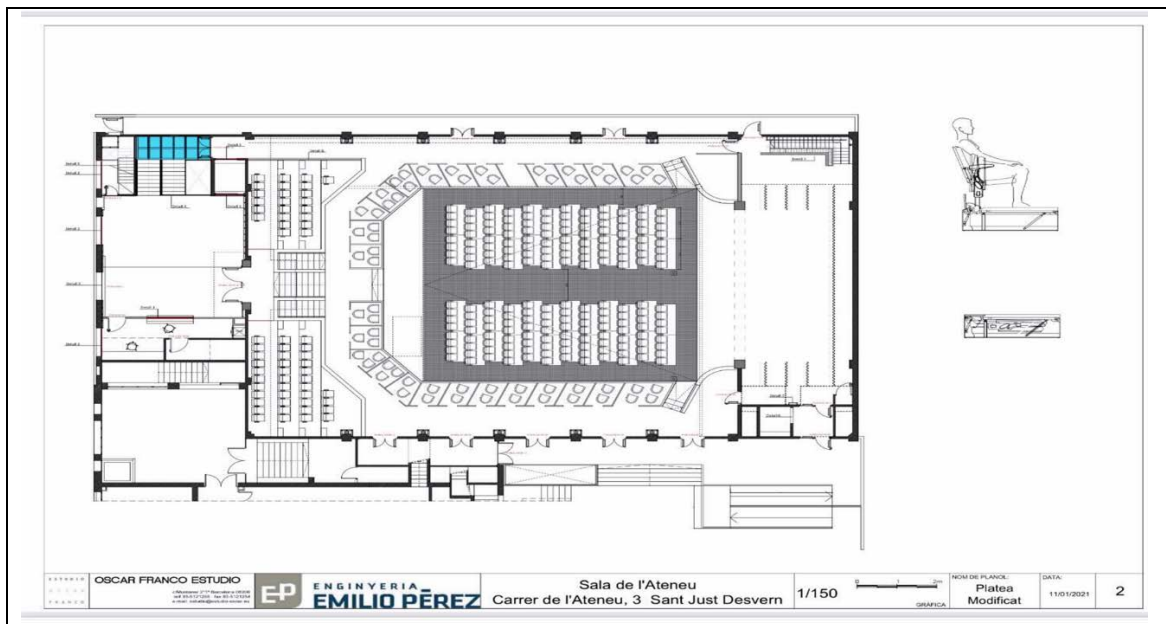

llotges estables al seu voltant en forma de ferradura o de U. Aquest fet permet acollir activitat artística tant a l'escenari com en la pròpia platea. El públic podrà gaudir dels espectacles o dels concerts acústics també a peu dret, així com convertir la platea en una sala de cabaret, en una pista de ball amb orquestra en directe o en un espai per a concerts per a nadons, per posar alguns exemples.

Així, gràcies a un entramat de bigues d'acer i una frontissa estructural que permetrà el gir, la platea del nou Teatre Municipal Ateneu pot passar d'una platea convencional de 192 butaques a una platea diàfana i oberta, sense butaques i totalment lliure d'obstacles. Per aquest fet seria molt interessant i necessari valorar posar un trust al sostre per poder-hi penjar una il·luminació espectacular, que a hores d'ara no està previst en el projecte de la rehabilitació.

La motorització per fer possible el moviment està basada en un sistema de Martinets, que treballant conjuntament amb un sistema de frontisses laterals, donaran, com dèiem, les dues opcions de format a la platea:

- **Posició habitual:** platea amb inclinació i amb butaques per visualitzar asseguts tot allò que es faci a l'escenari.
- **Posició diàfana:** platea amb les butaques abatudes i emmagatzemades sota terra per obtenir un espai diàfan per poder fer activitat artística a la platea, o concerts acústics i de proximitat en directe a peu dret per una part de les persones assistents.

Aquest moviment de platea ja existia en l'antic teatre, però es realitzava amb un sistema hidràulic. Podem recordar que als anys vuitanta, el personal tècnic s'havia d'introduir sota la platea per uns passadissos per accionar a mà els deu crics o gats. Per tant, aquest sistema de motorització de platea es renova completament, i s'estableixen tres files de quatre Martinets mecànicament

independents, amb sistema d'irreversibilitat total i relació mecànica acord a cadascun dels recorreguts parcials.

Mantenir les llotges és una característica que fa que aquest nou Teatre Municipal Ateneu rememori el seu passat; la platea i les llotges van arribar provinents d'un dels pavellons de l'Exposició Universal de Barcelona de 1888. Així mateix, com han estat moltes les persones que hi han pogut veure cinema quan el teatre tenia aquesta funció, la possibilitat que actualment es pugui projectar imatges audiovisuals sobre el ciclorama és molt interessant en aquest aspecte.

En total, l'aforament dels tres espais o zones serà de 316 espectadors/es asseguts/des, que inclouen la grada fixa de 60 butaques i les 64 butaques de les llotges. A peu dret hi poden haver 400 assistents/es en pista (aproximadament, i cal verificar aquesta dada amb el Pla d'Emergència), més les llotges i la grada que es mantindran sempre estables.

Aquesta distribució de la sala dona la possibilitat d'arribar a un aforament màxim aproximat de 500 espectadors/es en total com a sala diàfana per a concerts a peu dret i asseguts, celebració d'esdeveniments assenyalats o encontres de mecenatge, sempre amb una vessant artística com a protagonista.

La disposició i l'espai de l'escenari es mantindran igual en mesures com fins ara, i el prosceni actual es respectarà. Els camerinos i l'entrada al teatre també tindran una rehabilitació necessària i molt important per al treball dels artistes, així com per la bona acollida de l'espectador/a i el servei que se li pugui oferir.

Pel que fa a l'entorn, cal explorar també les possibilitats i l'anàlisi de la mobilitat i de l'accés, i l'aparcament de vehicles els dies de funció, així com estudiar la configuració de la plaça perquè la càrrega i descàrrega en el Moll sigui el més eficient possible i no molesti els veïns i, per tant, caldria un estudi concret en aquest sentit.

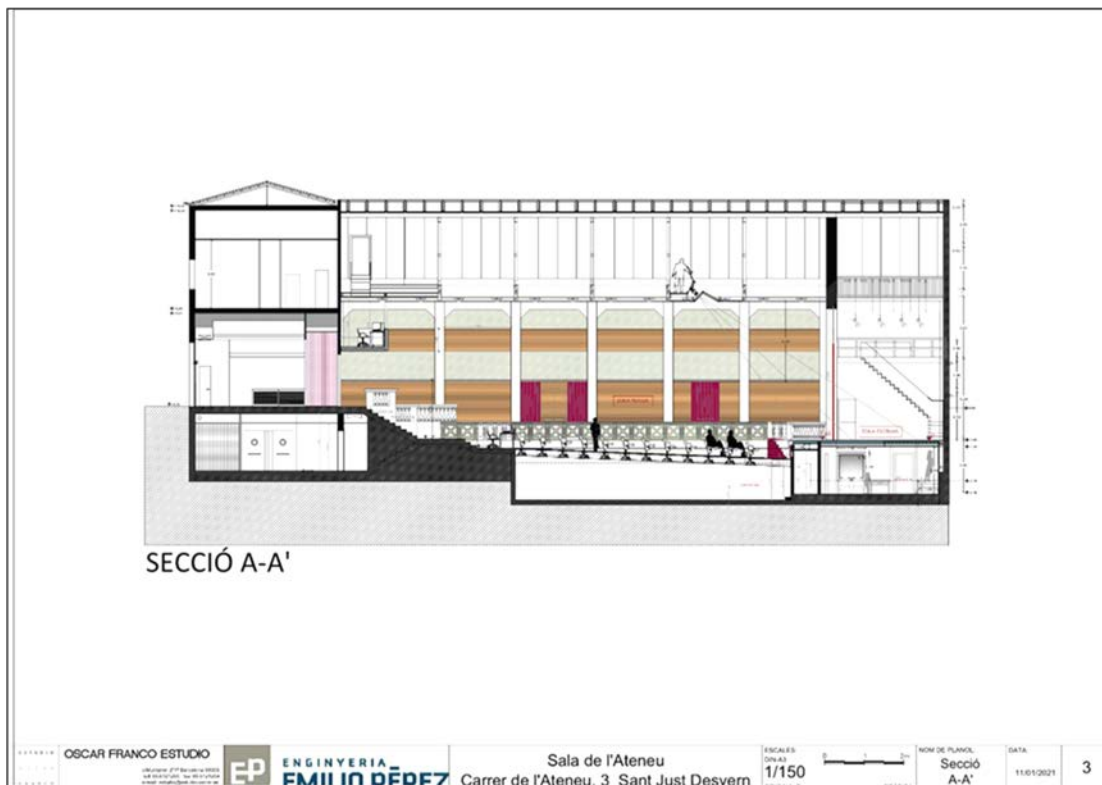
Pel que fa a la maquinària i el vestuari escènic, el sistema de maquinària a escenari constarà de 6 varals motoritzats que seran els encarregats de sustentar la il·luminació espectacular o els elements escènics, amb una capacitat de càrrega de 350 kg. que podran ser operats tots des d'un únic punt. Tot sota la normativa UNE-CWA 15902-1:2014. Es disposaran de 15 varals manuals necessaris per sustentar bambolines, cametes i altres elements necessaris per a l'espectacle o concert. El varal fixe situat a l'obertura del sostre de platea servirà per crear una il·luminació frontal òptima.

El teló de boca totalment motoritzat s'obrirà de manera horitzontal, amb el sistema a l'americana o grega, i tindrà una longitud de 14 metres més encreuament central.

Al fons d'escenari també hi haurà un teló de fons o de foro en dues fulles amb carrils manuals igualment de 14 metres de llargària. Per al tancament de les visuals de l'espectador/a, s'ha previst una càmera negra d'escenari amb 2 bambolines, 6 unitats de cametes laterals, un teló de foro i un ciclorama PVC de projecció frontal. Tots els elements tèxtils estaran confeccionats en teixit esceno-oscurant 100% i seran ignífugs.

El pressupost de la primera fase del projecte escenotècnic és de 486.971,88 € amb IVA inclòs, i hi ha previst un mínim de 140.000 € per a la segona fase.

Per tant, tenint en compte els 600.000 € de compra del teatre a l'entitat Ateneu, la rehabilitació i la segona fase escenotècnica, l'Ajuntament de Sant Just Desvern haurà invertit inicialment en aquesta posada al dia del nou Teatre Municipal Ateneu un total de gairebé 3,3 milions d'euros, si és compleixen totes les previsions.

2.5. Altres referències clau dels espais escènics municipals

Pel que fa a les dades de referència aportades en aquest pla, s'han extret majoritàriament del Cercle de Comparació Intermunicipal (CCI) d'Espais Escènics, un instrument de suport a l'avaluació i millora de la prestació i la gestió dels serveis públics municipals, que dinamitza el Servei de Programació de l'Àrea de Recursos Humans, Hisenda i Serveis Interns de la Diputació de Barcelona, conjuntament amb l'Oficina de Difusió Artística (ODA) de l'Àrea de Cultura.

Hem escollit els CCI d'Espais Escènics com a base de la nostra comparativa pel fet que incorpora la informació de les programacions escolars, un eix que Sant Just Desvern vol incorporar de ple en aquest nou equipament escènic municipal.

Tornant als CCI d'Espais Escènics i per tal d'afinar al màxim en l'estudi, hem agafat com a referència orientativa una mostra de les 10 ciutats participants als Cercles de comparació amb poblacions que van dels 10.000 als 35.000 habitants i que compten amb un equipament escenicomusical municipal, i que són: Arenys de Mar, Barberà del Vallès, Cardedeu, Castellar del Vallès, La Garriga, Llinars del Vallès, Montornès, Sant Andreu de la Barca, Sant Joan Despí i Torelló.

Recordem que el 2021 la població de Sant Just Desvern és de 19.379 habitants i té 16,3 butaques per cada 1.000 habitants. Pel que fa als municipis de la mostra, aquesta dada el mateix any 2021 va ser de 20 butaques, molt similar a la ràtio de Sant Just Desvern si tenim en compte només el Teatre Municipal Ateneu.

Pel que fa al resum de dades orientatives que aportarem a continuació, corresponen al 2019 (un any amb molts bons resultats en totes les variables, i els millors des que es recullen aquestes dades) i al 2021 (any de recuperació post pandèmica però en el qual s'aprecia un cert camí de recuperació). Així, podem prendre les dades del 2021 com la realitat de la qual partim i les dades del 2019 com la fita a la qual hauríem de retornar i l'objectiu que voldríem assolir.

La mitjana d'espectadors/es dels municipis que integren la nostra mostra representativa va ser de 435 (2019) i 274 (2021), amb una mitjana d'ocupació del 69% (2019) i del 65% (2021), tenint en compte que el 2021 el % és sobre l'aforament permès en cada moment, i no sobre el 100% de la seva capacitat.

El preu mig de les entrades va ser d'11€ (2019) i de 10€ (2021). Aquestes dades fan referència al conjunt de funcions de les diverses disciplines, el percentatge de les quals és el 2019 i el 2021, per aquest ordre, el següent: teatre (56% i 58%), música (27% i 31%), dansa (5,9% i 7,3%) i altres gèneres (12% i 11%).

La mitjana del caixet total per funció (teatre general i familiar) se situa en 3.712€ (2019) i 3.376€ (2021), i la mitjana del taquillatge per funció de 1.732€ (2019) i 1.179€ (2021). D'aquesta manera, el percentatge de cobertura (taquillatge / caixet total) és del 47% (2019) i del 35% (2021).

Pel que fa a l'oferta de programacions d'arts en viu, les dades dels 10 municipis de la mostra a la qual fèiem referència a l'inici d'aquest apartat, són les següents:

- Funcions professionals d'iniciativa municipal a l'espai escènic per cada 10.000 habitants: 24 (2019) i 21 (2021).

- Funcions professionals programació general i familiar d'iniciativa municipal per cada 10.000 habitants: 14 (2019) i 15 (2021).
- Funcions professionals d'iniciativa municipal a l'espai escènic per espectacle: 1,3 (2019) i 1,2 (2021).
- El % de funcions professionals anuals produïdes amb participació de l'espai s/ total funcions professionals d'iniciativa municipal a l'espai escènic: 7,2 (2019) i 3,9 (2021).

Quant a la oferta d'actes culturals i socials en els equipaments escenicomusicals dels mateixos municipis, va ser la següent:

- Nombre de dies anuals amb funció professional d'iniciativa municipal a l'espai: 32 (2019) i 30 (2021).
- Nombre de dies anuals amb ús per sala: 194 (2019) i 174 (2021).
- Nombre d'actes realitzats mitjançant lloguer de sala: 19 (2019) i 6,8 (2021).
- Nombre d'actes realitzats mitjançant cessió gratuïta: 49 (2019) i 33 (2021).
- Nombre d'actes d'iniciativa municipal: 19 (2019) i 13 (2021).

Si ens fixem en els estàndards de programació E1 i E2 dels equipaments escenicomusicals, segons la tipologia del Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Musicals de Catalunya (SPEEM) de la Generalitat, podem consultar les següents taules on podrem apreciar que els mínims estarien entre 50 i 100 funcions per temporada, encara que els òptims oscil·larien entre 115 i més de 200, si observem la franja alta dels E2. Si bé és cert que actualment els E2 són denominats equipaments escènics i musicals locals multifuncionals, i aquest 2022, n'hi ha 20. Els espais E1 serien els espais escènics i musicals locals, i n'hi ha 196 d'inscrits al SPEEM.

També serà important tenir en compte, com exposarem més endavant, la distribució de la programació entre l'estable, les activitats pròpies i les de tercers. Al mateix temps també s'ha de tenir en compte que el PECCat 2010-20 va tenir una revisió important per tal d'adaptar-lo millor a les realitats del país:

https://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpcc/subdireccio_general_de_promocio_cultural/Equipaments/peccat_2010-2020/revisio_peccat/

Taula 5. Dies en funcionament dels equipaments escenicomusicals

DIES EN FUNCIONAMENT	E1		E2		E3	
	Mínim	Òptim	Mínim	Òptim	Mínim	Òptim
Total anual de dies amb activitat pròpia	12	30	30	60	60	120
Ràtio d'activitats de tercers/pròpies	2,5	2,5	2,0	2,0	1,5	1,5
Total anual de dies amb activitat de tercers	30	75	60	120	92	184
Total anual de dies d'activitat amb públics	45	108	92	182	153	305
Total anual de dies de muntatge i desmuntatge	6	15	15	30	30	60
Total anual de dies en funcionament	51	123	107	212	183	365

Taula 6. Nombre d'activitats dels equipaments escenicomusicals

ACTIVITATS	E1		E2		E3	
	Mínim	Òptim	Mínim	Òptim	Mínim	Òptim
Obres programació estable	8	18	17	46	43	80
Coefficient obres/funcions	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5
Funcions programació estable	8	20	20	60	60	100
Coefficient funcions/altres activitats	1,5	1,4	1,3	1,2	1	0,9
Altres activitats pròpies	12	28	26	72	60	90
Total activitats pròpies	20	48	46	132	120	190
Coefficient pròpies/tercers	1,5	1,4	1,3	1,2	1	0,9
Activitats de tercers	30	67	60	158	120	171
Total anual d'activitats	50	115	106	290	240	361

2.6. Resum del diagnòstic estratègic

1. Sant Just Desvern és un municipi de 19.379 habitants (2021) ubicat a la comarca del Baix Llobregat. Des del 2017 fins el 2020 ha tingut un creixement de 2.000 habitants i es preveu que aviat superarà els 20.000. En la darrera dècada, ha crescut tres vegades més que la mitjana de Catalunya.

2. Les persones que arriben al municipi, provinents de la pròpia ciutat de Barcelona i d'altres comarques de Catalunya, hi cerquen un ambient tranquil i familiar. La població nouvinguda, coneixedora de la llengua i la cultura catalana té moltes possibilitats de consumir la cultura que ofereixi la ciutat.

3. Sant Just Desvern és majoritàriament benestant amb un nivell econòmic relativament alt dins el seu context, amb alts índexs de formació, un atur baix i una activitat laboral majoritàriament dins el sector serveis.

4. La ciutat ha mantingut tradicionalment una relació dinàmica i constructiva envers la cultura, i les entitats són un imprescindible motor, que executen i programem gran part de les activitats. Amb tot, hi ha una dispersió i una amalgama que no pot cobrir totes les expectatives dels públics de la ciutat.

5. Sant Just Desvern manté un perfil de ciutat que pot fer que la seva activitat cultural pugui anar en augment i sigui del tot satisfactòria per als seus habitants, amb una demanda a l'alça dels serveis i dels productes culturals.

6. La Sala Cinquantenari, amb el seu piano de cua i una capacitat per a 190 espectadors/es, més la Sala Piquet de 55 m² i la Sala Orfeó de 68 m², i el Pati del Roure són espais amb moltes possibilitats per formar un productiu complex escenicomusical complementari, juntament amb tota la xarxa d'equipaments culturals de la ciutat.

7. La xarxa d'equipaments culturals, amb la comissió de direcció d'equipaments, proporciona una varietat de serveis culturals importants. Ara, al lideratge de Can Ginestar, hi haurem d'afegir l'Illa Cultural de l'Ateneu, amb el nou Teatre Municipal Ateneu.

8. Sant Just Desvern és una ciutat rica amb entitats ciutadanes, amb més de 150 (2021), de les quals unes 60 responen a una finalitat principalment cultural (el 2013 eren a l'entorn de 50), percentatge que també es dona en altres ciutats del Baix Llobregat. Però la seva fortalesa rau en el percentatge d'entitats per cada 1.000 habitants.

9. La cultura, amb una programació rica, variada i eclèctica, és un valuós i essencial productor de béns de consum, que en una ciutat com Sant Just Desvern, amb moltes associacions històriques, juvenils i de caràcter

popular, pot contribuir a millorar el confort social i personal, i la cohesió de la població.

10. El Teatre Municipal Ateneu tindrà una configuració i una dotació escenotècnica suficient per realitzar-hi activitats escèniques i musicals de diversos formats en els diferents cicles i temporades. Per això, la proposta d'usos ha de ser suficientment àmplia i eclèctica, i d'aquesta manera poder explorar la vessant més comunitària i sorgida de la pròpia ciutat fins a la més professional.

11. Aquest equipament tindrà dues característiques pròpies i poc habituals: una platea de 192 butaques reversibles o abatibles, i unes llotges estables al seu voltant en forma de ferradura o de U. L'aforament total asseguts és de 316 butaques, i aproximadament 500 persones en total, si les de la platea estan a peu dret (cal verificar aquestes dades amb el Pla d'Emergència).

12. A l'entorn del nou Teatre Municipal Ateneu cal destacar la importància del cafè-restaurant i el pati del Roure, així com s'haurà de treballar una mobilitat i aparcament per als dies d'espectacle i activitat, i la coordinació amb al Moll de càrrega i descàrrega.

3. PROCÉS PARTICIPATIU I ENTREVISTES CONSULTIVES

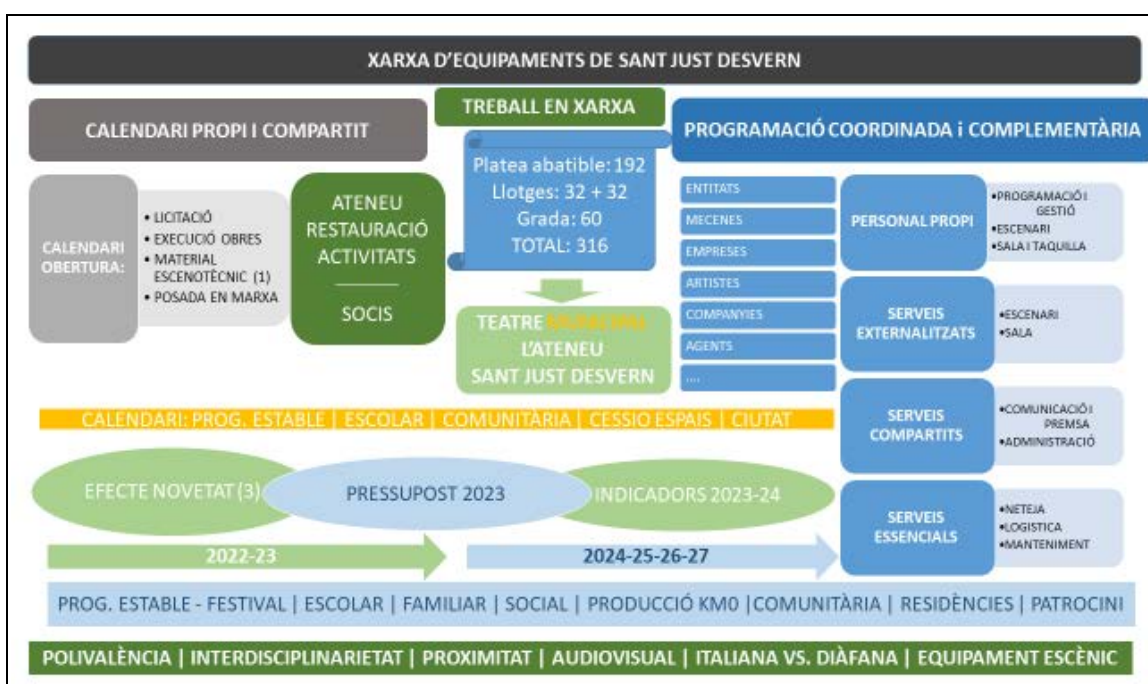
Els principals objectius d'aquestes trobades han estat escoltar les expectatives de les persones entrevistades respecte a la gestió, la programació, els recursos, etc. d'aquest nou espai un cop estigui la reforma acabada.

Al mateix temps, també poder explicar-los el nou projecte i les possibilitats de l'espai de cara a garantir aquesta programació escènica i musical de qualitat, estable i per a tots els públics, tot exposant també la importància de la gestió i planificació del calendari, i el respecte a la història del teatre fins ara, malgrat ens trobem a l'inici d'una nova etapa.

Totes les propostes que han sorgit i s'han esmenat en el marc d'aquest espai de participació, han estat incorporades en gran part en el present document, o almenys s'ha intentat donar-hi un raonament en la mesura del possible.

La sensació general és que a totes les persones entrevistades els satisfà la idea continuïsta respecte a la funció que ha de tenir aquest espai, i és que un cop reformat, ha de poder acollir els actes i les activitats de les entitats que formaven part de la programació d'aquests anys anteriors, o bé se'ls hi ha de buscar un espai alternatiu dins la xarxa d'equipaments de la ciutat. Però alhora il·lusiona i estimula molt el fet que l'equipament pugui oferir a partir d'ara una programació més àmplia, professional i variada.

A cada trobada o entrevista, les exposicions s'acompanyaven d'aquesta infografia per tal de centrar i ordenar tots els temes a parlar i exposar:

Un dels aspectes sobre el qual s'ha insistit molt és que aquest espai reformat i nou no hauria d'acollir indiscriminadament tots els actes i tota la programació que proposin les entitats i els agents culturals.

El fet d'haver-lo utilitzat en el passat, no hauria de ser un dret adquirit, sinó que s'han de proposar, si és el cas, altres espais alternatius i complementaris, com s'ha fet ara en motiu del tancament de la sala per la pandèmia i per la rehabilitació, per tal de poder dur a terme una programació el més rica i variada possible per a la ciutat.

Així, doncs hem percebut que es tracta d'un equipament estimat i avalat. Pel que fa als recels que hi ha, com anirem exposant, els podem agrupar en tres blocs: la dificultat de la convocatòria de públics, la pròpia gestió de l'equipament municipal i els detalls de confecció de la programació i el seu calendari.

A continuació resumim les principals idees sorgides en aquestes trobades i les agrupem al voltant dels següents eixos:

1. Participació i públics
2. Equipament escenicomusical
3. Model de governança
4. Propostes de programació
5. Dotació pressupostària

3.1 Participació i públics

En aquestes xerrades ha sorgit varies vegades el model singular d'El Galliner de Manresa, que programa i difon el Teatre Kursaal. Aquest fet es pot tenir molt en compte: recordem que deu anys abans de la inauguració del teatre de Manresa, van posar a la venda les seves entrades amb molt d'èxit i magnífica acollida, quan l'equipament només era un projecte.

Aquest exemple ens pot servir d'inspiració per treballar a la ciutat estratègies que facin que públics diversos puguin conèixer el nou equipament a través d'un procés participatiu, la seva inauguració, la seva variada programació i àmplia oferta, les visites guiades i pedagògiques, les propostes d'abonaments i descomptes, les activitats complementàries i paral·leles, etc. que anirem tractant en diferents apartats d'aquest pla.

També s'ha comentat que es podria crear una escola de l'espectador/a, amb l'Ateneu com a impulsor i avalador per la creació de públics, tan necessària en un nou equipament. Una altra proposta molt fecunda és la retroalimentació com a ecosistema entre les escoles i formacions que han d'actuar a l'escenari, però també han de jugar un paper clau a l'hora d'organitzar classes magistrals,

activitats paral·leles..., i al mateix temps ajudar a omplir la platea per veure i gaudir dels espectacles.

Així mateix, des de la biblioteca, per exemple, també es poden organitzar clubs de lectura de teatre que propiciïn fer sortides a veure els espectacles. Això també val per les moltes entitats que té la ciutat, que han de veure el nou equipament municipal com un espai a 'omplir-lo' de públics propers a elles, gràcies a la seva programació de qualitat i variada, oberta, complementària, eclèctica i per a molts gustos.

Durant les trobades s'ha posat en valor la importància de la taquilla, els abonaments i la necessitat d'una bona política de preus i descomptes, que tots els espectadors i espectadores tinguin una entrada numerada i un preu assignat, per intentar que tot el pressupost d'aquest nou equipament cultural no recaigui única i exclusivament en el pressupost municipal.

Igualment, esperonar la venda per internet, encara que s'ha de ser conscient que alguns col·lectius no hi poden accedir i s'han de trobar solucions al respecte, de molta proximitat. Però sí s'ha de treballar amb programari informàtic que permeti una anàlisi continuada dels gustos i consums culturals de la població, sense oblidar la comunitat educativa en cap moment.

Com és lògic, també hi ha molt recel perquè el públic hi vagi a veure els espectacles i pugui omplir una programació que fins ara no s'ha exhibit a Sant Just Desvern, i ho feia a ciutats del costat o a Barcelona.

3.2 Equipament escenicomusical

Es proposa que el nou Teatre Municipal Ateneu pugui esdevenir el clúster cultural de la ciutat, l'eix a l'entorn del qual pugui girar una part important de la política cultural de la ciutat. Ha de fomentar la creació i els muntatges de petit i mitjà format, i per a això la ciutat també disposa d'una bona xarxa d'equipaments culturals perquè alguns projectes es puguin complementar, alguns alimentar i d'altres fer créixer conjuntament.

Les persones participants a les trobades, sempre molt actives i productives, han demanat i s'han interessat molt per la dotació tècnica de l'equipament, i la possibilitat de fer-hi projeccions, com quan s'hi feia cinema. S'ha remarcat la part actual de projecte escenotècnic i la necessitat d'una segona fase per al 2024 amb una dotació aproximada de 140.000 €.

Així mateix s'ha posat de manifest la importància de fer un estudi de so, per garantir una bona acústica per als concerts sense amplificació (com, per exemple, les corals, concerts simfònics, etc.) un cop acabada l'obra actual. Igualment s'ha posat èmfasi en el fet que ha d'estar completament insonoritzat

per tal de no molestar el veïnat que fins ara s'havien queixat pel soroll que generaven alguns espectacles o activitats.

Igualment, hi ha hagut molt d'interès en saber on serien els camerinos i la seva distribució, i si l'equipament era totalment accessible. També s'ha explicat que, com fins ara, la platea tindrà l'opció d'oferir la possibilitat de convertir-se en un espai totalment diàfan i, per això es va veure clara la necessitat de proposar un trust estructural rectangular al sostre del teatre per a les possibles necessitats tècniques, en el cas que l'espectacle es faci a la mateixa platea sense butaques. Durant les sessions sempre s'ha parlat més d'espectacles amb justificació artística per a públics diversos que de balls, festes o àpats, que s'haurien de desenvolupar en altres espais de la ciutat.

Repetides vegades s'ha esmentat que en el projecte de rehabilitació es va apostar per mantenir les llotges de l'entorn de platea. Aquesta premissa ens permet visualitzar que es vol respectar i mantenir una tradició, malgrat el nou equipament demanarà també, amb el pòsit del passat, una obertura a una nova programació, i a un nou calendari d'activitats i propostes inèdites fins ara a la ciutat.

S'ha de destacar també la importància i proximitat del cafè-restaurant l'Ateneu, encara que la concessió sigui a càrrec de l'entitat. S'haurà de buscar la seva complicitat i col·laboració per a algunes activitats complementàries, actes i accions promocionals. Unes propostes que combinin la restauració i l'oferta cultural, i vagin de la mà i amb una col·laboració mútua.

Així, la restauració és un punt que sembla resolt amb la bona dinàmica que ofereix el restaurant actualment, però hi ha feina a fer. Seria bo que hi hagués una col·laboració i una coordinació a tenir en compte com és la implicació de la gastronomia en la cultura amb els noms de menús especials relacionats amb els espectacles, elements comunicatius per recordar la programació, activitats complementàries en el propi espai... i la rellevància del Pati del Roure, on hauran de convida la terrassa d'estiu i el moll de càrrega i descàrrega del nou Teatre Municipal Ateneu, més les activitats que s'hi vulguin o puguin fer, fet que s'hauria de posar de relleu i poder fer possible.

Un dels objectius a treballar seria aconseguir que l'espai gastronòmic percebi l'arribada del nou equipament cultural com una possibilitat de creixement i d'annexió, de col·laboració social i cultural, de prestigi i d'eixamplament de les seves activitats, a més d'una possibilitat d'augmentar els ingressos econòmics i millor ocupació del cafè-restaurant.

El Teatre Municipal Ateneu és hereu d'un teatre centenari, i no hi ha la intenció ni es vol trencar amb la tradició ni la història, però sí s'ha de posar en valor que és un nou equipament amb unes necessitats i unes exigències fins ara inexistent a la ciutat, i que proporcionarà una potencialitat i unes possibilitats

que no tenia Sant Just Desvern, a més de ser una gran oportunitat cultural per a la ciutat.

També sorgeix al llarg de les converses com es dirà o s'anomenarà al Teatre Municipal Ateneu a partir de la seva inauguració, que fins ara s'ha identificat amb la Sala Gran. La gran majoria proposa fer una consulta participativa per tal de trobar un nou nom o mantenir l'actual, TMA. Qualsevol de les dues opcions serien bones, perquè l'important seria donar a conèixer l'equipament a la ciutadania, informar de la seva reobertura amb la nova dimensió de programació i començar a confeccionar la base de dades dels futurs espectadors/es.

3.3 Model de governança

Una de les màximes preocupacions que s'han constatat en aquest procés participatiu ha estat quin model de gestió governarà aquest nou equipament, quines dotacions tècniques tindrà i quin tipus de programació es proposa fer-hi.

A l'hora de parlar del personal necessari per a l'equipament, hem remarcat la importància que una part de la plantilla sigui estructural i municipal i, sobretot, s'ha subratllat que l'idoni és que hi hagi una persona professional de referència per coordinar-se amb la xarxa d'equipaments de la ciutat, amb les entitats i amb els/les professionals d'altres espais del Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Musicals de Catalunya (SPEEM) de la Generalitat.

Igualment, ha de poder assistir als principals esdeveniments de programació del país, però també ha de ser la persona responsable de les sol·licituds per a les subvencions de la Generalitat i la Diputació, ja sigui per a la programació estable com per a l'escolar, i ser la persona de referència per a la SGAE. Així mateix, ha de cuidar i garantir la qualitat dels espectacles, la satisfacció del públic i el seu confort, mantenir una relació amb les companyies i els artistes, confeccionar tota la contractació dels serveis i la programació, i vetllar per la viabilitat econòmica del projecte.

Com s'exposava en la infografia presentada, perquè l'equipament tingui un bon funcionament cal comptar amb una dotació de personal adequada, considerant que la dotació del capítol I pot augmentar gradualment a mitjà termini, com poder ser en les dues o tres primeres temporades de l'equipament.

Per a la bona gestió, serà necessari confeccionar un bon calendari de muntatges i desmuntatges per optimitzar i compartir necessitats tècniques, i una preparació estratègica de les produccions pròpies. Per això, en algunes trobades amb les escoles de dansa i música, i les produccions d'espectacles teatrals de Justeatre o els Pastorets s'anализaven els dies de funcions i els assaigs necessaris.

Es veu amb claredat la necessitat de comptar amb altres espais per fer les produccions i assaigs, i de condensar en èpoques concretes l'exhibició dels espectacles com, per exemple, al juny els finals de curs de les escoles de dansa, i al desembre les activitats a l'entorn del Nadal, per esmentar dos exemples, però en el calendari de la temporada n'hi hauran més.

Igualment, s'ha de preparar i dur a terme un conveni de col·laboració amb l'Ateneu que posi de relleu el veïnatge, amb la possibilitat de fer propostes de programació, cessió de les seves sales per assaigs i programació d'activitats complementàries, la creació de l'Escola de l'Espectador/a, coordinació de les seves seccions, relació amb el cafè-restaurant, una gestió i coordinació del Pati del Roure i poder difondre una imatge comunicativa de l'Illa Cultural en alguns programes, etc.

3.4 Propostes de programació

La proximitat amb la ciutat comtal també alerta a algunes de les persones entrevistades que veuen amb preocupació la possibilitat que el públic prefereixi desplaçar-s'hi, com ha fet fins ara. Així i tot, es reconeix que la ciutat té una capacitat d'absorbir un nivell de programació i consum cultural alt i, per tant, aquest fet s'haurà de canalitzar cap a la programació del nou espai amb les estratègies de màrqueting que siguin adequades, i que analitzarem i proposarem més endavant. Ara bé, el que ningú posa en dubte és que estem davant un nou escenari d'activitats que necessita una nova dimensió dins la ciutat.

També s'ha insinuat que seria bo que hi hagués una taula o un grup de programació, i aquest fet no és rebutjable; el que s'aconsella normalment és que sempre hi hagi algú de referència municipal que ho coordini.

També preocupa l'aforament total de la sala (316 butaques) perquè Sant Just Desvern no disposa d'un altre espai amb una capacitat tan alta, i això fa que alguns espectacles, com els fi de cursos de les escoles de dansa i d'altres, per la seva alta convocatòria, cal fer-les forçosament al Teatre Municipal Ateneu. I també és evident que quan sigui necessari, i el públic a convocar sobrepassi l'aforament, es podran fer dobles funcions, o més.

La formació de la dansa ha de ser perfectament compatible amb una programació de dansa estable professional, que s'ha d'envoltar amb classes magistrals, tallers, assaigs oberts, xerrades... per conèixer les moltes vessants de la dansa i eixamplar el seu públic. Es tracta d'ensenyar més enllà de l'espectacle, perquè aquest és la part final, i conèixer el procés és altament enriquidor per al públic més motivat. Però aquest fet no és exclusiu de la dansa, i és pot dur a terme, sempre que l'artista o la companyia hi estiguin d'acord, amb altres disciplines com la música, el circ, la poesia...

Per això és fonamental la connexió dels artistes amb la ciutat, compartint activitats i esdeveniments d'intercanvi, alhora que cal també involucrar la gran quantitat de famílies que té la ciutat. A Sant Just Desvern hi ha artistes de renom i persones vinculades amb el món de la televisió, el cinema o l'espectacle que poden oferir col·laboracions especials o ajudar a fer possibles alguns projectes.

Així mateix, les escoles i els centres de dansa s'han de sumar a la programació del Teatre Municipal Ateneu com a espectadors/es, i també apuntar-se a les seves activitats.

En relació a la programació pròpiament dita, s'ha esmentat sovint l'opció de la creació d'un festival 'quilòmetre zero' promogut per la biblioteca dedicat a Joan Margarit, eixamplar el Novembre Literari o articular un nou esdeveniment a l'entorn del món audiovisual i dels curtmetratges. Quelcom que cridi l'atenció del públic de fora la ciutat, almenys un cop a l'any, com passa, per exemple, amb el Festival Internacional de Màgia o el Filmets a Badalona.

Seria una programació de ciutat on el Teatre Municipal Ateneu tindria un punt de programació rellevant, o una programació que sorgeixi del propi teatre o de l'Illa Cultural.

Igualment en alguns moments s'ha remarcat el fet de col·laborar amb festivals ja existents com el Tradicionàrius, el Concurs Maria Canals, el festival familiar El Més Petits de Tots o el BarnaSants, per posar alguns exemples. Això no exclou la col·laboració amb les programacions veïnes de l'Ateneu i d'altres equipaments, ans tot el contrari; s'han d'integrar amb naturalitat a la nova programació global i s'ha de promoure en aquesta direcció.

Una altra vessant que pot potenciar aquest nou equipament són les residències artístiques de companyies d'interès per ser programades. Col·laboracions d'aquest tipus permeten uns acords d'intercanvi per aspirar a uns espectacles que per raons econòmiques, sobretot, només poden ser programats gràcies a aquests models de contraprestació; a més, aquest tipus d'espectacles ajuden a ampliar la programació en qualitat i en tipologia de públics.

Alhora, els actors i les actrius, i les coreògrafes de la ciutat poden ser també uns grans ambaixadors i ambaixadores del propi teatre, i ajudar a fer possible projectes d'aquests tipus.

El nou Teatre Municipal Ateneu serà bàsicament un espai d'exhibició, ja que no compta amb sales d'assaigs. Tanmateix, aquest servei pot oferir-se, en alguns moments, a través de la Sala Cinquantenari, la Piquet i la de l'Orfeó de l'Ateneu.

Al mateix temps, també s'ha fet referència al fet que la revista que es fa a l'Ateneu, 'La Vall de Verç', pot ser un suport més de comunicació i de difusió de tot allò que s'esdevingui en aquesta Illa Cultural al centre de la ciutat, i ajudi a

complementar i se sumi als mitjans de comunicació que té el consistori al seu abast.

Perquè és evident que aquest nou projecte necessitarà tot els mitjans estratègics de màrqueting i comunicació disponibles i possibles per tal de presentar-se, explicar-se i convocar el màxim d'espectadors i espectadores possibles. Per això, el nexa entre el Teatre Municipal Ateneu i l'Ateneu ha de ser molt ferm en tots els sentits, així com amb la resta d'equipaments i serveis de la ciutat.

Altres temes que han sorgit en aquestes jornades han estat els actes del cicle festiu de la ciutat, noves propostes per a joves i per a la gent gran, el teatre social i solidari, el programa Apropa Cultura, propostes de circ i dansa, de concerts per a nadons, etc. perquè totes les arts escèniques hi siguin representades, fins i tot, la clàssica.

Per tant, unes programacions àmplies, variades, ambicioses i de qualitat i atractives, i obertes per a tots els públics, fent especial atenció als infants i als joves, i unes estratègies de màrqueting i de captació de públics de la ciutat i el seu entorn són molt importants.

3.5 Dotació pressupostària

La idea que un espai escènic és una inversió, i mai s'ha de contemplar com una despesa, també es va tenir clar i dir en els encontres, i cal subratllar-ho com passa quan un municipi inaugura una biblioteca, un centre cívic o una casa de cultura.

Ara bé, un teatre d'aquestes característiques també dona la possibilitat i l'opció de poder fer una cessió o lloguer de l'espai i, per tant, tenir una contraprestació econòmica pel seu ús, fet que entre la taquilla, les subvencions, el mecenatge i el patrocini, i els preus públics de cessió, permetin que l'Ajuntament, no hagi d'assumir el cent per cent del seu pressupost. Per tant, tingui uns ingressos propis que han de repercutir directament sobre el propi pressupost del teatre municipal per equilibrar les despeses amb els ingressos propis i l'aportació municipal.

La preocupació per l'assignació pressupostària també ha estat una constant, encara que es vegi com a necessària i totalment imprescindible. Tot i que la reforma i la rehabilitació de l'equipament també es veu com un camí clar cap a un eixamplament de la programació per donar un pas més i molt important en la vida cultural de la ciutat.

També és cert que es constata un desconeixement cap als altres espais de la ciutat i les seves possibilitats, aspecte en el qual s'ha de treballar fermament. Però, sens dubte, s'aprecia un gran entusiasme retingut per aquest salt qualitatiu

que és a punt de donar la ciutat, si s'aconsegueix que tots els equipaments de Sant Just Desvern treballin en xarxa i coordinadament.

El contacte i la col·laboració amb les empreses, a través del mecenatge i el patrocini, pot ser clau per a aquest nou espai. Es comenta, per exemple, que l'empresa FRIGICOLL, amb una vessant social i cultural per als seus treballadors i treballadores, que són més de 450, podria ser un exemple a explorar. Però n'hi ha d'altres com SORIGUÉ, AMAT Finques, SECE, AGBAR... que poden tenir el seu interès en col·laborar amb la cultura de la ciutat i, concretament, en aquest nou espai cultural. Aquest és un àmbit a explorar de la mà de Promoció econòmica de l'Ajuntament.

Per últim, només esmentar que en aquest apartat s'ha procurat recollir totes les propostes, que han estat moltes i molt constructives per part dels diferents agents i entitats de la ciutat, i condensar-les en aquest document, que a continuació oferirà una proposta de pla d'usos que esperem serveixi per poder prendre les millors decisions possibles per al nou Teatre Municipal Ateneu.

3.6 Resum de les sessions participatives

1. Entre les persones entrevistades s'ha observat un consens en el projecte continuista a l'entorn del nou Teatre Municipal Ateneu, però alhora il·lusiona i engresca altament que es pugui oferir una programació estable professional, familiar i escolar (tant a l'escenari com a la platea).
2. S'ha de procurar mantenir totes les activitats de les entitats que formaven la programació anterior, encara que s'hagin de reubicar en altres espais de la xarxa d'equipaments culturals municipals.
3. Preocupació per arribar a tots els públics i per com omplir l'aforament total del Teatre Municipal Ateneu (aforament màxim asseguts: 316). Poder oferir una programació variada que també inclogui concerts per a nadons, per a la gent gran, pels joves, hi hagi dansa i circ, per exemple, perquè el desitjable és que hi haguessin totes les disciplines.
4. Fer un procés participatiu per posar un nou nom a aquest Teatre Municipal Ateneu (TMA) o mantenir aquest, però aquest fet consultiu seria una acció i una bona manera de donar-lo a conèixer en aquesta nova etapa a un ampli espectre de la ciutat, fet que s'hauria d'afegir a altres iniciatives a programar abans d'obrir les portes del nou espai.
5. La proposta de crear una escola de l'espectador/a a l'Ateneu (entitat), i programar conjuntament i coordinadament a la Sala Cinquantenari, que també pot fer de sala d'assaig en alguns projectes del Teatre Municipal Ateneu.
6. Molt d'interès per conèixer el model gestió: municipal, mixt o externalitzat, encara que s'exposa que la millor opció, i la recomanada per la Diputació sigui la gestió directa i amb una estructura bàsica de personal propi de l'Ajuntament.
7. Acord molt general que hi ha d'haver una programació professional, familiar, escolar i d'entitats coordinada i complementària, dividida en diferents cicles i programes.
8. Proposta de creació d'un festival o una programació supramunicipal de poesia i/o propostes audiovisuals o curtmetratges.
9. La importància de la taquilla en aquest nou equipament, amb una política de preus i d'abonaments, recolzada per una bona comunicació i màrqueting.
10. El Teatre Municipal Ateneu ha d'optar a les ajudes públiques de la Generalitat i la Diputació, que amb la cessió d'espais, el patrocini i el mecenatge, més la taquilla, ha de tenir uns ingressos propis perquè l'Ajuntament no hagi de cobrir el cent per cent del seu cost total.

4. PLA D'USOS I PROPOSTA DE GESTIÓ

4.1 Principis i objectius

Tots els apartats d'aquest Pla d'usos han tingut sempre com a punt de referència les dades objectives per elaborar totes les previsions que s'hi proposen, i sempre s'ha anat a la recerca d'indicadors que reflecteixen les característiques i l'activitat d'espais escènics de municipis semblants, bàsicament en població, a Sant Just Desvern.

Al mateix temps, en tot moment també s'ha tingut en compte la singularitat de la ciutat a través de les aportacions, comentaris i reflexions fetes en les entrevistes i trobades realitzades amb les entitats i agents del municipi, més el projecte arquitectònic i escenotècnic de l'espai, i el conjunt de dades de referència principalment extretes del Cercles de Comparació Intermunicipals (CCI) d'Espais Escènics.

Missió: El Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern és un servei municipal que ha de contribuir al desenvolupament cultural del municipi, i pot incidir en la comarca del Baix Llobregat, mitjançant una programació estable d'activitats escenicomusicals per a tots els públics, inclosa l'escolar, i complementa el seu calendari amb actes de cessió d'espais i amb produccions pròpies de les entitats de la ciutat.

Visió: El Teatre Municipal Ateneu és un servei públic que mitjançant la seva programació estable d'activitats escenicomusicals, professionals i d'entitats i d'empreses, es proposa millorar la seva societat, la qualitat de vida de les persones i el desenvolupament econòmic del territori.

La nova incursió del Teatre Municipal Ateneu pot significar una important proposta de valor cultural per a la ciutat i la comarca perquè estarà preparat tècnicament per prestar un servei públic i cultural propi d'un espai escènic municipal, dins la categoria E2 o equipament escènic i musical local multifuncional del SPEEM, a tota la població de Sant Just Desvern i les seves entitats.

D'acord amb els estàndards d'activitat i de recursos que hi ha en altres municipis de la comarca i, sobretot, de la província, sembla una aposta adequada, considerant i tenint molt en compte les especificitats de la demanda local existents.

D'aquesta manera, les activitats i programació del Teatre Municipal Ateneu haurien d'orientar-se a la consecució dels següents objectius estratègics:

- Programar activitat escenicomusical estable tot garantint un equilibri en l'oferta segons el tipus d'espectacle i gènere artístic, sense deixar de banda aquells gèneres i formats que tenen una menor acceptació o projecció entre els públics.
- Planificar un programa d'activitats adreçades de manera equilibrada a tots els segments de públics (adult, gent gran, joves, adolescents, familiar, escolar...) i orientades a la generació de nous públics i a la cerca de fidelitzacions.
- Desenvolupar un pla d'activitats que garanteixin una programació d'espectacles professionals i de manera estable, sense deixar de costat el potencial i les propostes de les entitats amateurs escèniques i musicals, i d'altres que hi ha a la ciutat.
- Conservar, promoure i difondre la memòria cultural i escènica de la ciutat i del Teatre Municipal Ateneu, tot posant en valor aquest passat centenari i fent prevaldre l'aposta per un futur que ha de fer que aquest llegat creixi i es consolidi al municipi.
- Dissenyar i implantar un programa formatiu i social, divulgatiu, al voltant de les arts escèniques i musicals, comptant principalment per a això amb l'entitat l'Ateneu i la Biblioteca Joan Margarit de la ciutat, però també amb els equipaments i els serveis municipals corresponents, més les entitats locals.
- Actuar com a equipament cultural obert a totes les entitats culturals, socials i iniciatives ciutadanes del municipi, ja siguin privades o públiques.
- Operar com a equipament cultural escenicomusical que dona suport a la creativitat mitjançant residències artístiques, en coordinació amb la xarxa d'equipaments municipals.
- Garantir la sostenibilitat, la participació, la transparència, l'eficiència i la qualitat de la gestió.

Així, el present apartat del Pla d'usos del Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern s'ha estructurat en quatre parts, que es detallen a continuació:

- Organització i model de gestió: missió, valors, objectius estratègics i principis d'actuació, criteris de la proposta de gestió i aquesta pròpiament dita.

- Previsió de recursos humans: Treballadors/es estructurals i estables, més els eventuals a través de licitacions, i els propis serveis a través de l'Ajuntament.
- Pla d'activitats i programació estable, i la seva comunicació: programació trimestral/semestral d'espectacles escenicomusicals, activitats complementàries de formació i de ciutat, cessions d'espais i venda d'entrades amb el seu pla de comunicació i de públics.
- Pressupost ordinari de funcionament anual: pressupost total aproximat i orientatiu de despeses i ingressos corrents, distribuïts per capítols:
  - ✓ Capítol I. Recursos Humans.
  - ✓ Capítol II. Despesa d'activitats amb els catxets de les funcions professionals i la despesa corrent (assumida per l'Ajuntament com a equipament de la ciutat).
  - ✓ Capítol VI. Inversions continuades, que han de seguir els criteris de la resta d'equipaments del municipi, però tenint en compte que un teatre necessita una inversió en equipament audiovisual especialitzada.
  - ✓ Ingressos propis: En el pressupost també constarà la previsió d'ingressos per taquillatge, mecenatge i patrocini i cessions d'espais, i les subvencions de la Generalitat i la Diputació de Barcelona.

4.2 Organització i model de gestió

S'ha de dir que els espais escènics, com altres equipaments culturals, difícilment són viables econòmicament. Per aquesta raó, bàsicament la gestió municipal directa és l'opció adoptada de manera majoritària als municipis de Catalunya, amb l'excepció d'alguns de la ciutat de Barcelona.

Així, la nostra proposta basada en l'experiència i en casos de bones pràctiques, és que hauria de ser completament municipal, directa per part de l'Ajuntament amb el suport com a E2 per part de la Generalitat i la Diputació de Barcelona. La gestió delegada o de concessió a un agent especialitzat del sector o un model de gestió com una Fundació, Consorci, EPEL o Organisme Autònom no és aconsellable o no és la nostra recomanació.

La gestió municipal directa és el model de gestió que millor pot garantir el manteniment dels equipaments amb criteris culturals, de qualitat i de servei

públic; és el model idoni per aconseguir un retorn social i cultural a la ciutadania, i amb la gestió directa s'optimitza l'estructura de personal, ja que se n'aprofita una part ja creada, tant administrativa com tècnica.

És cert que hi ha casos de gestió indirecta per part d'una entitat o empresa, però aquest model requereix sempre d'aportacions econòmiques municipals que compensin les pèrdues derivades de les elevades despeses que comporta el manteniment i la gestió d'un equipament d'aquestes característiques. A més, el model indirecte pot posar en perill les programacions, els criteris artístics, la qualitat i el servei que ha d'oferir un espai municipal avui en dia.

Els antecedents històrics del Teatre Ateneu posen de manifest que durant cent anys ha estat possible un tipus de gestió i manteniment, i que en els últims temps comptava amb una programació puntual i gens estructurada, i amb un baix rendiment o aprofitament de l'espai. Però ja s'ha començat una nova etapa, primer amb una important inversió per rehabilitar i adequar el Teatre Municipal Ateneu, i posteriorment, un cop feta la reforma, ha de seguir en la seva posada en marxa i en el seu futur.

Aquesta inversió, sens dubte, té el gran repte d'oferir un òptim retorn social i cultural a la ciutat i, des de l'Ajuntament, en tot moment, s'ha de garantir la seva viabilitat, la nova dimensió i el gran ventall de programació que oferirà el nou espai escenicomusical.

Segons les dades més recents, les del 2021 del Cercle de comparació intermunicipal (CCI) d'espais escènics pel que fa a la gestió del pressupost d'aquests equipaments, s'aprecia que la majoria es gestiona de forma directa des dels ajuntaments (94%), ja sigui a través d'Organismes Autònoms o Empreses municipals (14%), o una gestió directa de l'ajuntament 79%. Només un 6% del pressupost d'aquests equipaments es gestiona de manera indirecta (concretament amb una concessió com és el cas d'Arenys de Mar).

A més, si comparem els percentatges de gestió directa amb altres serveis municipals constatem que el conjunt dels serveis culturals, les biblioteques, els museus locals i els equipaments escènics són serveis municipals, tots ells amb un alt grau de gestió directa per part de l'ajuntament o els ens municipals.

La gestió directa, però, no ha d'impedir canals de participació ciutadana, i en el cas de Sant Just Desvern, de la pròpia entitat de l'Ateneu i els agents culturals de la ciutat. Les persones responsables de l'equipament hauran de vehicular les demandes i els projectes de les entitats i els artistes per poder gestionar el calendari, la programació i tota la resta d'activitats, alhora que hi posaran un criteri artístic a les mateixes.

Després de l'exposat, cal tenir en compte que en un equipament escenicomusical hi ha responsabilitats concretes que es poden delegar o

externalitzar mitjançant contractes de serveis, en el marc de la titularitat municipal de la gestió de serveis, com són els serveis tècnics d'escenari i el personal de sala.

Hi ha serveis intermedis com el manteniment de l'edifici i l'escenotècnic, l'administració, la comunicació i la difusió i la neteja que seria bo que se seguís el mateix criteri de model de gestió que es fa en qualsevol nou equipament cultural i/o educatiu de la ciutat.

4.3 Previsió de recursos humans

Cal tenir en compte no només el nombre de professionals sinó també les hores de dedicació dels mateixos donat que poden ser treballadors i treballadores estables però a mitja jornada, encara que sigui com una mesura temporal. Aquí comptem els treballadors i treballadores estables, no així els possibles contractes de personal amb capítol II externalitzats.

Segons les dades del Cercle de Comparació Intermunicipal (CCI), pel que fa a recursos humans, els 10 municipis que fem servir com a referència, presenten les següents dades:

- Mitjana d'hores de treball del personal estable dedicat a l'espai escènic per dia d'ús: 13 el 2019 i 16 el 2021.
- Mitjana d'hores de treball del personal estable dedicat a l'espai escènic per cada 100 places ofertes d'aforament: 25 (2019) i 41 (2021).

Per les dades, podem també apreciar que en els equipaments que hem pres de referència hi ha entre 1 i 4 treballadors/es, i els equipaments amb aforament iguals o superiors de 300 localitats tenen entre 3-4 treballadors/es, i les hores anuals dedicades a l'espai escènic pels treballadors/es estables oscil·la entre 2.700 h i 3.606 h.

Per tot l'exposat, la nostra proposta seria que les columnes estructurals de persones bàsiques per al Teatre Municipal Ateneu serien les següents:

- Un professional responsable de la programació i la gestió de l'espai
- Un/a cap tècnic per organitzar l'escenari i manteniment
- Un/a responsable d'atenció al públic, sala i taquilla

D'aquesta manera es pot garantir una gestió eficient i eficaç del Teatre Municipal Ateneu, que ha d'afavorir el ple desenvolupament de les activitats culturals, tant pel que fa a la programació professional (general, familiar i escolar) com a altres

activitats impulsades per entitats, empreses, escoles de dansa, música, agents culturals i d'altres serveis municipals.

És evident que la relació amb l'entitat de l'Ateneu ha de ser molt intensa i fluida, i coordinada tant pel que fa a les activitats com els espais, com també amb la resta d'equipaments de la xarxa. Hi ha d'haver vasos comunicants per fomentar la seva participació i poder fer realitat els projectes artístics de ciutat. Igualment, a través de l'Ateneu.

També s'ha d'establir un vincle per poder col·laborar amb el bar-restaurant amb les activitats programades al Teatre Municipal Ateneu i permetre que els i les espectadores puguin allargar l'estada a l'Illa Cultural.

Si observem la dotació de treballadors/es del Cercle de Comparació Intermunicipal d'Espais Escènics veurem que en els valors mínims de municipis de 10.000 a 35.000 habitants, el número de persones estables oscil·len d'1 treballador estable (amb dedicació completa) a 6 amb jornades parcials, que seran els que tindran responsabilitat funcional de la gestió i el funcionament.

Aquests valors es poden traduir com que la majoria d'espais tenen dues persones a plena dedicació i una a ½ jornada: un/a director/a de gestió i programació, i un/a responsable tècnic d'escenari i manteniment. La persona que proposàvem com a tercera seria la dedicada als públics, sala i taquilla que podria ser la de ½ jornada temporalment.

Aquestes dedicacions fan referència al personal estable que es dedica a l'espai escènic, el contractat directament per l'Ajuntament. Aquí no s'inclouen possibles contractes de servei per complementar les dedicacions necessàries per atendre totes les necessitats del servei.

Direcció o responsable de gestió i programació

Serà la persona encarregada de la gestió de la programació, el calendari i la gestió de l'espai. És imprescindible per al bon funcionament de l'espai i la coordinació de les activitats i programació que s'hi dugui a terme. La dedicació ha de ser plena, alhora que ha de ser la persona que representa l'equipament en les relacions amb altres equipaments i institucions, i ha de comptar amb el personal eventual necessari de suport en els dies d'activitat o períodes de màxima activitat, com poden ser les residències tècniques, els finals de curs de dansa, la programació escolar o els caps de setmana amb programació per a diferents públics o repetició de funcions.

Missió: Planificar, dirigir, gestionar i coordinar tot el calendari i l'activitat que es desenvolupi en el Teatre Municipal Ateneu per temporada, dividida en semestres o trimestres.

L'objectiu ha de ser poder oferir una programació d'espectacles estables de diferents gèneres per als màxims de públics possibles, i esdevenir així un servei públic per a la ciutadania amb activitats culturals, educatives, socials i de suport a les entitats, empreses i la creació artística de la ciutat.

Funcions:

- 1) Proposar, coordinar i planificar la programació i el calendari d'activitats i espectacles que es proposin per al Teatre Municipal Ateneu.
- 2) Dirigir i supervisar tota l'activitat que s'hi desenvolupi, essent la persona responsable de la coordinació amb les companyies i dels recursos artístics, tècnics i humans necessaris.
- 3) Elaborar programes d'actuació, pla estratègic i previsions pressupostàries que incloguin els recursos humans, tècnics, producció i inversions de manera anual, i el seguiment de la seva execució. També haurà de fixar i proposar els preus públics de la taquilla i de la cessió d'espais de l'equipament municipal.
- 4) Gestionar les peticions d'ús o cessió de l'espai que es produeixi per part de les escoles, teixit associatiu i agents culturals, i també d'empreses, residències tècniques i els diferents departaments del propi Ajuntament.
- 5) Supervisar i definir amb la persona responsable municipal l'estratègia de comunicació, difusió i premsa per tal de poder arribar al màxims de públics, poder-los ampliar i també establir polítiques de fidelització.
- 6) Fixarà els criteris i les directrius a seguir per poder analitzar les dades i avaluar els resultats de l'equipament, confeccionarà la memòria anual, i facilitarà les dades de l'equipament municipal a les institucions que les demanin. També coordinarà i controlarà periòdicament que els objectius aprovats per l'òrgan competent de l'equip de govern es compleixen conjuntament amb tot l'equip del teatre municipal.
- 7) Ser la persona representant davant les institucions públiques com la Generalitat i la Diputació, i assistir a les jornades o fòrums que s'organitzin, ja sigui per poder millorar la programació i per poder aportar les dades corresponents de l'equipament per a la seva anàlisi global i particular. Alhora serà la persona responsable de la sol·licitud de les corresponents subvencions públiques per a la programació i altres apartats com pot ser la inversió i el manteniment de l'equipament.
- 8) També assistirà a festivals, esdeveniments culturals, fires i mercats per tal de coordinar-se amb altres programadors i poder cercar la millor programació per a l'equipament.
- 9) Realitzarà tots els contractes de les actuacions, convenis amb entitats, patrocinis, licitacions d'empreses, normatives, plans i informes necessaris per al bon funcionament de l'equipament escenicomusical, amb el suport dels serveis jurídics, contractació i administratius de l'Ajuntament. Coordinació també amb el consistori amb el departament de RRHH.
- 10) Confecció, juntament amb la persona responsable tècnica, del pla d'inversions de l'equipament.

Alhora, ha de coordinar-se amb tot el personal tècnic municipal de l'Àrea de Cultura i tota la xarxa d'equipaments de la ciutat (comissió de direcció d'equipaments), ja sigui per la programació, les activitats paral·leles, les residències tècniques, o les produccions pròpies amb una visió relacional tot contribuint a desenvolupar la comunitat de l'entorn de l'equipament de proximitat.

Per totes les raons exposades, es recomana que sigui personal municipal i contractat directament per l'Ajuntament. Això, però, no treu que l'externalització de serveis sigui un bon complement a la plantilla estructural per tal de reduir múscul administratiu i buscar una màxima eficiència del servei en una base ferma i estructural com la que proposem.

Responsable d'escenari i de manteniment

Professional amb coneixements sobre el condicionament tècnic de l'espai escènic i el manteniment de l'equipament, i serà la màxima autoritat tècnica responsable de coordinar els recursos tècnics que es requereixen per fer possibles els espectacles escenicomusicals del Teatre Municipal Ateneu.

Missió: Planificar i coordinar el calendari i l'activitat tècnica que es desenvolupi en el Teatre Municipal Ateneu per temporada, dividida en semestres o trimestres. Serà el/la màxim/a responsable de la supervisió dels aspectes tècnics i logístics de l'espai escènic, per tal d'assegurar el funcionament sota la supervisió de la direcció de gestió i programació.

Haurà d'establir també un calendari tècnic d'exhibició que contemplarà el desenvolupament dels muntatges i desmuntatges, i els serveis de funció, així com coordinar l'emmagatzematge dels mitjans tècnics propis i el manteniment de tot l'espai escènic i musical.

Funcions:

- 1) Coordinació tècnica de totes les activitats que es duran a terme en l'espai municipal amb coordinació amb el director artístic.
- 2) Gestionar els equips de l'escenari, els magatzems d'escenotècnica, manteniment del material i de l'equipament i de les instal·lacions.
- 3) Recollir, revisar i executar les fitxes tècniques de les companyies, valorar la seva viabilitat tècnica i econòmica, i dur a terme el pla d'acollida de les companyies a l'espai escènic.
- 4) Preparar i planificar tots els muntatges tècnics d'escenari i coordinar els treballadors/es que hauran de participar en ell, i el desmuntatge de totes les activitats.
- 5) Preparar, actualitzar i supervisar el Pla d'emergència de l'equipament, verificant que totes les necessitats tècniques per dur a terme un espectacle estiguin en perfecte estat, i tot el dispositiu de seguretat i sortides d'emergència estiguin en bones condicions. També la coordinació amb el responsable de sala per tal de supervisar el pla d'emergència que afecta als tècnics, artistes i públic.

- 6) Intercanviar la documentació tècnica amb les companyies i les empreses que treballaran a l'equipament escènic.
- 7) Gestionar el *plànnig* d'escenari i tots els seus treballadors/es, ja siguin interns com externalitzats.
- 8) Seguiment de les licitacions tècniques, de personal i de manteniment per a l'equipament escenicomusical, i coordinació amb les que faci l'Ajuntament.
- 9) Vetllar per la seguretat i formació dels treballadors/es de l'equipament, siguin externs com interns, la maquinària escènica, les eines necessàries i tot allò que s'hagi de menester per a l'activitat del teatre, així com la planificació de les possibles inversions i reposicions.

La recomanació seria que aquesta figura sigui contractada directament per l'Ajuntament, creant aquest nucli estable de tres professionals de l'equipament. Si l'opció és fer-ho més endavant, també es pot contemplar l'alternativa de subcontractar provisionalment aquest servei a una empresa ja que, tot i que no és una opció que recomanem, és una fórmula emprada per alguns espais escènics municipals, quan el calendari de funcions no arriba als mínims establerts.

Si fos així, caldria supervisar mitjançant el contracte de serveis amb l'empresa proveïdora que aquesta designés una mateixa persona tècnica de manera que fos el més estable possible perquè esdevingui una persona de referència en l'equipament, juntament amb la direcció de gestió i programació, i pogués fer equip.

Responsable d'atenció al públic, taquilla i sala

Aquesta persona seria la tercera pota de la nostra proposta de l'equip estable per al Teatre Municipal Ateneu. Assumiria les tasques de personal de sala i de recepció de les persones assistents als actes, així com la coordinació de l'equip de sala en les funcions i el Pla d'Emergència de l'equipament. Igualment es coordinaria amb les persones responsables de taquilla per al seu seguiment i tancament.

Aquesta persona en una primera fase podria començar a mitja jornada, per entrar a plena dedicació en una segona fase durant les primeres temporades.

Missió: Vetllar per al bon funcionament i l'acollida dels públics a l'equipament escenicomusical en totes les seves activitats i funcions, així com supervisar la gestió de la taquilla, tant en la seva posada en marxa com en el seguiment setmana i el tancament de la mateixa.

Funcions:

- 1) És el màxim responsable de l'acollida dels públics a l'equipament, i del compliment del pla d'emergència en cas d'evacuació de la sala.

- 2) Coordinació del personal de sala, tant en la prefunció, amb coordinació amb la taquilla, com durant la funció, i en la postfunció.
- 3) Atenció als artistes que tenen relació amb el públic abans i després de les funcions, així com del protocol institucional de les funcions.
- 4) Control de l'accés del públic a la sala i la coordinació i supervisió de la sortida, i el seguiment del guarda-roba o altres serveis, en cas que n'hi hagin.
- 5) Tancament de la taquilla, execució de l'arqueig de caixa, amb coordinació amb l'Ajuntament, i la liquidació amb la SGAE.
- 6) Supervisió de la venda d'entrades, i sol·licitar ajuda al departament de comunicació, en cas necessari.
- 7) Responsable del manteniment i actualització del mailing de l'equipament, i fer un seguiment i execució de les activitats complementàries o paral·leles.

La proposta és de tres perfils professionals estables i estructurals en l'equipament, que com s'aprecia en el quadre a continuació, es podrien executar i cobrir en dues fases: una primera amb la direcció de gestió i programació, i la persona responsable dels públics, taquilla i sala a mitja jornada, i en un segon estadi o etapa, amb la incorporació de la persona responsable d'escenari i de manteniment, i passar el/la responsable dels públics, taquilla i sala a jornada completa.

S'ha de tenir en compte que a l'Escenari 1 haurem de recórrer a la contractació del servei del cap tècnic (persona responsable d'escenari) i cobrir les funcions de manteniment amb personal municipal que ja faci aquestes funcions en altres equipaments, o amb personal extern.

Personal estable	Nou Teatre Ateneu SJD	
	Escenari 1	Escenari 2
	Nombre de professionals	
Direcció de gestió i programació	1	1
Responsable d'escenari i de manteniment	0	1
Responsable de públics, taquilla i sala	1/2 jornada	1
Total	1,5	3

Les diverses àrees de l'equipament escenicomusical estarien coordinades per aquests tres professionals estables i estructurals amb el suport dels serveis administratius, de contractació i de manteniment i neteja de l'Ajuntament.

Treballadors/es eventuais

El personal estable per al teatre és l'encarregat de la gestió, contractació i programació del calendari de l'equipament, però quan s'hi realitzin funcions i activitats serà necessària la contractació de personal addicional:

- 1) Personal de sala i taquilla, que haurà de ser personal suplementari que es pot subcontractar a una empresa externa o entitat. Aquest personal addicional de funcions estaria coordinat per la persona responsable dels públics, taquilla i sala. Tots ells formarien l'Àrea de gestió de públics.
- 2) Personal d'escenari, que igualment es pot contractar a una empresa externa, en una mateixa licitació o en lots diferents, i coordinats per la persona responsable d'escenari i de manteniment, els quals formarien part de l'Àrea tècnica de l'equipament.

Alhora, el mateix passarà quan hi hagi funció i s'hagi de fer el muntatge i el desmuntatge de l'espectacle o funció. El personal tècnic necessari de càrrega i descàrrega serà l'encarregat de dur el material tècnic del moll del teatre a l'escenari, i allà fer possible tècnicament l'espectacle, ja sigui amb el material propi, el llogat i el propi de la companyia, segons el *plànning* i el *rider* de la companyia coordinat i supervisat pel responsable d'escenari i manteniment.

El número d'aquests professionals, tant de sala, taquilla i escenari, estarà en consonància amb el nombre d'espectacles i funcions del propi equipament, i en virtut de les necessitats exposades en el Pla d'emergència.

- 3) El manteniment de l'espai escenicomusical pot tenir una externalització pròpia o pot estar en la que tingui el propi Ajuntament per als edificis municipals. I el mateix pot succeir amb la neteja de l'equipament. La licitació pròpia serà per al manteniment de la part escenotècnica d'escenari i pròpia de l'equipament.
- 4) Tota la gestió administrativa i comunicativa serà assumida per la direcció de gestió i programació, però es proposa que estigui integrada dins el criteri del propi Ajuntament i gestionada en coordinació amb els departaments municipals respectius.

4.4 Pla d'activitats i programació estable

En aquest apartat del pla ens centrarem en l'anàlisi de les activitats i la programació a desenvolupar en el Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern, així com també en fer una formulació de les previsions de públics en la programació pròpia i en la cessió d'espais, i també en l'estable d'espectacles escenicomusicals professionals.

Aquest Pla d'activitats i de programació tindrà un contingut més específic i acurat d'acord amb el model de governança i gestió que s'estableixi, i amb els objectius

i pla estratègic que aprovi l'òrgan competent de l'Ajuntament. També s'hi podrà afegir la pròpia experiència progressiva de l'equipament, sobretot, en els tres primers anys que han d'estar liderats per la direcció o el responsable de gestió i programació de l'equipament municipal.

Amb tot, el pla d'activitats del Teatre Municipal Ateneu, segons es pot desprendre del treball de camp que ha permès fer la diagnosi, podem esmentar els següents apartats:

- 1) Oferir una programació estable professional en teatre, dansa i altres arts escèniques, ja sigui per a públic adult i també familiar pensada per un ampli ventall de públics.
- 2) Canalitzar i fer possible les iniciatives de producció amateur que proposin les entitats o agents culturals del municipi, que se'ls proposi des del propi equipament o l'Ajuntament.
- 3) Tenir una programació professional estable educativa per a tots els centres educatius del municipi, i alhora oferir l'espai per poder-hi representar les funcions treballades a l'escola.
- 4) Poder cedir l'espai a les escoles de dansa privades i altres disciplines escèniques de la ciutat i dels municipis de l'entorn per celebrar-hi els finals de curs amb l'alumnat a l'escenari, i familiars, amics i públic a la platea.
- 5) Acollir residències artístiques de companyies professionals i assaigs de grups musicals a canvi d'una estrena, concert o funció al municipi, i així enriquir i complementar la programació del Teatre Municipal Ateneu.
- 6) Organitzar o promoure un festival o esdeveniment anual per tal de produir un efecte crida i ajudar alhora a la creació d'un públic, eixamplar l'existent i promoure la visita de públics de fora de la ciutat.
- 7) Oferir activitats paral·leles i complementàries, i una programació de formació (si pot ser a través d'una Escola de Teatre de l'Ateneu) per a diversos tipus de públics i edats.
- 8) En el cercle de les activitats no estrictament culturals, poder fer cessions i lloguer d'espais a empreses i organitzacions privades.
- 9) Confecció d'una comunicació estable, coordinada i assumida per l'Ajuntament, per a la creació de públics, i també la seva fidelització.

Programació d'espectacles professional estable i educativa

Per tal de determinar una programació pròpia i estable d'espectacles escènics i musicals al Teatre Municipal Ateneu tornem a tenir en compte les dades d'espais de municipis d'entre 10.000 i 35.000 habitants que participen al Cercle de Comparació Intermunicipal (CCI) d'Espais Escènics dels anys 2019 i 2021. Igualment, recordem que el 2020 va ser un any molt anòmal degut a la pandèmia, i per tant, les seves dades no són referents quan a programació, assistències, etc.

Pel que fa a l'oferta pròpiament de programacions d'arts en viu, les dades d'aquesta mostra de municipis, són les següents:

Cercle de Comparació Intermunicipal (CCI) d'Espais Escènics 2019 i 2021		
Oferta de programació arts en viu	2019	2021
Funcions professionals d'iniciativa municipal a l'espai escènic per cada 10.000 habitants	24	20
Funcions professionals programació general i familiar d'iniciativa municipal per cada 10.000 habitants	14	14
Funcions professionals d'iniciativa municipal a l'espai escènic per espectacle	1,3	1,3
Percentatge de funcions professionals anuals produïdes amb participació de l'espai s/ total funcions professionals d'iniciativa municipal a l'espai escènic	7,2	5,0

Quant a l'oferta d'actes culturals i socials en els equipaments escenicomusicals, les dades són les següents:

Cercle de Comparació Intermunicipal (CCI) d'Espais Escènics 2019 i 2021		
Oferta d'actes culturals i socials	2019	2021
Nombre de dies anuals amb funció professional d'iniciativa municipal a l'espai	32	28
Nombre de dies anuals amb ús per sala	194	161
Nombre d'actes realitzats mitjançant lloguer de sala	19	5,9
Nombre d'actes realitzats mitjançant cessió gratuïta	49	30
Nombre d'actes d'iniciativa municipal	19	12

Pel que fa a les butaques, aquests municipis van poder oferir 20 seients per cada 1.000 habitants tant el 2019 com el 2021.

De les programacions municipals professionals d'arts en viu, un 42% (2019) i 32% (2021) de les funcions van ser per al públic en general, un 18% (2019) i 24% (2021) per al familiar i la resta 40% (2019) i 44% (2021) van ser funcions per al públic escolar.

I d'aquestes programacions estables municipals, el 56% (2019) i 54% (2021) són teatre, el 27% (2019) i el 24% (2021) són música, el 5,9% (2019) i 6,9% són dansa (2021) i el 12% (2019) i el 10% (2021) restant són per a funcions d'altres gèneres més minoritaris com la poesia, la màgia, el circ, l'òpera, la clàssica, etc.

Així, aquestes dades ens poden servir d'orientació en el sentit de saber d'on partim (agafaríem com a referència les dades del 2021, que responen a un període de certa recuperació després de la pandèmia).

D'aquesta manera, establiríem el primer objectiu òptim a assolir agafant com a referència les dades del 2019, que van ser molt bones, les millors des que s'elabora el CCI. A partir d'aquí es pot plantejar si el municipi vol apostar per assolir una fita encara més ambiciosa, sent conscients que caldria destinar-hi també els recursos pertinents.

Aquest seria un punt de referència sòlid i òptim per tal que el Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern esdevingui un espai escenicomusical de referència en el mapa de les arts escèniques i musicals dins de l'àmbit local.

És evident que el contingut i els criteris de la programació de les activitats correspondrà a la direcció que assumeixi la responsabilitat delegada per l'Ajuntament, i es convindrà un marc de referència i acordat, però a continuació volem oferir una proposta orientativa que pot servir de punt de partida d'aquesta feina a desenvolupar.

Si tenim en compte les dades consultades i exposades, i considerem les característiques pròpies del Teatre Municipal Ateneu, es valora que el nombre de funcions també podria tenir com a dues velocitats o dues fases de posada en marxa, en constant evolució.

La primera proposta de programació d'espectacles amb iniciativa municipal podria tenir un nombre total de funcions a l'entorn de 30-40 en les primeres temporades, per assolir el doble progressiu quan la posada en marxa sigui completament sòlida i analitzada. També cal remarcar que quan parlem de programació estable, ens referim, en aquest cas, a la programació adreçada a persones adultes o públic en general, la familiar i l'escolar.

A continuació podem veure aquesta proposta expressada en una graella:

Nombre de funcions (total i per tipus)	Nou Teatre Municipal Ateneu SJD					
	Escenari 1			Escenari 2		
	Nombre funcions	% s/ total funcions	% s/ funcions professionals	Nombre funcions	% s/ total funcions	% s/ funcions professionals
Funcions professionals d'iniciativa municipal	30	52%	100%	60	57%	100%
Funcions públic general	12	21%	40,00%	26	25%	43,33%
Funcions públic familiar	12	21%	40,00%	20	19%	33,33%
Funcions públic escolar	6	10%	20,00%	14	13%	23,33%
Funcions iniciativa de tercers	20	34%		30	29%	
Funcions no professionals d'iniciativa municipal	8	14%		15	14%	
Total funcions anuals	58	100%		105	100%	

Aspectes a tenir en compte:

- Aquest Escenari 1 ja parteix d'una programació ajustada tenint en compte les dades del 2019 i del 2021. Aquesta és una previsió de posada en marxa d'un equipament on també s'haurà de fer un esforç en la provisió de personal estable i estructural.
- Aquesta proposta de programació segons el tipus de públic (40% general, 40% familiar i 20% escolar) és clarament una aposta per al públic familiar en detriment de l'escolar comparat amb les dades dels Espais Escènics. Els percentatges de programació segons tipologia de públic al CERCLE és de 42% general, 18% de familiar i 40% escolar. Caldrà veure si amb la posada en marxa de l'equipament i l'aposta per la programació escolar, aquesta proposta de funcions escolars s'haurà d'incrementar.
- La proposta de funcions d'iniciativa de tercers també està per sobre de la mitjana de CERCLE. Però hem de tenir en compte que a Sant Just Desvern partim d'un teatre amb una història i un fort teixit associatiu que podrà donar resposta amb una programació en paral·lel i coordinació amb la proposta municipal.
- L'Escenari 2 és una aposta ambiciosa que està per sobre del que van ser els resultats del 2019, on la mitjana de funcions professionals municipals, en aquest grup comparatiu, va ser d'unes 50 funcions. Caldrà seguir l'evolució de les dades de les primeres temporades en funcionament per acabar d'ajustar aquestes previsions quant a programació, així com la resposta del públic per ajustar els % segons la tipologia de funcions.

A més, en els dos escenaris es té en compte que la programació d'iniciativa municipal (tant professional com amateur) està per sobre del 65% del total de la programació de l'equipament, una dada dins de la mitjana del CERCLE d'Espais Escènics que sol estar a l'entorn del 70/30.

Ara també és el moment de remarcar que estem parlant de funcions, i no d'espectacles. Sempre que sigui possible, l'equipament hauria de tendir a fer més d'una funció de cada espectacle, o dit d'una altra manera, procurar fer el màxim de funcions dels espectacles programats.

S'hauria de procurar que el nombre de funcions i d'espectacles es distanciï el màxim possible en favor de les funcions. L'ideal seria que la mitjana sortís que cada espectacle tingués 1,5-2 funcions. Tot i que la realitat i, amb les dades a la mà, cap municipi del CCI passa de l'1,5. La mitjana actual és de l'1,24. Seria ideal poder arribar a aquesta xifra tot i que, ara per ara, és complicat, però si que s'hi ha de tendir i tenim per davant un horitzó en construcció.

Aquesta dinàmica s'hauria de procurar des del principi, ja que com més funcions, més diversitat i més públics a l'equipament municipal, ja sigui en la primera com la segona fase, encara que aquesta sigui una proposta i una aposta de risc. Alhora, el Teatre Municipal Ateneu ha de tenir una programació paral·lela d'activitats culturals, cíviques i socials que complementin i enriqueixin a l'espectador/a amb conferències, xerrades, cicles, debats, fòrums, assaigs oberts, tallers, clubs de lectura, etc.

En conjunt, oferir i proposar una programació complementària que vitalitza i construeix públics, i que seria bo que estigués recolzada per una Escola de Teatre, conduïda i organitzada per l'entitat de l'Ateneu, i també per les escoles de dansa i música del municipi, que seran cabdals a l'hora de cercar i de crear públics al voltant de les programacions relacionades amb les seves especialitats.

Per tot el que hem esmentat fins aquí, les activitats i la programació del Teatre Municipal Ateneu tindran en compte els següents principis d'actuació:

- Confeccionar una programació estable amb espectacles professionals per a persones adultes i una altra per a famílies per als caps de setmana, així com una escolar entre setmana als matins.
- Coordinar la programació i activitats amb la resta d'iniciatives culturals de la ciutat sobretot les sorgides del propi Ajuntament i també amb l'Ateneu, sense oblidar les que proposin els agents privats.
- Escoltar i potenciar les propostes que arribin de les entitats que ja utilitzaven el Teatre Ateneu abans de la reconstrucció i, si és el cas, seguir amb la seva producció i acollir-les dins la programació o els cicles establerts, o encaminar-les cap a altres espais municipals.
- Establir línies de coordinació amb altres espais fora de Sant Just Desvern i assistir als principals festivals de Catalunya i les reunions del SPEEM i

Cercles de comparació de la DIBA per tal de confeccionar la millor programació possible amb una bona base de gestió.

Així, doncs, amb un anàlisi exhaustiu històric, més els nous usos que, segons la nostra proposta, hauria de tenir aquest espai municipal, es poden establir tres possibles eixos en el calendari d'activitats del Teatre Municipal Ateneu:

- a. Programació estable professional i familiar
- b. Oferta escolar i comunitària
- c. Cessió d'espais a entitats, institucions i patrocinis/mecenatge

Aquests tres eixos de tipologia d'espectacles dins el calendari d'activitats del teatre municipal, es poden concretar en vuit programes comunicatius, segons els espectacles i els públics als quals va dirigit:

1. Programació d'exhibició: adults, famílies i per franges d'edats
2. Formativa, escolar i complementària
3. Entitats, institucions i dinamització comunitària
4. Creació i producció escènica i cultural
5. Residències artístiques i tècniques
6. Festival (s) de proximitat
7. Empreses mitjançant patrocini
8. Cessió d'espais eclèctica

La programació escolar ha de poder oferir també una proposta estable durant el curs escolar, en horari escolar, amb espectacles de teatre, música, dansa i altres gèneres per a l'alumnat d'Educació infantil, Primària, Educació Especial, Secundària, Batxillerat i Cicles Formatius, Escola de persones adultes, i d'altres espais de formació permanent de la ciutat.

Segons les dades del Cercle de comparació intermunicipal d'Espais Escènics, el 2019 la mitjana de persones assistents per cada 1.000 habitants va ser de 435 en els equipaments de municipis entre 10.000 i 35.000 habitants, sempre relatius a les funcions professionals d'iniciativa municipal.

Els assistents a la programació general i familiar van ser de 246 per cada 1.000 habitants. L'ocupació (% d'assistents sobre l'aforament) va ser el 2019 d'un 69%. I el percentatge de venda no presencial va ser d'un 70%.

Ara, a partir de les mitjanes d'assistència totals a funcions professionals d'iniciativa municipal per cada 1.000 habitants, podem observar dos escenaris, que amb l'aforament de 316 localitats totals del Teatre Municipal Ateneu (recordem que asseguts), es pot fer la següent previsió d'assistència en base a les mitjanes d'ocupació de la taula a continuació.

Caldria tenir en compte que la previsió d'assistents/es s'ha fet sobre el 100% de l'aforament de l'equipament, sense tenir en compte cap mesura de restricció, com hi ha hagut en les dues darreres temporades; per tant, és una previsió en la que es contempla una resposta del públic seguint els hàbits prepanidèmics.

Nombre de persones assistents per tipus de funció	Nou Teatre Municipal Ateneu SJD			
	Escenari 1		Escenari 2	
	Aforament màxim asseguts: 316			
Funcions públic general				
Fucions	12		26	
% ocupació	60%	190	70%	221
Públic	2.275		5.751	
Funcions públic familiar				
Fucions	12		20	
% ocupació	60%	190	70%	221
Públic	2.275		4.424	
Funcions públic escolar				
Fucions	6		14	
% ocupació	70%	221	80%	253
Públic	1.327		3.539	
TOTAL FUNCIONS				
Fucions	30		60	
% ocupació	221	70%	253	80%
Públic	5.878	6.636	13.714	15.168
Persones assistents per funció	196	221	229	253

Caldrà veure si aquest és un escenari realista o s'haurà d'ajustar. De moment, les dades de CERCLES del 2021 ens indiquen que la resposta del públic no ha estat en el mateix nivell que l'oferta de programació; hi ha hagut més oferta que places demandades.

Així, la franja més baixa seria a l'entorn dels 6.000 espectadors/es anuals, i la més optimista s'enfila fins els 15.000 (sempre en concordança al nombre

d'espectacles i funcions), als quals hi haurem de sumar les activitats de produccions pròpies de les entitats, cessió d'espais i totes les activitats complementàries i paral·leles.

En un estadi altament optimista, podríem situar que entre els espectadors/es del Teatre Municipal Ateneu, més les persones participants a la resta d'activitats programades podrien sumar un total de 25.000-30.000 assistents/es a l'any.

4.5 Programació i activitat externa i programació no professional municipal

El Teatre Municipal Ateneu haurà de coordinar i canalitzar les diferents iniciatives de producció amateur i el lloguer o cessió d'espais a entitats, escoles i col·lectius del municipi, i al mateix temps activitats de ciutat, institucional i d'empreses, a través del patrocini.

Ara bé, per poder tenir les eines necessàries per a una bona gestió d'aquesta proporció de la programació, i també del seu calendari, seria necessari que l'Ajuntament aprovés un Reglament d'ús de l'equipament mitjançant l'òrgan competent per tal d'atendre les sol·licituds de les entitats de la ciutat, i de fora, i de tots els agents culturals. Establiria els criteris per tal de poder oferir una cessió de l'espai equilibrada, amb les regles de joc preestablertes, que ofereixin cobertura al responsable de la programació i el calendari, i també a la pròpia entitat, empresa o agent.

En aquest punt pot ser molt útil el document editat per la Diputació de Barcelona el febrer de 2020, "[Model de reglament de cessió d'ús dels espais i els equipaments culturals de gestió municipal](#)", on s'exposa com utilitzar l'espai per un tercer, amb els seus drets i deures, així com establir d'una manera clara el calendari i les normes d'ús de l'equipament.

És un document reglat per a tota aquella programació que no sigui l'estable, per garantir una millor gestió i transparència en el procés de confecció del calendari de la cessió d'espais, així com en els preus públics aprovats per tothom igual, encara que després hi hagi factors correctors a través de convenis de col·laboració amb el propi Ajuntament.

Igualment, això facilita regular el calendari, els horaris, el material tècnic, el preu de les entrades i la gestió de la taquilla, els criteris de cessió i els deures i obligacions de les entitats o empreses sol·licitants.

Per tant, la recomanació per al bon funcionament és que la normativa municipal reguli les següents qüestions bàsiques del servei:

- Tipologia d'espectacle o de producció i com afecta al teatre.
- Requeriments tècnics, disponibilitat de calendari, horaris i condicions d'ús de l'espai.
- Drets i deures de les persones usuàries o de les companyies.
- Tipologies d'ús:
  - Assaig d'una producció de teatre, música, dansa o altri
  - Formació d'arts escèniques
  - Representació artística amb producció pròpia
  - Ús social i de proximitat com presentacions, festivals de fi de curs, cloendes, conferències, cinema...
- Ús comercial per a esdeveniments privats d'empreses per convencions, simposis, jornades, congressos...
- Arrendament de l'espai i les instal·lacions com a cessió d'espais.
- Tarifes segons tipologia d'ús, quantitat anual d'ús i tipologia del sol·licitant
- Criteris de gestió econòmica de les entrades, costos del servei, percentatges, etc.
- Procediment de sol·licitud, concessió, conveni...

El nombre de cessions d'espais que recomanem, com hem establert més amunt, seria el reflectit en aquesta taula específica:

Nombre de funcions de tercers i d'iniciativa municipal no professionals	Nou Teatre Municipal Ateneu SJD					
	Escenari 1			Escenari 2		
	Nombre funcions	% s/ total cessió espais	% s/ total funcions	Nombre funcions	% s/ total cessió espais	% s/ total funcions
Funcions iniciativa de tercers (lloguer/cessió)	20	71%	34%	30	67%	29%
Funcions no professionals d'iniciativa municipal	8	29%	14%	15	33%	14%
Cessió d'espais total	28	100%	48%	45	100%	43%
Total funcions anuals	58		48%	105		43%

4.6 Públics i desenvolupament d'audiències. Difusió i Comunicació

Els equipaments escenicomusicals se centren bàsicament en la seva programació i aquesta és l'eix on pivota també tota la comunicació. La venda anticipada, la cadència de venda i l'ocupació de la sala són indicadors que ens ajudaran a comprovar si estem en el camí d'assolir els objectius que ens hem marcat.

El Teatre Municipal Ateneu iniciarà una nova vida amb aquesta nova obertura, i és important una bona creació de públics des d'un bon inici, i fer un esforç per conèixer l'audiència de l'equipament, fins i tot, abans de l'obertura. Un cop obert, també cal fer-la créixer, sobretot en aquesta primera etapa que seran les tres primeres temporades i així poder arribar al màxim de públics.

També, abans d'obrir, un cop establerta la primera programació, s'hauran de definir els preus i serà el moment de planificar la comunicació i difusió, i també la seva promoció a través d'una diversificació de canals.

Per tant, s'haurien de posar en marxa totes les eines de màrqueting per tal que la programació arribi al màxim de persones usuàries possibles. És el que hauria de ser la pròpia comunitat que s'anirà eixamplant amb el temps quan se cerquin nous públics (a través de la programació i també de la comunicació) i es fidelitzin els que ja tenim. En aquest sentit pot ser de gran utilitat el [Manual de desenvolupament d'audiències. Des de la proximitat](#), publicat per la Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona (2020).

El bon servei en la venda d'entrades, les màximes facilitats i fer-ho fàcil és clau per oferir i tenir una bona sintonia amb el públic, que amb la seva compra de l'entrada aporta recursos per fer sostenible econòmicament l'equipament.

Així, quan desenvolupem el projecte artístic també desenvolupem la comunitat de l'espai. I aquest procés s'ha de fer en base a un pla de continguts, que ha de ser totalment avaluable per tal de poder aplicar millores, evolucionar i marcar nous objectius.

Dins aquest pla serà important segmentar, oferir a cada client/a, espectador/dora o persona usuària el que necessita o l'interessa. És la conseqüència lògica d'assumir que tenim diferents tipus de públics. Persones que esperen una programació o que els agrada allò que els oferim a través del nostre projecte, i que gràcies a aquesta sincronització, responen positivament a les propostes que se'ls ofereixen.

Cada segment de públic és un grup de persones similars entre si, però diferents a la resta en alguna característica. Perquè la segmentació tingui eficiència en l'estratègia de màrqueting, cal que aquesta característica sigui útil, i ens serveixi de palanca per a un tractament diferenciat.

Per això més amunt subratllàvem la importància d'un responsable de públics, que podrà fer una segmentació segons el que escullin els espectadors, o per les dades que tindrem, i que necessitaran una actualització i un seguiment continuat.

Normalment, en un equipament d'aquestes característiques, es categoritzen quatre tipus de públics: els fidels, els actius o motivats, els principiants i els nous. En un espai escenicomusical solen tenir un percentatge de 60-70% per als clients nous i principiants, 30-20 % per als actius i un 10 % per als fidels.

La població que no visita l'equipament és nou públic a captivar i aconseguir que vingui a l'espai municipal, encara que a vegades també cal assumir que hi ha públics que no vindran mai o esporàdiques vegades.

Per tant, també és cert que tot pla de màrqueting ha de contemplar el no públic, aquest espectador o espectadors que es programi el que es programi, en principi, no vindrà a l'equipament perquè no té interès, no té temps, és car, no li arriba la informació, la imatge no és bona, no hi vol anar sol, sempre està exhaurit, no li agraden els espectacles en viu, etc.

Així, el contingut, l'eina més important que té un equipament escenicomusical com el Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern, allò que pot relacionar l'espectador/a i l'equipament, és la seva programació. Aquesta serà el pal de paller on s'ha de sustentar la seva raó de ser, és la gran protagonista, encara que no hauria de ser la finalitat de l'equipament, sinó un mitjà.

La programació com a mitjà per assolir el gran fi de l'equipament municipal: l'espectador/a al centre dels nostres objectius perquè s'estableixin relacions entre les persones del nostre entorn.

Com hem dit, la programació ha de tenir associada una política de preus que ha d'estar ben equilibrada i ser coherent, fins i tot, subvencionada per l'Ajuntament. Als preus de les entrades, s'ha d'aplicar descomptes, promocions i abonaments, i també per zones (3), per produir l'efecte crida entre els diversos públics.

Igualment, la taquilla tampoc ha de ser una finalitat, sinó un mitjà per obtenir una platea el més plena possible i, per tant, un alt grau d'ocupació de la sala anualment o per temporada. Aquesta, juntament amb un públic satisfet, han de ser els principals objectius de l'espai municipal.

Amb aquesta base, podem desenvolupar una web pròpia de continguts, un aparador importantíssim a internet, desenvolupar campanyes per correu electrònic i tenir informats gradualment les persones seguidores a través d'una *newsletter*, potenciar les xarxes socials, posar anuncis digitals al nostre entorn, aprofitar espais físics per a una comunicació eficient i no invasiva (suports físics i pantalles), col·laborar amb la restauració de l'entorn, utilitzar el correu postal i procurar que els mitjans de comunicació, sobretot els locals, es facin ressò de la programació i les activitats.

Tot això, com es parlarà més endavant en l'apartat de Comunicació, amb un logotip i una imatge pròpia per tal de construir una marca cultural de ciutat molt poderosa, sempre relacionada amb l'Ajuntament.

A més, tot el pla de desenvolupament d'audiències i públics ha de tenir una estratègia i uns continguts per a la captació (sobretot les tres primeres temporades) i la retenció de públics. Aquest s'ha d'implantar amb uns objectius, uns indicadors i un calendari, i serà molt important la seva actualització a través d'una avaluació continuada per tal de conèixer el nostre públic, segmentar-lo i fer-lo créixer.

Un bon sistema de *ticketing*, com hem dit però ho repetim, ajudarà a oferir un millor servei i una millor accessibilitat per als espectadors, ja sigui de manera presencial com *online*. També ens generarà dades i un històric per conèixer millor la nostra audiència. Però cal tenir la persona i el seus temps per poder processar i interpretar tota aquesta valuosa informació.

Per tant, a l'hora d'escollir el *software* serà important que ens permeti implementar clarament la nostra política de preus, les diferents tarifes i descomptes, abonaments propis i zones, i alhora que quedin enregistrades les dades dels clients que hi ha darrere de cada compra.

També haurem de demanar-li que pugui segmentar i poder enviar informació i ofertes als nostres clients o compradors, així com que ens doni les dades agrupades per tal de poder fer un bon anàlisi i avaluació de les informacions que tindrem al llarg de la temporada, i poder-les comparar amb altres.

Difusió i Comunicació

Tota la programació estable amb el seu pla d'activitats necessitarà un pla de comunicació, màrqueting i de públics. La nostra proposta seria que el responsable de públics, taquilla i sala fos l'enllaç amb el departament de premsa i comunicació de l'Ajuntament de Sant Just Desvern.

A continuació esmentem unes indicacions que considerem bàsiques per assentar una millor comunicació:

- El Teatre Municipal Ateneu té una història i una singularitat perquè tingui una imatge pròpia i la seva estratègia personalitzada es pugui integrar o conivir amb la comunicació que ofereix l'Àrea de Cultura municipal.
- Hauria de disposar d'un sistema de gestió automatitzat de venda i reserva d'entrades (*ticketing*) per a una millor gestió de la venda d'entrades d'espectacles, abonaments, descomptes, xecs regal, etc. Aquest programa també hauria de proporcionar informació sobre els usuaris i els clients del Teatre Municipal Ateneu, i d'aquesta manera conèixer molt millor els públics en base als quals poder establir estratègies de captació i fidelització de públics.
- La segmentació de públics també és bàsica per generar la informació a través de les *newsletters* per correu electrònic, o missatges breus i curts al mòbil. També poder articular estratègies de preus, descomptes, ofertes i altres avantatges per al públic més proper.

- La comunicació digital haurà d'anar acompanyada d'edicions i publicacions del programa general a paper, amb altres elements dins el propi espai, sempre que sigui possible a través de pantalles o projeccions digitals.
- La comunicació exterior hauria de comptar amb el seguiment del departament de comunicació municipal per tal de poder disposar de banderoles, cartelleria o pancartes, i anuncis en els mitjans locals i l'emissora municipal.
- La presència a Internet a través del web i xarxes socials ha de comptar amb el suport de l'Ajuntament, encara que com s'ha dit més amunt, amb una personalitat comunicativa pròpia.

Un altre punt a tenir en compte, seria el nom del Teatre Municipal Ateneu. Com ha sorgit en diferents reunions participatives, per començar aquesta nova etapa seria aconsellable posar-li un nom nou, singular i que marqui el nou centenari per endavant.

Aquest es podria escollir en un procés participatiu adreçat a tota la ciutat i tot tipus de col·lectius, la qual cosa serviria també de campanya de comunicació i coneixement perquè aquesta nova etapa sigui més coneguda i oberta a tothom, i es creïn unes bones expectatives per a la seva reobertura. Subratllar igualment que encara que s'escollís com a nom el de Teatre Municipal Ateneu, l'important en aquest apartat és la campanya de coneixement de l'espai que es generi al seu entorn, i abans de la seva reobertura.

4.7 Pressupost de funcionament anual

A partir d'ara trobarem un proposta de pressupost ordinari de despeses i d'ingressos per al Teatre Municipal Ateneu, el qual s'ha elaborat no tenint en compte ni la segona fase de condicionament escenotècnic ni tot allò que pugui necessitar l'equipament en el capítol d'inversions (VI) un cop acabada la rehabilitació.

Però sí que serà bo i necessari preveure a partir del segon any una partida d'inversió, per mantenir i actualitzar el material tècnic any a any o temporada a temporada.

El pressupost contempla el desenvolupament d'una temporada artística estable, que inclou la programació professional general i la familiar, les despeses vinculades a la funció, les despeses de comunicació, les de personal, així com les despeses corrents de funcionament de l'equipament tenint com a referents les dades de municipis semblants extretes del Cercle de comparació

intermunicipal d'espais escènics (CCI), i que han permès fer i formular les hipòtesis del pressupost que us presentem i detallem a continuació.

Segons les dades del CCI d'Espais Escènics del 2019, els municipis de 10.000 a 35.000 habitants realitzen una despesa corrent municipal de 13€ per habitant de mitjana. Amb aquesta dada, la despesa corrent anual per a la gestió i el manteniment de l'espai escènic i musical del Teatre Municipal Ateneu seria aproximadament de 251.927€ (19.379 habitants x 13€).

4.7.1 Pressupost de despeses

Agafant les dades de referència del CCI, observem que la distribució del pressupost total de despeses corrents mostra la importància de la despesa del caixet, i en el cas dels municipis que ens ocupa (de 10.000 a 35.000 habitants) va representar un 38% del total el 2019.

A continuació hi ha les despeses de personal estable que se situen entre el 27%, les despeses vinculades a la funció el 10%, les despeses en comunicació i publicitat un 4% i les altres despeses 21%.

Aquests percentatges de despesa del 2019 s'han mantingut molt similars a les dades del 2021.

Amb les dades de referència exposades, i tenint en compte que es pot aplicar en diferents fases i progressivament, s'ha fet un Escenari Inicial. Així, segons les dades del CCI en les que hem treballat del grup comparatiu, la distribució del pressupost de despeses corrents seria la següent:

Pressupost anual de despeses corrents per conceptes	Nou Teatre Municipal Ateneu SJD	
	Escenari Inicial	
	Despeses	%
Despesa de personal	69.000 €	27%
Despesa total en caixets (programació estable i familiar)	96.500 €	38%
Despeses vinculades a les funcions	24.000 €	10%
Despesa en Comunicació	10.000 €	4%
Serveis externs d'escenari i sala	53.000 €	21%
Total despeses	252.500 €	100%

Aquest escenari inicial seria per al 2024, ja que el 2023 només serà necessari contractar la direcció de l'equipament i la persona de sala, taquilla i públics a mitja jornada uns mesos per agafar rodatge i preparar l'obertura oficial per al 2024. Després també cal pressupostar algun tipus d'espectacle per donar a conèixer l'equipament i fer un rodatge del mateix.

En el recorregut de les tres primeres temporades, d'una manera progressiva i evolutiva, proposem que el pressupost de despesa, així com el d'ingressos, s'augmenti fins la proposta ambiciosa i proporcionada que valorem com a Escenari Òptim que proposem tot seguit:

Pressupost anual de despeses corrents per conceptes	Nou Teatre Municipal Ateneu SJD	
	Escenari Òptim	
	Despeses	%
Despesa de personal	105.000 €	27%
Despesa total en caixets (programació estable i familiar)	150.000 €	38%
Despeses vinculades a les funcions	40.000 €	10%
Despesa en Comunicació	15.000 €	4%
Serveis externs d'escenari i sala	80.000 €	21%
Total despeses	390.000 €	100%

La neteja, el manteniment de teatre i els consums no s'ha posat en aquest pressupost perquè es considera que estan vinculats a la despesa general dels edificis municipals de l'Ajuntament.

La despesa en caixets de la programació general i familiar que hem previst és de 3.791€ per funció, molt aproximada a la mitjana del grup de referència de la franja de municipis de CERCLES agafats com a mostra que ha estat de 3.700€ el 2019 i de 3.376€ el 2021.

En aquesta previsió del pressupost de despeses ja s'han tingut en compte les despeses en caixet de la campanya escolar que hauria d'assumir l'Ajuntament. Amb una previsió de despeses en caixet i de gestió d'uns 2.500€ per funció i tenint compte l'aportació de l'alumnat que calculem en 6€, com en la resta de municipis, surt una aportació de 1.053€ per funció a cobrir per part de l'Ajuntament i de la Generalitat de Catalunya.

PRESSUPOST PROGRAMACIÓ ESCOLAR	PREU	TOTAL AMB IVA
Mitjana caixet per funció	1.800 €	2.178 €
Despeses gestió (empresa)	1,5 € alumnat (250)	375 €
TOTAL despesa per funció		2.553 €
Ingressos alumnes	6 € alumne	1.500 €
Diferència Ingressos/despeses per funció		-1.053 €
Total diferència a cobrir	1.053*6 funcions	-6318 €
Aportació Municipal	50% despesa a cobrir	-3159 €
Subvenció Generalitat	50% Generalitat	-3159 €

4.7.2 Pressupost d'ingressos

Pel que fa als ingressos, la part més important del pressupost l'aporta l'Ajuntament (hem agafat de referència la dada d'un 65 % tant el 2019 com el 2021 segons el CCI). Per taxes i preus públics es va ingressar un 23% del total; altres institucions com la Generalitat i la Diputació van aportar un 12% (en aquest cas agafem la dada de referència del 2020 ja que és una aportació que pensem es pot sostenir en el temps).

En el 2019 ens trobàvem en un context prepanedèmia i va ser més baixa i el 2021 molt alta per intentar pal·liar les pèrdues provocades per la limitació dels aforaments. La xifra del 2020 seria un intermedi que veiem factible que es pugui mantenir en el temps.

Pel que fa al patrocini, la mitjana del grup és bastant més baixa. Però pensem que el teixit productiu de Sant Just Desvern podria participar en aquest sentit i apostem per un 3%.

Pressupost anual d'ingressos per conceptes	Nou Teatre Municipal Ateneu SJD	
	Escenari Inicial	
	Ingressos	%
Ingressos per taxes i preus públics	50.000 €	20%
Ingressos per aportacions d'altres institucions (Generalitat i Diputació...)	31.000 €	12%
Ingressos per patrocini	6.500 €	3%
Aportació Municipal de l'Ajuntament	165.000 €	65%
Total d'ingressos	252.500 €	100%

Cal tenir en compte que només contemplem els ingressos procedents de les entrades venudes per la programació estable. No fem previsió d'ingressos per lloguers. Només apuntem com a dada orientativa que l'any 2021 la mitjana del preu màxim de lloguer de sala per butaca ha estat de 3,9€. En el cas de Sant Just Desvern, amb les 316 butaques, seria un preu màxim de 1.232€ per dia o 12 hores de lloguer.

Altres dades de referència pel que fa als ingressos per taxes i preus públics són les referents als ingressos per la venda d'entrades (taquillaatge) i els corresponents al lloguer de la sala. El preu mitjà per entrada venuda, ja sigui espectacle en general i familiar és d'11,1€, i el preu màxim de lloguer de la sala per butaca és de 3,9€.

Valorem que el Teatre Municipal ha de tenir un ampli ventall de preus d'entrada que poden oscil·lar entre 6 i 25 euros, amb una política de descomptes i abonaments, no molt extensa, però sí molt favorable als diferents col·lectius als quals s'adreça.

Aquest Escenari Inicial ha de poder créixer progressivament durant les tres primeres temporades perquè s'augmentarà la programació i com a conseqüència el pressupost de l'equipament. Per això ens atrevim a fer una proposta d'Escenari Òptim, que podria esdevenir la tercera temporada sencera del Teatre Municipal Ateneu:

Pressupost anual d'ingressos per conceptes	Nou Teatre Municipal Ateneu SJD	
	Escenari Òptim	
	Ingressos	%
Ingressos per taxes i preus públics	78.000 €	20%
Ingressos per aportacions d'altres institucions (Generalitat i Diputació...)	48.000 €	12%
Ingressos per patrocini	12.000 €	3%
Aportació Municipal de l'Ajuntament	252.000 €	65%
Total ingressos	390.000 €	100%

Tenint en compte aquests supòsits, podem apreciar que l'Ajuntament de Sant Just Desvern a través de les aportacions municipals 2023 -2027 amb increments progressius, durant els 4 primers anys d'existència d'aquest nou equipament, més els 55.000 € que proposem per al 2023, aportaria a la gestió de l'equipament escenicomusical un total de 949.000 €, com es detalla en la taula següent:

APORTACIONS MUNICIPALS 2023-2027	Teatre Municipal Ateneu SJD
	Escenari Òptim
2023	55.000 €
2024	165.000 €
2025	225.000 €
2026	252.000 €
2027	252.000 €
Total en 4 anualitats	949.000 €

4.8 Integració dins el SPEEM

La ciutat presentarà a través del Teatre Municipal Ateneu, en global, una programació i un calendari d'activitats totalment híbrida, compartida i amb una gran quantitat d'esdeveniments que fan necessària una coordinació de tota la ciutat. La programació general ha de poder recollir les necessitats del teixit associatiu i de tots els agents culturals i entitats, que són molts, i dirigir-se a tots els seus públics, també molt variats i eclèctics.

En qualsevol ciutat, un bon equip de programació ha de cercar sempre el millor espai per a cada espectacle que s'hi vulgui programar i executar, tenint en compte la producció del mateix, les necessitats tècniques, els públics als quals es dirigeix i la possible previsió d'aforament, més el pressupost assignat.

Per confeccionar la programació i el calendari d'activitats del Teatre Municipal Ateneu s'haurà de valorar i tenir en compte també, el treball coordinat amb altres espais, els programes i els cicles de la ciutat.

Cada tipus d'ús, hauria de tenir una reflexió i un seguiment de criteris per tal de detectar les necessitats concretes de cada proposta, espectacle o creació, i analitzar si es poden representar en altres espais o l'espectacle a estrenar o representar pot fer l'estada de la seva producció i les activitats complementàries en espais de la ciutat com:

- Centres Cívics Joan Maragall, Vagoneta, Soledat Sans i Salvador Espriu
- Les Escoles
- Casal de Joves
- Mil·lenari
- Ateneu (assaigs, producció, lectures, formació, dinamització comunitària...)

D'aquesta manera, podem visualitzar el Teatre Municipal Ateneu com a dinamitzador, aglutinador i catalitzador de la ciutat, com a ròtula i motor de la política cultural municipal transversal. Perquè la seva reobertura ha d'aportar una nova proposta cultural de qualitat i varietat que fins ara Sant Just Desvern no ha pogut oferir a la ciutat.

Per això, serà important detectar els costos de gestió, les necessitats de personal, les dinàmiques de funcionament, la disponibilitat i el calendari de l'espai, etc., així com els serveis que es poden oferir al seu entorn com la restauració, i que hem anat desgranant en aquest document.

Com s'ha anat esmentat, també, serà necessari una anàlisi sobre la mobilitat i el transport públic a l'entorn del Teatre Municipal Ateneu; les possibilitats d'aparcament, els serveis de taxis i els possibles espais per a les postfuncions, classes magistrals, xerrades, clubs de lectura, escola de l'espectador/a... per posar alguns exemples, que s'han de valorar i implantar, i també a coordinar i dinamitzar.

Tota aquesta proposta parteix de la base que les obres de rehabilitació es faran entre el 2022 i el 2023, per poder tenir una inauguració oficial el darrer trimestre del 2023 o principis del 2024. Això ho esmentem perquè en tot equipament cultural, l'efecte novetat és molt important, sobretot, els tres primers anys o temporades, i s'ha de poder fer un pla de programació i comunicació pensant,

com a mínim, en les tres primeres temporades: 2023-24 o primer semestre del 2024, i les temporades 2024-25 i 2025-26.

Així mateix, amb tots els requisits de la ciutat i el propi equipament, l'equip de govern ha de poder fer que el nou Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern esdevingui un equipament escenicomusical E2 de Catalunya, integral dins el Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Musicals de Catalunya (SPEEM) de la Generalitat, "que aplega el conjunt organitzat d'entitats titulars d'equipaments escènics i musicals participats per l'Administració de la Generalitat i d'ens locals que promouen programacions escèniques i musicals".

El decret del 2017 va derogar l'anterior, de 2009, per tal d'afavorir la generalització de la programació professional estable dels equipaments i propiciar un equilibri territorial de l'oferta artística escènica i musical, alhora que defineix unes noves tipologies d'equipaments escènics i musicals nacionals més adequada a la realitat dels teatres i auditoris, i a l'escenari pressupostari d'aquests.

En les quatre tipologies establertes, el Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern podria esdevenir un E2 (equipaments escènics i musicals bàsics) o un E1 (altres espais escènics i musicals).

La nostra valoració i proposta seria que compleix els requisits per poder esdevenir un equipament E2 o escènic i musical local multifuncional amb el compromís també de ser un espai totalment accessible, amb programació de les arts escèniques i la música en l'àmbit escolar, incentivar el públic juvenil i familiar, incorporar la perspectiva de gènere en la gestió i programació de l'equipament, promocionar la sostenibilitat i la gestió mediambiental i amb la voluntat d'acollir algun espectacle de les gires de les produccions d'àmbit nacional.

D'aquesta manera l'ecosistema cultural que té la ciutat, molt ric i complert, podria estar millor coordinat i estructurat, on les entitats podrien tenir una major implicació cap a una oferta i una producció, més la seva organització i una millor comunicació per tal d'assolir unes quotes de públics molt més elevades.

A aquest fet, hi pot ajudar la versatilitat de la xarxa d'equipaments culturals, als quals podem atribuir unes funcions que ajudin a ordenar el mapa dels serveis i programacions que poden oferir quan a la creació, la producció, l'exhibició, l'educació, la formació i la reflexió per generar noves propostes.

4.9 Pautes per a una programació de ciutat

El fet de tenir un enfoc municipal del Teatre Municipal Ateneu podem considerar-ho com l'instrument bàsic de millora i coordinació cultural de la ciutat. Certament, es pot establir com a eix vertebrador, encara que no l'únic, i que sigui referent de

totes les actuacions en viu i en directe de les arts escèniques i musicals de la ciutat.

Alhora, ha de ser un equipament que desprengui consens i acords amb les entitats culturals, i sigui un espai cultural d'acollida d'espectacles professionals en gira perquè ha d'estar obert a tot tipus de públics de la ciutat. Un espai cultural que posa al centre de la seva gestió les persones, els usuaris, els públics; ells i elles són els actors d'una programació que vol ser eclèctica, variada, de qualitat i oberta a i per a tothom.

Un espai escenicomusical d'aquestes característiques ha de permetre avançar cap a un model de gestió cultural pròpia de l'època actual. També ha de permetre un bon desenvolupament cultural de ciutat i garanteix uns nivells culturals de qualitat elevats, mentre ajuda a optimitzar la resta d'instal·lacions i recursos municipals de la ciutat. Això farà que es pugui donar resposta a les concepcions més actuals de la cultura i les seves pràctiques, així com augmentar la utilitat social, econòmica i mediambiental dels equipaments.

El Teatre Municipal Ateneu ha d'actuar de manera aglutinadora del seu públic, i oferir dins les seves possibilitats, una programació rica i atractiva per a tota la població; una oferta i un servei complementat amb un ventall ampli d'activitats que ajudaran a construir i a la formació d'un públic expert i exigent, i contribuirà a desenvolupar tot el potencial creatiu que tingui la ciutat, mentre pot afavorir els serveis culturals associats als continguts dels equipaments culturals del municipi.

A continuació proposem una taula que posa la lupa en els possibles espectadors/es en una temporada, amb dos escenaris, com hem fet fins ara. Entre aquests dos escenaris també n'hi hauria un tercer que estaria enmig de les dues propostes amb 82 funcions en total i 18.000 espectadors/es, ja sigui com a pas evolutiu de l'Escenari 1 a l'Escenari 2 de la següent hipòtesi:

Temporada estable del nou Teatre Municipal Ateneu	Nou Teatre Municipal Ateneu SJD							
	Escenari 1							
	Nombre funcions totals	Trimestre 1 oct-des	Trimestre 2 gen-mar	Trimestre 3 abr-mai-jun	juny- setembre	Espectadors /es	% s/ total funcions	% s/ funcions professionals
Funcions professionals d'iniciativa municipal	30	10	10	10	0	6.630	52%	100%
Funcions públic general	12	4	4	4	0	2.652	21%	40%
Funcions públic familiar	12	4	4	4	0	2.652	21%	40%
Funcions públic escolar	6	3	3	0	0	1.326	10%	20%
Funcions iniciativa de tercers	20	4	4	4	8	4.420	34%	
Funcions no professionals d'iniciativa municipal	8	2	2	2	2	1.768	14%	
Total funcions anuals	58	16	16	16	10	12.818	100%	

Nota: Aforament de 316 espectadors/es en total
70 % d'ocupació mitjana, malgrat podria ser més elevat degut a l'efecte novetat de les tres primeres temporades (221 espectadors/es)

Temporada estable del nou Teatre Municipal Ateneu	Nou Teatre Municipal Ateneu SJD							
	Escenari 2							
	Nombre funcions totals	Trimestre 1 oct-des	Trimestre 2 gen-mar	Trimestre 3 abr-mai-jun	juny- setembre	Espectadors /es	% s/ total funcions	% s/ funcions professionals
Funcions professionals d'iniciativa municipal	60	20	20	18	2	13.260	57%	100%
Funcions públic general	26	8	6	6	0	5.746	25%	43%
Funcions públic familiar	20	7	7	6	0	4.420	19%	33%
Funcions públic escolar	14	8	6	0	0	3.094	13%	23%
Funcions iniciativa de tercers	30	7	7	6	10	6.630	29%	
Funcions no professionals d'iniciativa municipal	15	4	3	2	6	3.315	14%	
Total funcions anuals	105	31	30	26	18	23.205	100%	

En els quadrants es pot apreciar els dos escenaris que hem plantejat durant aquest pla: una obertura de l'equipament amb evolució progressiva, que passaria de 58 funcions en total per temporada a 105 funcions (en un previsió molt optimista i per sobre de les dades assolides el 2019 als CERCLES, però que veiem possible per una ciutat com Sant Just Desvern).

L'important seria que un cop assolida una fita, la propera temporada no hi hagués un decrement i retrocés, sinó consolidació, i sempre en l'àmbit de les funcions, per tant, procurant que cada espectacle es pugui representar el màxim de vegades possible per a la recerca d'uns públics el més amplis possible. S'ha de dir també, com hem anat apuntant, que la comunicació hi té un paper preponderant en aquesta tasca i en aquesta etapa inicial. Aquesta seria una bona premissa per assentar un bon pòsit per a l'equipament cultural.

La temporada estable d'espectacles professionals per a persones adultes, familiar i escolar està plantejada de mitjans o finals de setembre fins a finals de maig o principis de juny, encara que s'ha de tenir present que la Festa Major és el primer cap de setmana d'agost, i el Teatre Municipal Ateneu hi ha de jugar un paper preponderant.

Entre juny, juliol i principis de setembre es deixaria espai en el calendari, a part del manteniment escenotècnic, per als actes o les produccions d'entitats, escoles de dansa, benèfics, institucionals, majoritàriament, que també tindrien l'oportunitat d'estar-hi presents durant la temporada, però amb una menor concurrència. La confecció del calendari sempre s'ha de fer des d'una visió global i coherent, que procurar aprofitar el màxim possible els muntatges tècnics.

La direcció de l'equipament haurà de valorar els millors dies programables a la ciutat per la seva programació estable. Dins l'espectre municipal, hi ha teatres que aposten pels divendres i diumenges; n'hi ha que només programen els divendres, o altres només els dissabtes i els diumenges.

Ja hem esmentat més amunt la possibilitat de sospesar algun tipus de programació entre dilluns i dijous per a persones adultes, i veure quins dies són millor per als públics de la ciutat, o també quins dies aconseguim que aquests

públics agafin l'hàbit de venir a l'espai escènic. Aquesta serà una tasca de les primeres temporades, tot aprofitant 'l'efecte novetat', que ens durà un tipus de públic 'tafaner' i que haurem de seduir mitjanant la millor oferta de programació.

Pel que fa a la programació familiar, els diumenges a les 12h del migdia i/o les 17/18h a la tarda, sembla que són les franges horàries preferides per a aquest públic actualment. Els dissabtes al matí, degut a les activitats extraescolars, no és la millor proposta, si tenim altres opcions; ara bé, els dissabtes a les tardes també és una magnífica opció, especialment, si s'és capaç de fer vàries funcions d'un mateix espectacle, que hauria de ser un dels objectius del programador (tot i que no sempre s'assoleix en un teatre d'aquestes dimensions).

Alhora cal acostumar i habitar el públic a un primer i tercer diumenge de mes, per exemple, i crear un hàbit estable, i d'aquesta manera ajudar a les famílies a confeccionar la seva agenda d'espectacles i activitats que puguin ser del seu interès.

La temporada escolar pot tenir una major incidència els dos primers trimestres de la temporada, encara que no és descartable programar després de setmana santa. Quan s'atansa el final de curs, les sortides minven i només es produeixen en aquells espectacles que tenen raó de ser perquè requereixen una preparació durant el curs escolar; l'exhibició d'espectacles seria millor plantejar-la des finals d'octubre a setmana santa o mitjans abril.

Per tant, la gestió del calendari serà una de les tasques a desenvolupar abans de la nova etapa de l'equipament, juntament amb la preparació del pressupost i la confecció del pla de comunicació.

Una confecció paral·lela del calendari i la programació a la rehabilitació de l'edifici pot ser una de les raons que doni èxit a aquest equipament des d'un primer moment, amb un equip també en construcció les primeres temporades, però ben liderat per la persona responsable de la programació o la direcció del Teatre Municipal Ateneu.

El que sí podem afirmar és que el públic, que es convertirà en públics, serà heterogeni i variat, ja que la proposta de programació així ho marcarà. Els diferents programes atrauran públics diversos, que durant les primeres temporades, podem calibrar i valorar la seva afluència. També podem afinar molt més en la quantitat de funcions que ha de tenir un espectacle, i com haurem de segmentar la comunicació per poder arribar als realment interessats en cada programa.

L'oferta d'activitats i de serveis del Teatre Municipal Ateneu ha de donar resposta a una demanda potencial creixent i molt diversa, amb un paper de socialització molt actiu. Segurament, aquest equipament afegirà unes noves pautes de consum cultural i en farà canviar d'altres. L'impacte de les noves tecnologies de

la informació i la comunicació, més la relació amb la resta d'equipaments culturals de la ciutat, hi poden jugar un paper predominant.

El Teatre Municipal Ateneu ha de comportar una nova forma de relació amb la cultura de la ciutat, i unes noves vies d'accés als continguts i les experiències culturals de Sant Just Desvern. Si fins ara ja es feia, a partir del Teatre Municipal Ateneu el valor social de la cultura pot créixer encara més amb una mirada i visió molt més actual i municipal.

Així, la planificació i l'ordenació global de l'oferta cultural en general de la ciutat ha de permetre un escenari molt més estructurat, coordinat i amb una distribució de les seves activitats molt més equilibrada, atractiva i motivadora per als seus usuaris i usuàries, que trobaran en les seves programacions unes experiències culturals enriquidores i constructives.

El Teatre Municipal Ateneu ha de fer que l'atomització de la ciutat, que només fa que dificultar les produccions i minvar de qualitat l'oferta global, atragui totes les energies cap a un funcionament veritable d'equipaments culturals en xarxa, i cerqui i prioritzi una inversió en creació i activitats perquè allò realment important és la rendibilitat social i cultural d'una ciutat.

Els bons espectacles que produeixen experiències enriquidores romanen en el record i en la ment de l'espectador/a molt de temps i són motors de producció de felicitat en una ciutat. Per fer-ho possible es requereix i es fan necessaris equipaments com el Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern.

4.10 Resum del Pla d'usos

<p>1. El nou Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern és un servei municipal que ha de contribuir al desenvolupament cultural del municipi, i pot incidir en la comarca del Baix Llobregat, mitjançant una programació estable d'activitats escenicomusicals per a tots els públics, inclosa l'escolar, i pot complementar el seu calendari amb actes de cessió d'espais i de produccions pròpies de les entitats i empreses de la ciutat.</p>
<p>2. Aquest ha de ser un servei públic que mitjançant la seva programació estable d'activitats escenicomusicals, professionals i d'entitats, es proposa millorar la seva societat, la qualitat de vida de les persones i el desenvolupament econòmic del territori.</p>
<p>3. El seu calendari d'activitats es pot dividir en tres eixos: Programació estable professional i familiar, oferta escolar i comunitària, i cessió espais a entitats, institucions i patrocinis / mecenatge.</p>
<p>4. Aquests tres eixos de tipologia d'espectacles poden donar lloc a vuit programes comunicatius, segons els espectacles i els públics als quals van dirigit: programació d'exhibició: persones adultes, famílies i per franges d'edats (joves); formació, escolar i complementària, entitats, institucions i dinamització comunitària; creació i producció escènica i cultural; residències artístiques i tècniques; festivals de proximitat; empreses mitjançant patrocinis; cessió d'espais eclèctica.</p>
<p>5. La programació escolar, entre setmana i en horari escolar, ha d'oferir espectacles de teatre, música, dansa, circ i altres gèneres per a l'alumnat d'Educació Infantil, Primària, Secundària, Batxillerat i Cicles Formatius, i també per a les escoles bressol, i també Centre Pilot, Educació de persones adultes, Centre de Normalització Lingüística i altres centres de formació permanent.</p>
<p>6. La programació professional estable ha de tenir una primera proposta d'espectacles escenicomusicals amb iniciativa municipal sobre un nombre total de funcions a l'entorn de 30-50 en les primeres temporades, per assolir les 60 anuals.</p>
<p>7. Les funcions professionals en cap cas haurien de ser menys del 50% de la programació total de l'equipament. A aquestes cal afegir les funcions d'iniciativa de tercers, on l'equipament cedeix l'espai a preus públics i altres funcions no professionals d'iniciativa municipal. Ambdós programes haurien de ser com a màxim el 50% de les activitats de l'equipament.</p>
<p>8. Les produccions pròpies d'entitats i cessió d'espais poden arribar a ser de 50 activitats per temporada i complementar les 50-60 funcions professionals, i assolir en tres temporades les 100 funcions anuals.</p>

<p>9. El Teatre Municipal Ateneu ha de tenir també una programació paral·lela d'activitats culturals, cíviques i socials que complementin i enriqueixin a l'espectador/a mitjançant conferències, xerrades, cicles, debats, fòrums, assaigs oberts, tallers, clubs de lectura, etc. En conjunt, confeccionar una programació complementària que vitalitzi, enriqueixi i construeixi públics.</p>
<p>10. Les columnes estructurals de persones bàsiques per al Teatre Municipal Ateneu serien una persona professional de direcció de la programació i gestió de l'espai, un/a cap tècnic per organitzar l'escenari i una persona responsable de públics, sala i taquilla (3 persones).</p>
<p>11. Per confeccionar la programació i el calendari d'activitats del Teatre Municipal Ateneu s'haurà de valorar i tenir en compte també el treball coordinat amb altres espais, i els programes i cicles de la ciutat, a través de la Comissió de direcció d'equipaments (CDE).</p>
<p>12. La gestió administrativa i comunicativa es proposa que estigui integrada dins el criteri del propi Ajuntament i gestionada pels departaments municipals pertinents. Així mateix, el manteniment, la neteja i els consums de l'edifici.</p>
<p>13. El personal d'escenari, sala i taquilla haurà de ser suplementari segons les funcions i necessitats, que es pot subcontractar a una empresa externa i/o entitat.</p>
<p>14. L'espai escenicomusical serà totalment accessible, incorporarà la perspectiva de gènere a l'administració i la programació, i promocionarà la sostenibilitat i la gestió mediambiental.</p>
<p>15. Per la franja alta, amb una programació total de més de 100 activitats, amb una mitjana d'ocupació entre el 60-80%, el Teatre Municipal Ateneu pot assolir la fita de tenir entre 20.000 i 25.000 espectadors/es per temporada.</p>
<p>16. El bon servei en la venda d'entrades, les màximes facilitats i fer-ho fàcil és clau per tenir i establir una bona sintonia amb el client, formant un tot amb una programació atractiva, per tal de fidelitzar-lo.</p>
<p>17. Els tres terços del pressupost total el podem dividir en un terç aproximadament per a la despesa de personal, un terç per la part de programació i un altre terç per manteniment escenotècnic i comunicació. En els ingressos o aportacions proposem que un 65% sigui aportació per part de l'Ajuntament, un 20% d'autofinançament per taxes i preus públics i un 15% de les administracions públiques i patrocinis, aproximadament.</p>
<p>18. La programació estable amb el seu pla d'activitats necessitarà un pla de comunicació, màrqueting i de públics, que es complementarà i coordinarà amb els canals del propi Ajuntament.</p>

19. Tota la programació tindrà associada una política de preus que ha d'estar ben equilibrada, i coherent, fins i tot, subvencionada per l'Ajuntament i altres institucions, i una graella de descomptes i abonaments molt favorables per als/les espectadors/es fidelitzats/des.

20. El Teatre Municipal Ateneu compleix els requisits per tal que esdevingui un equipament escenicomusical E2 o local multifuncional de Catalunya, integrat dins el SPEEM, amb una programació eclèctica i oberta a molts públics.

5. ANNEXOS

Estudis previs sobre el Teatre Ateneu i documentació d'interès consultada:

- «Sant Just Desvern. Sala de l'Ateneu: Missió, línies d'activitat i model de gestió», elaborat per Bissap, a càrrec de Jaume Colomer (Sant Just Desvern, informe 2 R).
- «Sant Just Desvern. Estimació de la viabilitat econòmica de la Sala Municipal de l'Ateneu com espai escenicomusical», elaborat per Bissap, a càrrec de Jaume Colomer (Sant Just Desvern, informe sala Ateneu).
- «Estudi previ de programació per a la reestructuració interior de la Sala Municipal de l'Ateneu», elaborat per PoliPrograma (presentació Sant Just Desvern).
- *L'Ateneu de Sant Just Desvern 1918 – 2108*. XXIV Miscel·lània d'Estudis Santjustencs, editat el febrer de 2020.
- «Projecte d'arranjament o remodelació de la Sala Municipal de l'Ateneu», a càrrec de Enginyeria Emilio Pérez (ATENEU).
- «Pla d'Acció Cultura de Sant Just Desvern 2019-23», iniciat el 2013 i revisat el 2018.
<https://www.seu-e.cat/documents/27734/1200629/ADS-2017-495-15+CERTIFICAT+PLE+APROVACI%C3%93+REVISSI%C3%93+PAC+2018.pdf/eefa0230-d0f5-4d80-bfe5-fa77c9911f66>
- «Pla d'Acció Cultural» elaborat per la Diputació de Barcelona el maig de 2015
https://www.diba.cat/documents/326398/1973736/PAC_Sant_Just_Desvern_2015/9ad89f54-a5c2-4250-b6dd-3d59273078b9
- Dades dels Cercles de comparació de la Diputació de Barcelona
<https://www.diba.cat/cerc/cercles>
- Pla d'Equipaments culturals de Catalunya 2010-2020
https://cultura.gencat.cat/web/.content/dgcc/08_Serveis/Publicacions/documents/arxiu/pec_26_01_11.pdf
- En el següent enllaç es poden consultar els diferents plans d'acció de la ciutat:
<https://www.seu-e.cat/ca/web/santjustdesvern/govern-obert-i-transparencia/accio-de-govern-i-normativa/normativa-plans-i-programes/plans-i-programes-sobre-les-politiques-publicues>

- Pla Estratègic d'Equipaments, de novembre de 2018, i els Culturals en concret:
<https://www.seu-e.cat/documents/27734/1200629/Pla+Estrat%C3%A8gic+d%E2%80%99equipaments.+Document+d%E2%80%99Informaci%C3%B3+B%C3%A0sica/d7818906-15ba-4398-b6ea-f31b75dce7bb>

<https://www.seu-e.cat/documents/27734/1200629/Pla+Estrat%C3%A8gic+d%E2%80%99equipaments+Part+1+de+3/33111625-9b27-4d57-9cf4-7dc4e9addb3a>
- Les dades sociodemogràfiques sobre població les podem consultar en l'enllaç d'IDESCAT on podem apreciar que a 2020, el nombre d'habitants era de 18.670
<https://www.idescat.cat/emex/?id=082212&lang=es>
- Estatuts de l'Ateneu, del 8 de març de 2014
https://www.ateneudesvern.cat/files/ugd/e1870b_c28cf03f75704fee83cfe7319ae133.pdf
- Organigrama actual de l'Ajuntament
<https://www.seu-e.cat/documents/27734/7238663/organigrama.pdf/111e118a-d157-4c15-829d-58ac89fdb843>
- L'equip de govern està format actualment per 17 persones regidores, pertanyents a cinc grups municipals: 7 PSC, 1 MSJ, 3 Endavant SJ, 3 ERC, 1 CUP i 2 no adscrits
<https://corporaciomunicipal.santjust.net/>
- Plànol de Sant Just Desvern
https://www.santjust.cat/planol/planol_sjd_09.pdf
https://satellites.pro/mapa_de_Sant_Just_Desvern#41.393938,2.069550,13
- La licitació de les obres i remodelació del Teatre Ateneu, amb número d'expedient AUM 2021 91, es pot consultar en el següent enllaç
https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/notice.pscp?reqCode=viewCn&idDoc=87907118&lawType

Aquesta es va dividir en tres lots:

- Lot 1: Obres de millora de les condicions d'accessibilitat, tèrmiques, acústiques, de seguretat, escenografia i de protecció contra incendis de la sala municipal de l'Ateneu (1.482.536,52 € + IVA).
- Lot 2: Projecte escenotècnic (402.456,10 € + IVA 1a. fase).
- Lot 3: Instal·lacions de climatització i ventilació (179.950,88 € + IVA)

L'aforament i la disposició de les butaques seria de la següent manera:

- a) Platea: 192 amb sistema modular abatible

<https://www.ascender.es/seating/gradas-retractiles-suelo-kangoo/?lang=es>

- b) Llotges: 32 + 32 amb sistema de rodes extraïbles

<https://www.ascender.es/seating/gradas-retractiles-wheels/?lang=es>

- c) Grada: 60 fixes a la grada (37 + 23 + 2 CR)

<https://www.ascender.es/seating/retractable-tribunes-manufacturer-space-max/>

- d) Aforament màxim: 316 asseguts

Format mixt: 396 drets (a falta de confirmació pel Pla d'Emergència) + 104 asseguts = 500 persones aproximadament

La informació i la confecció d'aquest Pla d'usos a l'hora de formular les propostes de les activitats i la programació del nou Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern s'ha nodrit de fonts d'informació que es concreten en tres apartats:

- El Cercle de Comparació Intermunicipal (CCI) d'Espais Escènics recull indicadors de gestió, programació, difusió i econòmics dels 51 espais escènics i musicals dels 32 municipis participants en la darrera edició. Aquests participen d'un procés d'elaboració d'informació, avaluació i millora de prestació i gestió i dels serveis municipals als respectius espais escènics (<https://www.diba.cat/web/oda/cercles>).

Es pot consultar la 14 a. edició (2020) a:

<https://www.diba.cat/documents/336453/4014627/2020+Cercles.pdf/7de62347-4b3f-e971-dac7-6c8df8fb7486?t=1639733826866>

Aquests són un instrument de suport a l'avaluació i millora de la prestació i la gestió dels serveis públics municipals, que dinamitza el Servei de Programació de l'Àrea de Recursos Humans, Hisenda i Serveis Interns de la Diputació de Barcelona, conjuntament amb les àrees que treballen en els diversos àmbits d'anàlisi. Des de l'Àrea de Cultura, l'Oficina de Difusió Artística (ODA) promou els Cercles de Comparació Intermunicipals d'Espais Escènics. En la seva web podem trobar els resultats dels del 2014.

- El circuit de la Xarxa d'Espais Escènics Municipal: un programa que dona suport a la difusió del teatre, la música i la dansa professionals a l'àmbit local i que és gestionat per l'ODA. <https://www.diba.cat/web/oda/circuit>.

Informe Circuit de la Xarxa d'Espais Escènics Municipals 2020:

https://www.diba.cat/documents/336453/281089237/2020_Estudi+de+P%C3%BAblics+Circuit.pdf/6608a2cb-39a5-d789-262c-01851d9a8597?t=1633332601112

Hi participen gairebé un centenar de municipis i actualment existeix un acord marc de coordinació entre la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya per gestionar conjuntament els suports a les programacions professionals de difusió artística dels espais escènics municipals. Els Ajuntaments i les companyies/artistes que volen participar del programa, ho fan a través del web www.programa.cat.

Informe Cercle de comparació intermunicipal de serveis culturals 2020:
<https://www.diba.cat/documents/326398/362549486/Serveis+Culturals-Llibre+Informe+final+CCI+Resultats+2020+LIDif.pdf/cd4abae1-2ebb-4503-72e7-cb0247996eea?t=1641907497492>

- El Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (PECCat), que proporciona uns estàndards de referència sobre la dimensió i les característiques dels espais escènics i musical (2010-2020) i les Taules sectorials:
(https://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpcc/subdireccio_general_de_promocio_cultural/Equipaments/peccat_2010-2020/)

i el Decret de l'SPEEM del 9/2017, del 31 de gener:

(https://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpcc/subdireccio_general_de_promocio_cultural/Equipaments/equipaments_escenicomusicals_i_darts_visuals/sistema_public_dequipaments_escenics_i_musicals/funcionament_i_normativa/novetats-del-decret-9-2017-de-31-de-gener/).

Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Musicals (SPEEM) de Catalunya.
https://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpcc/subdireccio_general_de_promocio_cultural/Equipaments/equipaments_escenicomusicals_i_darts_visuals/sistema_public_dequipaments_escenics_i_musicals/funcionament_i_normativa/tipologies

6. CRÈDITS

El Pla d'usos per al nou Teatre Municipal Ateneu de Sant Just Desvern ha estat impulsat i és una necessitat de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament i ha comptat amb el suport del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de la Gerència de Cultura de la Diputació de Barcelona.

El seu desenvolupament ha tingut lloc entre el novembre de 2021 i el juliol de 2022.

Per a l'elaboració d'aquest document, s'ha comptat amb la participació de:

Ajuntament de Sant Just Desvern

Coordinació i seguiment:

Gina Pol Borràs, Regidora de Cultura i Patrimoni
Berta Martí Jiménez, Cap de l'Àrea de Serveis a la Persona
Mònica Alonso Moreno, Tècnica referent de l'Àrea de Serveis a la Persona de la Xarxa d'Equipament Culturals

Equip de govern:

Joan Basagañas i Camps (PSC). Alcalde
Gina Pol Borràs (PSC). Regidora d'Equipaments; Salut; Habitatge; Cultura i Patrimoni; Comunicació i Participació
Pedro Soria Aliaga (PSC). Regidor de Seguretat Ciutadana; Via Pública i Serveis; Urbanisme; Empresa i Innovació
Quima Giménez González (PSC). Presidenta de l'Àrea d'Economia i Sostenibilitat; Hisenda; Gent gran; Acció social; Solidaritat i cooperació; Ciutat digital; Benestar animal
Antoni Collantes Andreu (PSC). Regidor d'Esports
Josep M. Rañé Blasco (PSC). Regidor de Mobilitat i Seguretat viària; Planificació territorial; Serveis Generals i Qualitat; Recursos humans.
Alicia Murciano Zurita (PSC). Regidora de Comerç i Consum; Turisme; Polítiques de gènere i Igualtat
Just Fosolva Sanjuan (MSJ). Regidor de Medi Ambient, Gestió de Residus i Espai Natural; Transició Energètica; Educació, Infància i Acompanyament a l'escolaritat; Joventut

Grups de l'oposició i regidors/es no adscrits:

Aleix Abadia Huguet (CUP)
Sergi Seguí Esteve (ERC)
Anna Vilanova Fernández (regidora no adscrita)
Francisco Ferrer Miquel (regidor no adscrit)

Laia Flotats Bastardes (Endavant Sant Just)

Personal tècnic municipal:

Anna Orta Calvet,	Tècnica referent de Salut
Mònica Parra Ràfols	Tècnica de Joventut i Cooperació
Lourdes Ruiz Riera	Tècnica referent d'Educació
Pau Janer Coll	Tècnic referent de Cultura
Jordi Soto Niu	Tècnic referent d'Esdeveniments
Rosa Maria Vallès Port	Directora Biblioteca J. Margarit
Maria Jesús Domínguez Suárez	Cap de Benestar Social
Jordi Amigó Barbeta	Responsable de l'Arxiu
Ferran Rueda Aguilera	Tècnic referent de Medi Ambient

Direcció d'equipaments:

Montse Martín	Casal de Joves
David Marot	Calaix de Cultura
Rosette Maynés	Mil·lenari

Persones i entitats

Ateneu i representants de les seccions

Albert Macià, president de l'Ateneu
Lluís Segura, Orfeó Enric Morera
Jordi Ferras, Cor Lo Pom de Flors
Teresa Reverter, revista La Vall de Verç
Joan Carbonell, Secció de Billar
Mayca Dueñas, Justeatre
Manel Ripoll, tresorer de l'Ateneu
Joana Claero, Secció Balls de Saló
Representant de l'Ateneu
Oleguer Masjuan, director de l'escola de música Tallers de música
Roger Cònsol i Montse Molinero, Pastorets
Jaume Campreciós, Ateneu
Àngels Portugués, coral de gòspel Junts pel Cor
Xavier Paris, director de l'Escola de Música

Nova Junta Directiva de l'Ateneu

Miquel Obradó i Dalmau, President
Marta Malaret i Julià, Vicepresidenta 1a
Miquel Àngel Almela i Casanova, Vicepresident 2n
Elisenda Coderch i Gaza, Vicepresidenta 3a

Antoni Gasull i Valldosera, Secretari
Manel Ripoll i Garcia, Tresorer
Lluc Tost López, Vocal
Lluís Tarrés Girbau, Vocal
Ramon Figuerola Pardo, Vocal
Joan González Herrero, Vocal
Ricard Segura Romero, Vocal

Altres persones i entitats

Mireia Domingo, Espai de Dansa Marta Roig
Joana Riba, Espai Tutuguri
Montserrat Bel, Isabel Darder i Marisa Isabel Pijoan, Projecte Educatiu de Ciutat

Francesc Blasco, vinculat al Centre d'Estudis
Marta Mussach, Servei Català de Català del CNL
Montse Casals, AAVV La Plana - Bellsolieg
Jordi Mortes, Escola d'Adults

Carlos Arveras, Escola Canigó
Anna Sabaté, Escola Montseny
Delia Risques, directora Escola Municipal Bressol
Manoli Borrajo, Escola Sacramento (concertada)
Laia Amargós, Taller d'Arts Plàstiques per a infants La Carrau
Manolo Zapata, Casa d'Extremadura
Conxita Cañas, Coral de Gòspel

Clara Segura, actriu
Ramon Ibarz, escenògraf
Ferran Rañé, actor
Carles Garcia, exregidor i tècnic de so de TV3
Lluís Tarrés, gestor cultural
Lali Ayguadé, coreògrafa i ballarina

Diputació de Barcelona (Àrea de Cultura)

Coordinació metodològica, suport tècnic i de contingut:

Laia Gargallo, Cap d'Oficina d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)
Aina Roig, Cap de la Secció Tècnica (CERC)
Mònica Ruz, Cap de la Secció Tècnica (ODA)
Palmira Vélez, tècnica de cultura (ODA)
Marisa Jiménez, programa d'Assessoraments Culturals (CERC)

Elaboració i redacció:

Pep Tugues-Palou, consultor

Aquest document és un resum i un compendi de la feina feta i planificada entre el novembre de 2021 fins a l'abril de 2022 amb la recopilació d'informació i una sèrie d'entrevistes i trobades, de més de 35 hores i amb més de 80 persones d'entitats i agents culturals, algunes en directe, altres per videoconferència.

Posteriorment la seva redacció s'ha fet entre maig i juny de 2022, per tal d'arribar a la confecció del *Pla d'usos per al nou Teatre Municipal Ateneu Municipal de Sant Just Desvern (2022)*.

Aquest es va lliurar a l'Ajuntament de Sant Just Desvern després de la presentació a l'equip de govern el dilluns 18 de juliol de 2022.

La Diputació de Barcelona es caracteritza per la seva naturalesa local, de suport i cooperació amb els municipis. En el marc d'aquesta assistència, l'Àrea de Cultura té com a objectiu donar suport tècnic i aportar visions territorials als municipis a l'hora de definir i aplicar les polítiques culturals.

El Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) ofereix assessorament cultural als ajuntaments en el moment d'establir, a mitjà i llarg termini, nous processos de dinamització i transformació cultural al territori, reforçant el paper estratègic de les polítiques culturals i el seu potencial transformador en termes d'equitat, de cohesió social i desenvolupament local.

L'Ajuntament de Sant Just Desvern, en paral·lel a la licitació de la remodelació del Teatre Municipal Ateneu va demanar suport i assessorament al CERC per poder implementar millor la nova dimensió cultural que oferirà aquest equipament municipal a la ciutat. Per això s'ha elaborat aquest pla d'usos que defineix el projecte del teatre i ofereix unes orientacions i propostes en la programació i gestió de l'equipament.

L'objectiu del treball ha estat redactar un pla d'usos amb recomanacions i orientacions per a la gestió d'aquest nou equipament escenicomusical municipal. Per elaborar-ho s'ha tingut en compte la realitat associativa i cultural del municipi, i aquest temps d'aturada i tancament de l'edifici per a la remodelació ha estat un període propici per confeccionar-ho.

En aquesta reflexió també s'ha valorat la història de l'espai, gestionat i programat per l'entitat de l'Ateneu des del 1918. Aquest bagatge ha de ser integrat, com també els anys de gestió municipal, perquè aporten el substrat d'aquest nou espai municipal que ha d'oferir una programació professional estable per al públic general i familiar i també escolar, complementada per la programació comunitària, de proximitat i de les entitats i els agents culturals.

**Diputació
Barcelona**

| Àrea de Cultura

Oficina d'Estudis i Recursos Culturals

Diputació de Barcelona

Montalegre, 7.

08001 Barcelona

o.estudisrc@diba.cat

www.diba.cat